

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำ และการนำหลักธรรมไปใช้
ชื่อนักศึกษา	พลอากาศเอกวีระวุธ ลวปารยะ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศ.สุกัญญา สุกบรรทัด
สาขาวิชา	นิเทศศาสตร์ (พัฒนาการ)
ปีการศึกษา	2547

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับการเข้าชมเว็บไซต์ธรรมะ ความคิดเห็น และการนำหลักธรรมไปใช้ โดยเป็นกรณีศึกษาเฉพาะเว็บไซต์วัดปากน้ำภาษีเจริญ (www.watpaknam.org) เป็นกรณีศึกษา

งานวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยทั้ง การวิจัยเชิงคุณภาพ (Quantitative Research) ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยวิเคราะห์รูปแบบ และเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมะ ที่นำเสนอบนเว็บไซต์วัดปากน้ำ และการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการสำรวจ (Survey)

ผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) พบว่าเว็บไซต์วัดปากน้ำมีรูปแบบการนำเสนอธรรมะ โดยแทรกคติธรรมเป็นบทร้อยกรองในหน้าหลักของเว็บไซต์ (Homepage) และนำเสนอหลักธรรมไว้ในหน้าเนื้อหา (Webpage) โดยมีลักษณะเป็นหลักธรรมที่ได้จากธรรมคาถาที่แปลจากภาษาบาลี และหลักธรรมที่เป็นบทความเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน และรูปแบบการใช้งานเว็บไซต์ มีการใช้กระดานถามตอบ (Webboard) เป็นสื่อกลางในการสื่อสาร ซึ่งมีลักษณะเป็นชุมชนตามแนวคิดเกี่ยวกับชุมชนเสมือนจริง และพบว่าการเชื่อมโยงกับเว็บไซต์อื่นๆ ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางสังคมของผู้ที่สนใจศึกษาพุทธศาสนาโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลาง

ผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) โดยการสำรวจด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) จากกลุ่มตัวอย่าง 208 คน พบว่า

ผู้ที่เปิดรับสื่อธรรมะผ่านทางอินเทอร์เน็ต และผู้ที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนา มาก มีแนวโน้มที่จะเข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำมาก แต่ปัญหาด้านครอบครัว และปัญหาด้านสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการเข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำ

ผู้ที่เปิดรับสื่อธรรมะผ่านทางอินเทอร์เน็ต และผู้ที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนา มาก มีแนวโน้มที่จะมีความคิดเห็นในเชิงบวกกับเว็บไซต์มาก ส่วนปัญหาด้านครอบครัวไม่มี

ความสัมพันธ์กับความคิดเห็นที่มีต่อโซเชียลมีเดีย แต่ผู้ที่มีปัญหาด้านสังคมมากมีแนวโน้มที่จะมีความคิดเห็นในเชิงบวกที่มีต่อโซเชียลมีเดีย

ผู้ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับโซเชียลมีเดียไปในเชิงบวก จะนำพฤติกรรมที่แสดงในโซเชียลมีเดียไปใช้ในชีวิตประจำวันมาก ในขณะเดียวกัน ผู้ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับโซเชียลมีเดียไปในเชิงลบ จะมีการพัฒนาตัวเองมาก และผู้ที่มีการนำพฤติกรรมไปใช้ในชีวิตจริงมาก มีแนวโน้มผลที่ได้รับจากการเข้าชมเว็บไซต์ ในเชิงของการพัฒนาตนเองไปในทางบวก

จากการวิจัยได้เสนอแนวทางเพื่อปรับปรุงโซเชียลมีเดียว่า ควรแก้ไขปรับปรุง (Update) เนื้อหาของเว็บไซต์อยู่เสมอ นำเสนอพฤติกรรมในลักษณะที่ให้ผู้ชมทั่วไปสามารถเข้าใจได้ง่าย ใช้การสื่อสารบนกระดานถามตอบในการเผยแพร่ และให้ความเข้าใจในพุทธศาสนาให้มากขึ้น และควรประชาสัมพันธ์ เผยแพร่โซเชียลมีเดียให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป รวมทั้งนำรูปแบบการสื่อสารใหม่ๆที่มีการเปลี่ยนแปลงในการทำเว็บไซต์มาใช้

Thesis Title	Opinions of visitors to the www.watpaknam.org website and their application of the dharma principles
Name	ACM Veeravuth Lavapauraya
Thesis Advisor	Professor Sukanya Sudbantad
Department	Development Communication Arts
Academic Year	2547

Abstract

This research studies about the experience of visitors to a dharma website, their opinions and their application of the dharma principles as presented in the website. The www.watpaknam.org is taken as a case study.

The study draws upon both qualitative and quantitative approaches, using content analysis of both form and content about dharma in the studied website, and survey of opinions of the web visitors.

Based on the qualitative research result, the study finds that the presentation of dharma in the www.watpaknam.org website takes a poetic form in the homepage while the dharma principles are presented in the webpage. The latter derives from translation of the holy script in Pali and is presented as writings about everyday life. As far as the website form is concerned, a webboard is used as a central medium of communication that helps form a virtual community. The study also finds that www.watpaknam.org has links with other Buddhism-related websites. In a way, the presence of www.watpaknam.org and its networks are akin to a social restructure for those who are interested in learning about Buddhism by using the Internet as a medium.

According to the result from the quantitative research – a questionnaire-based survey on 208 samples, the study finds that those who are exposed to Buddhist teaching via the Internet and those who are involved in many religious activities have a high tendency to visit the www.watpaknam.org website. Meanwhile, family problems and social problems are found to have no relationship with the frequency in viewing the website.

Similarly, those who are exposed to Buddhist teaching via the Internet and those who are involved in many religious activities have a high tendency to think positively about the website. Also, family problems are found to have no relationship with the opinions held about the website. However, those with social problems are found to be less likely to have positive opinions about the website.

Those with positive opinions about the website have applied the dharma principles as presented in the website in their daily lives at a high level. Meanwhile, this same group also has a high level of self-development. By applying the dharma principles in their real lives, they tend to positively self-develop.

Based on the research findings, the study has these recommendations – constant update of the website, more accessible and easy presentation of the dharma principles, use of webboard for wider diffusion and better understanding of Buddhism, and more effort at public relations of the website to the wider public, and use of new communication technologies and application for the website.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1. บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหานำวิจัย	4
สมมติฐานวิจัย	5
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
นิยามศัพท์	6
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต และการออกแบบเว็บไซต์	8
การใช้ประโยชน์และผลโดยตรงของการสื่อสาร	12
ทฤษฎีเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนดสังคม	16
แนวคิดเกี่ยวกับสังคมเครือข่าย	18
แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนเสมือนจริง	20
แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสังคม และวัฒนธรรม ที่มีต่อการสื่อสาร	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
3. ระเบียบวิธีวิจัย	26
รูปแบบการวิจัย	26
การวิเคราะห์เนื้อหา	26
การสำรวจ	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. ผลการวิจัย	32
การวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอของเว็บไซต์	32
รายละเอียดของเนื้อหา	42
การสำรวจทัศนคติ	56
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
สรุปผลการวิจัย	80
อภิปรายผลการวิจัย	82
ข้อเสนอแนะทางวิชาการ	89
ข้อเสนอแนะสำหรับเว็บมาสเตอร์ของวัด	90
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก	93
ตัวอย่างแบบสอบถาม	94

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ตารางแสดงจำนวนเพศ ชาย และหญิงของกลุ่มตัวอย่าง	56
2. ตารางแสดงจำนวนตามช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง	56
3. ตารางแสดงจำนวนตามระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง	57
4. ตารางแสดงจำนวนตามอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง	57
5. ตารางแสดงจำนวนตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง.....	57
6. ตารางแสดงจำนวนตามจำนวนสมาชิกในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง	58
7. ตารางแสดงการเปิดรับสื่อธรรมะของกลุ่มตัวอย่าง	59
8. ตารางแสดงการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง	60
9. ตารางแสดงการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง .	60
10. ตารางแสดงการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับสังคมของกลุ่มตัวอย่าง	61
11. ตารางแสดงปัญหาด้านครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง	62
12. ตารางแสดงปัญหาด้านสังคมของกลุ่มตัวอย่าง	63
13. ตารางแสดงการเข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำของกลุ่มตัวอย่าง	65
14. ตารางแสดงการใช้เวลาในการเข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำของกลุ่มตัวอย่าง	65
15. ตารางแสดงการใช้เว็บไซต์เพื่อการติดต่อสื่อสารของกลุ่มตัวอย่าง	65
16. ตารางแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์ของกลุ่มตัวอย่าง	66
17. ตารางแสดงการนำหลักธรรมไปใช้ของกลุ่มตัวอย่าง	69
18. ตารางแสดงผลที่ได้จากการเข้าชมเว็บไซต์ (การพัฒนาตนเอง) ของกลุ่มตัวอย่าง	69
19. ตารางแสดงการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม	71
20. ตารางแสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยทางศาสนา ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยทางสังคม กับการเข้าชมเว็บไซต์	72
21. ตารางแสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยทางศาสนา ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยทางสังคม กับการเข้าชมเว็บไซต์ของผู้เข้าชมเว็บไซต์	74
22. ตารางแสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ของความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์ กับการ นำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตจริง	76
23. ตารางแสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ของความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์ กับการ ผลที่ได้รับจากเว็บไซต์ในการพัฒนาตนเอง	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
23. ตารางแสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ของการนำหลักธรรมไปใช้ กับ ผลที่ได้รับจากเว็บไซต์ในเชิงการพัฒนาตนเอง	77

DRPU

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการใช้สื่อ และตัวกำหนดต่างๆ	13
2. ความสัมพันธ์ที่เป็นไปได้ตามลักษณะระหว่างระหว่างการใช้สื่อ การใช้ประโยชน์ และผลที่ปรากฏออกมา	14
3. ส่วนแสดง การใช้ประโยชน์ และ ผลที่ปรากฏออกมา ของแบบจำลองว่าด้วย การใช้ประโยชน์และผลโดยตรงของสื่อมวลชน	15
4. แบบจำลอง เทคโนโลยีเป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลงสังคม และสังคมเป็นตัวกำหนด การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี	16
5. ลักษณะของสังคมเครือข่าย และชุมชนท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกัน	19
6. หน้าแรกของเว็บไซต์วัดปากน้ำ	33
7. ตัวอย่างหน้าเนื้อหาของเว็บไซต์วัดปากน้ำ	34
8. หน้าสมุดเยี่ยมของเว็บไซต์วัดปากน้ำ (หน้าใหม่)	36
9. หน้าสมุดเยี่ยมของเว็บไซต์วัดปากน้ำ (หน้าเดิม)	37
10. หน้ากระดานถาม-ตอบ ของเว็บไซต์วัดปากน้ำ	38
11. หน้าหมวดย่อยในการถามตอบของเว็บไซต์วัดปากน้ำ	40
12. หน้าหัวข้อประเด็นในหมวดย่อยในกระดานถาม-ตอบของเว็บไซต์วัดปากน้ำ	65
13. แสดงการประยุกต์ใช้แบบจำลองการใช้ประโยชน์ และผลของการสื่อสารของวินดาหล 1979 กับการเผยแพร่พุทธศาสนาผ่านอินเทอร์เน็ต	84
14. แสดงการประยุกต์ใช้แบบจำลองตามทฤษฎีเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนดสังคม กับการใช้ อินเทอร์เน็ตในการเผยแพร่พุทธศาสนา	86
15. แสดงลักษณะของเครือข่ายที่เชื่อมโยงเว็บไซต์วัดปากน้ำ ตามแนวคิดเกี่ยวกับ สังคมเครือข่ายของ Manuel Castells 1996	87

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในอดีตการเผยแผ่ศาสนาพุทธต้องใช้สื่อบุคคล คือเริ่มจากพระพุทธเจ้าได้ทรงเดินทางเพื่อแสดงธรรม จนมีผู้เลื่อมใสศรัทธาและออกบวช เพื่อเผยแผ่พุทธศาสนาสืบต่อกันมา ซึ่งจากประเทศอินเดีย จุดกำเนิดของพุทธศาสนา ไปสู่ผู้คนทั่วโลกต้องใช้เวลานับหลายร้อยปี เนื่องจากการเดินทางแสดงธรรมเผยแผ่โดยพระพุทธเจ้า และพระสงฆ์ผู้ถวายตัวเป็นศิษย์ จนกระทั่งมาถึงเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเข้ามาสู่ดินแดนที่เรียกว่าประเทศไทยในปัจจุบัน

พุทธศาสนาเข้ามาสู่ประเทศไทยก่อน พ.ศ. 500 คือ เข้าสู่ดินแดนที่เรียกในสมัยนั้นว่า สุวรรณภูมิ อันได้แก่แหลมอินโดจีนในปัจจุบันนี้เอง และเมื่อที่ประเทศไทยเวลานี้เป็นศูนย์กลางของดินแดนสุวรรณภูมิพอดี (วสิน, ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาในประเทศไทยและประเทศไทย, 2525) การเผยแผ่พุทธศาสนาในประเทศไทย ก็ยังคงใช้เป็นผู้บุคคล คือพระสงฆ์ และผู้ที่เลื่อมใสสืบทอดต่อกันมา โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้พุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองในประเทศไทย ผู้นำประเทศเป็นแบบอย่าง และให้การสนับสนุน เช่นการสร้างวัดต่างๆเป็นจำนวนมาก เพื่อเป็นศูนย์รวมของผู้ที่นับถือพุทธศาสนาได้มีโอกาสเข้ามารับฟังธรรม อันเป็นการสืบทอดคำสอนของพระพุทธเจ้า และเป็นศูนย์รวมพุทธศาสนิกชน ซึ่งลักษณะการสื่อสารจะเป็นแบบการกระจายตัวหลายชั้น (Multistep Flow) โดยมีพระสงฆ์ และผู้หลักผู้ใหญ่เป็นผู้นำความคิด (Opinion Leader) รวมถึงมีสื่อประเพณีเช่น การทำบุญตักบาตร เวียนเทียน แห่เทียน การยึดถือให้ลูกหลานที่เป็นผู้ชายเมื่ออายุครบเกณฑ์ 20 ปีให้ได้มีโอกาสบวชเป็นพระเพื่อศึกษาพระธรรม เป็นต้น

การศึกษาพระปริยัติธรรมในครั้งพุทธกาล พระพุทธเจ้าได้ทรงวางระบบการศึกษาไว้เป็นสามขั้นตอนด้วยกันคือ ขั้นปริยัติ ขั้นปฏิบัติ และขั้นปฏิเวธ การศึกษา ขั้นปริยัติ เป็นการศึกษาพระธรรมวินัย ให้มีความรู้ในพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า รวมทั้งพระวินัย คือข้อบัญญัติต่างๆ ที่จะต้องประพฤติ ให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องถ่องแท้ เพื่อจะได้นำมาประพฤติปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตรงทาง และยังสามารถแนะนำสั่งสอนผู้อื่น ให้มีความรู้ความเข้าใจ ในพระพุทธศาสนาที่ถูกต้อง ขั้นปฏิบัติ เป็นการนำเอาพระธรรมวินัยที่ได้ศึกษามาจนรอบรู้ และเข้าใจถ่องแท้ดีแล้ว มาประพฤติปฏิบัติด้วยกาย วาจา และใจ ในสองข้อแรก ส่วนใหญ่ก็จะเข้าไปในกรอบ

ของพระวินัย คือศีลนั่นเอง ส่วนข้อที่สามเป็นการเจริญภาวนา อันได้แก่การฝึกสมาธิ ซึ่งเป็นสมาธิในพระพุทธศาสนา มิใช่สมาธิโดยทั่วไป รายละเอียดในการนำไปสู่สมาธิมีอยู่พร้อมมูล และชัดเจนแล้วในพระไตรปิฎก เมื่อได้สมาธิในระดับที่จะนำไปใช้ปฏิบัติวิปัสณาได้ ก็น้อมนำไปสู่การทำวิปัสณาอันเป็นอุบายให้เกิดปัญญา ที่ได้รู้เห็นความเป็นไปต่าง ๆ ของโลกตามความเป็นจริง ขึ้นปฏิเวธ เป็นขั้นที่แสดงผลของการประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัยในระดับต่าง ๆ ในเรื่องต่าง ๆ ตามลำดับ จนถึงขั้นทำที่สุดแห่งทุกข์ อันเป็นจุดหมายสูงสุดในพระพุทธศาสนา (เว็บไซต์ หอมรดกไทย <http://www.heritage.thaigov.net>) การศึกษาพระปริยัติธรรมที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า คันถธุระ เป็นหน้าที่ของ พระอุปัชฌาย์อาจารย์จะต้องสั่งสอนแก่ ศิษย์วิহারิก และอันเตวาลิก ของตน พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขของชาติ ทรงอุปถัมภ์การศึกษาของคณะสงฆ์ โดยจัดให้มีการสอบไล่ความรู้ทางพระปริยัติธรรมของพระภิกษุ และสามเณร ยกย่องผู้มีความรู้ ความสามารถ ให้ปรากฏด้วยการพระราชทานวิทยฐานะ สมณศักดิ์ ตลอดจน จตุปัจจัย เพื่อให้พระภิกษุ สามเณร ผู้มีความรู้ ความสามารถ ตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้ดำรงคงอยู่ในพระพุทธศาสนาด้วยดี เพื่อสืบพระศาสนาต่อไปอย่างถูกต้อง และมีคุณภาพตามพระธรรมวินัย (เว็บไซต์ หอมรดกไทย ,การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ไทย)

การพัฒนาการสื่อสารของไทยกับการเผยแผ่พุทธศาสนานั้นมีความสัมพันธ์กันมานาน เมื่อสื่อมวลชนเริ่มพัฒนา การเผยแผ่พุทธศาสนาก็เข้ามามีบทบาทผ่านทางสื่อมวลชนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเข้ามาของสื่อวิทยุ รัฐบาลก็ได้มีการสนับสนุนให้มีรายการเผยแพร่ธรรมะ ผ่านทางสถานีวิทยุให้ประชาชนได้รับฟัง จนกระทั่งสื่อโทรทัศน์เข้ามามีบทบาทในสังคมไทย โทรทัศน์ก็ถูกนำมาใช้เป็นสื่อในการนำเสนอรายการธรรมะ เพื่อให้ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธได้เข้าถึงพุทธศาสนาง่ายขึ้น ไม่เฉพาะต้องไปฟังธรรมที่วัด ซึ่งจะจัดรายการโดยพระผู้ที่มีความรู้ ศึกษาพระธรรมในขั้นปริยัติมาอย่างดีแล้ว มาอธิบายให้ผู้รับสื่อเข้าใจได้ง่ายขึ้น

ในปัจจุบันการความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารมีมากขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้รูปแบบการสื่อสารเปลี่ยนแปลงไป สื่ออิเล็กทรอนิกส์มีบทบาทในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารโดยเฉพาะสื่ออินเทอร์เน็ต (Internet) ซึ่งเข้ามามีบทบาทอย่างมากในสังคมปัจจุบัน และมีแนวโน้มที่จะมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากรูปแบบการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตมีหลากหลายรูปแบบ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ คุณลักษณะเด่นของอินเทอร์เน็ต คือสามารถแพร่กระจายข่าวสารได้อย่างกว้างขวาง และรวดเร็ว สามารถปรับปรุงแก้ไขข้อมูลได้สะดวก ทำให้ข้อมูลมี

ความทันสมัย (Update) อยู่เสมอ และสามารถมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive) กับผู้เปิดรับสื่อได้ ทำให้สื่ออินเทอร์เน็ตถูกนำมาใช้ในการติดต่อสื่อสาร การนำเสนอข้อมูลข่าวสาร และเป็นแหล่งรวมของศาสตร์ในแขนงต่าง ๆ มากมาย เมื่อเทคโนโลยี และรูปแบบการสื่อสารในสังคมที่เปลี่ยนไป ส่งผลให้สังคมต้องปรับตัวตามเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่นั้น เนื่องจากสังคมต้องมีการเคลื่อนไหว และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ไม่เว้นแม้แต่การเผยแพร่ศาสนา ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมต่าง ๆ มานาน รวมถึงศาสนาพุทธที่ถือได้ว่าเป็นศาสนาที่สังคมไทยมีผู้ให้การนับถือเป็นส่วนใหญ่ ก็ต้องรับเอาเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการช่วยเผยแผ่ความรู้ ความเข้าใจ และหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนา ด้วยการนำเอาอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการนำเสนอเนื้อหาต่าง ๆ เหล่านี้ มีการสร้างเว็บไซต์ (Website) ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธศาสนาไว้มากมายหลายแห่ง ซึ่งมีรูปแบบและเนื้อหาที่น่าสนใจแตกต่างกันไป

การนำเสนอเนื้อหาของเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาของไทยในปัจจุบันมีอยู่หลายเว็บไซต์ โดยแต่ละเว็บไซต์นั้นจะเน้นเนื้อหาแตกต่างกันไป นำเสนอเกี่ยวกับพุทธประวัติ พระไตรปิฎก พระธรรมเทศนาของพระสงฆ์ที่เป็นที่ยอมรับของพุทธศาสนิกชนไทย รวมถึงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเชิงของธรรมะ ซึ่งเว็บไซต์ของวัดปากน้ำ เป็นอีกเว็บไซต์หนึ่งที่มีการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างน่าสนใจ เนื่องจาก วัดปากน้ำ เป็นพระอารามหลวงชั้นตรีชนิดสามัญ เป็นวัดโบราณ สร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองด่านซึ่งอยู่ติดกับวัดปากน้ำ เมื่อถึงสมัยรัชกาลที่ 4 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างประตูกั้นน้ำแล้วพระราชทานประตูกั้นน้ำนั้นว่า

ชาวบ้านจึงนิยมเรียกกันว่า วัดปากน้ำคลองด่าน ซึ่งเป็นการเรียกกันตามลักษณะพื้นที่อันเป็นใกล้เคียงวัดจนเคยชิน(ประวัติวัดปากน้ำเว็บไซต์วัดปากน้ำ

http://watpaknam.buddhavihara.org/data_wat/history.htm) วัดปากน้ำเป็นที่เก่าแก่ มีผู้เลื่อมใสศรัทธาเป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่เฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง แต่มีลูกศิษย์ที่นับถือเลื่อมใส กระจายอยู่ทั่วประเทศ และรวมถึงไปอาศัยอยู่ในต่างประเทศ ความเลื่อมใสศรัทธาที่มีต่อวัดปากน้ำทำให้มีความรู้สึกผูกพัน อยากเข้าถึงพระธรรมคำสอนของหลวงพ่อยกย่องข้อมูล และกิจกรรมของทางวัด วัดปากน้ำจึงต้องใช้สื่อต่างๆ เข้ามาช่วยในการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร เพื่อให้ประชาชนทั่วไป และผู้ที่สนใจ ได้ทราบถึงข้อมูลข่าวสารของวัดปากน้ำ ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ส่งไปยังผู้รับโดยตรง สื่อสารผ่านทางหนังสือพิมพ์

โทรทัศน์ วิทยุ ฯลฯ ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก จึงต้องหาสื่อใหม่ๆเข้ามาช่วยขยายช่องทางในการสื่อสารให้มากขึ้น และสื่ออินเทอร์เน็ตก็เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงคนจำนวนมากได้ และไม่มีข้อจำกัดในด้านขอบเขตทางภูมิศาสตร์ สามารถสื่อสารกับคนทั่วโลกได้ ในเวลาอันสั้น และค่าใช้จ่ายในการจัดทำก็ไม่สูง ดังนั้นสื่ออินเทอร์เน็ตจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่วัดปากน้ำใช้เป็นสื่อในการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชน และผู้ที่สนใจ อยากทราบข้อมูลข่าวสารของวัดปากน้ำ

เว็บไซต์วัดปากน้ำ (<http://www.watpaknam.org>) เป็นเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคำสอนต่างๆในศาสนาพุทธ ตามแนวทางของวัดปากน้ำภาณิเจริญที่มีผู้ให้ความเลื่อมใสศรัทธาเป็นจำนวนมาก และเว็บไซต์นี้ได้เป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับวัดปากน้ำ มีการติดต่อสื่อสารกันของผู้ที่เข้ามาชมเว็บไซต์ มีลักษณะการติดต่อสื่อสารกันเป็นแบบเครือข่าย และสร้างเป็นสังคมเสมือนจริง (Virtual Reality) ผ่านทางกระดานข่าวของเว็บไซต์นี้ จุดที่น่าสนใจของเว็บไซต์วัดปากน้ำคือ เป็นเว็บไซต์ที่มีการนำเสนอ เนื้อหาทั้งในระดับปริยัติ คือ เป็นเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลข่าวสารของ สำนักแม่กองบาลี ซึ่งการศึกษาพระปริยัติธรรมภาษาบาลีเป็นพื้นฐานในการเข้าใจพระพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้งต่อไป และเป็นการดำรงพุทธศาสนาเอาไว้ ในระดับปฏิบัติ คือ คำสอนต่างๆที่พุทธศาสนิกชนสามารถนำไปคิด และปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น จึงเป็นเว็บไซต์ที่น่าสนใจศึกษาเกี่ยวกับ รูปแบบ และเนื้อหา เกี่ยวกับการเผยแผ่พุทธศาสนา รวมถึงผู้เข้าชมอินเทอร์เน็ตมีทั้งผู้ที่เป้นพระสงฆ์ สามเณร ผู้ที่ศึกษาปริยัติธรรมบาลี และพุทธศาสนิกชนทั่วไปที่สนใจในการศึกษาพุทธศาสนา ผ่านทางเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ต โดยยกเอาเว็บไซต์วัดปากน้ำ มาเป็นกรณีศึกษา

ในการศึกษารูปแบบและเนื้อหาของเว็บไซต์วัดปากน้ำนี้ ได้แบ่งเนื้อหาของออกเป็น 3 ส่วน คือในส่วนแรก คือการนำเสนอเนื้อหาในขั้นปริยัติ คือการศึกษาภาษาบาลี หรือเปรียบได้กับภาคทฤษฎีของพุทธศาสนา ส่วนที่ 2 คือ การนำเสนอเนื้อหาในขั้นปฏิบัติ คือการนำเสนอมคำสอนซึ่งในเว็บไซต์ได้นำเสนอไว้ในหัวข้อมรคธรรม และส่วนที่ 3 คือการนำเสนอเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เช่นข่าวกิจกรรมต่างๆของวัดปากน้ำ การบริจาคโลหิต เป็นต้น ซึ่งมีประเด็นปัญหาที่จะทำวิจัยดังนี้

ปัญหานำวิจัย

1. การนำเสนอ รูปแบบ และเนื้อหาของเว็บไซต์วัดปากน้ำ เป็นอย่างไร

2. ปัจจัยทางศาสนา ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยทางสังคม มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการเข้าชมเว็บไซต์ หรือไม่ อย่างไร
3. ปัจจัยทางศาสนา ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยทางสังคม มีความสัมพันธ์กับความถี่เกี่ยวกับเว็บไซต์ หรือไม่ อย่างไร
4. ผู้เข้าชมมีการติดต่อสื่อสารกับผู้จัดทำเว็บไซต์ (Webmaster) และผู้เข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำหรือไม่
5. ผู้เข้าชมเว็บไซต์มีการติดต่อสื่อสารกับกลุ่มผู้เข้าชมของเว็บไซต์ธรรมะอื่นๆหรือไม่
6. ผู้เข้าชมเว็บไซต์มีการนำหลักธรรมที่นำเสนอบนเว็บไซต์ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตอย่างไร และคิดว่าการพัฒนาตัวเองให้ดีขึ้นกว่าเดิมหรือไม่

สมมติฐานวิจัย

1. ปัจจัยทางศาสนา ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยทางสังคม มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการเข้าชมเว็บไซต์
2. ปัจจัยทางศาสนา ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสังคม มีความสัมพันธ์กับ ความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์
3. ความคิดเห็นมีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตจริง และการพัฒนาตัวเอง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษานโยบาย รูปแบบ และเนื้อหาของเว็บไซต์วัดปากน้ำ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยทางศาสนา และปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสังคม ของผู้เข้าชมเว็บไซต์ กับ ความถี่ในการเข้าชมเว็บไซต์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยทางศาสนา และปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสังคม ของผู้เข้าชมเว็บไซต์ กับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์
4. เพื่อศึกษาการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เข้าชมเว็บไซต์ กับผู้จัดทำ และ ระหว่างผู้เข้าชมเว็บไซต์ด้วยกัน
5. เพื่อศึกษาการสร้างเครือข่าย และการติดต่อสื่อสารกับผู้ชมเว็บไซต์อื่น

6. เพื่อศึกษาการนำหลักธรรมในเว็บไซต์ไปใช้ประโยชน์ และพัฒนาตัวเอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำผลการวิจัยไปเสนอผู้จัดทำเว็บไซต์ เพื่อพัฒนารูปแบบ และเนื้อหาของเว็บไซต์ให้มีความน่าสนใจมากขึ้น
2. เป็นแนวทางการหาช่องทางใหม่ๆ ในการเผยแพร่เว็บไซต์ และพุทธศาสนา
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาเนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมให้ผู้เข้าชมได้เข้าใจ และนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

นิยามศัพท์

วัดปากน้ำ

หมายถึง

วัดปากน้ำ ซึ่งเป็นพระอารามหลวงชั้นตรีชนิดสามัญ เป็นวัดโบราณ สร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี แต่ไม่ทราบว่าจะสร้างขึ้นเมื่อใดแน่ชัด เนื่องจากไม่มีหลักฐานปรากฏ เพียงแต่เล่าสืบต่อกันมาว่า สมเด็จพระสุริเยนทราธิบดี (พระเจ้าเสือ) ทรงเป็นผู้สร้างและทรงพระราชทานพระนามว่า วัดปราสาทสวนสวรรค์ ทั้งนี้เนื่องจากพระองค์มีพระชายาอยู่ใกล้พระอาราม ชื่อวัดนี้บางท่านก็เรียกว่า วัดสนุกสวนสวรรค์ บางท่านก็เรียกว่า วัดสมุทธาราม ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองด้านซึ่งอยู่ติดกับวัดปากน้ำ เมื่อถึงสมัยรัชกาลที่ 4 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างประตูกั้นน้ำแล้วพระราชทานประตูกั้นน้ำนั้นว่า ประตูคลองด้านภาษีเจริญ ชาวบ้านจึงนิยมเรียกกันว่า วัดปากน้ำคลองด้าน ซึ่งเป็นการเรียกกันตามลักษณะพื้นที่อันเป็นใกล้เคียงวัดจนเคยชิน

เว็บไซต์วัดปากน้ำ

หมายถึง

เว็บไซต์ที่จัดทำโดยคณะทำงานของวัดปากน้ำซึ่งมีชื่อเรียกใน

การเข้าชม คือ <http://www.watpaknam.org>

ปัจจัยทางศาสนา หมายถึง ความเป็นผู้นำทางศาสนา และการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของพุทธศาสนา

ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง การทำกิจกรรมทางศาสนาร่วมกับคนในครอบครัว ปัญหาภายในครอบครัว

ปัจจัยด้านสังคม หมายถึง ความสัมพันธ์ การสนทนา กับผู้อื่น รวมทั้งการทำกิจกรรมทางศาสนาร่วมกับผู้อื่น ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสังคม เช่น ปัญหาการไม่ได้รับความสะดวกจากภาครัฐ หรือเอกชน ปัญหาการมีอบายมุขอยู่ใกล้เคียงที่พักอาศัย

การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การส่งและรับข้อความแลกเปลี่ยนกันระหว่างผู้ส่ง และผู้รับ

ความคิดเห็นต่อเว็บไซต์ของวัดปากน้ำ หมายถึง

1. ความคิดเห็นต่อการเผยแพร่พุทธศาสนาผ่านอินเทอร์เน็ต
2. ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบและเนื้อหาของเว็บไซต์วัดปากน้ำ
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงเว็บไซต์

การนำหลักธรรมไปใช้ หมายถึง การนำความรู้ ความเข้าใจ ในหลักธรรมที่แสดงอยู่ในเว็บไซต์ของวัดปากน้ำไปใช้กับชีวิต เช่น การนำไปทำให้จิตใจสงบ การนำไปใช้แก้ปัญหาต่างๆ รวมถึงการนำไปฝึกปฏิบัติธรรม เช่น การนั่งสมาธิ เป็นต้น

รูปแบบของเว็บไซต์ หมายถึง การจัดหน้าเว็บไซต์ การเชื่อมโยงของแต่ละหน้าในเว็บไซต์ รวมถึงการเลือกใช้ สี ตัวอักษร และภาพ ในหน้าเว็บไซต์

ผู้จัดทำเว็บไซต์ หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่จัดวางรูปแบบ และเนื้อหา รวมถึงแก้ไขปรับปรุงข้อมูลต่างๆในเว็บไซต์วัดปากน้ำ

ผู้เข้าชมเว็บไซต์ หมายถึง ผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าชมข้อมูลต่างๆที่แสดงอยู่บนเว็บไซต์วัดปากน้ำ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการเผยแผ่พุทธศาสนาผ่านทางเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ต เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการปรับตัวของสังคมของพุทธศาสนิกชนให้เข้ากับเทคโนโลยีในกระแสโลกาภิวัตน์ โดยใช้ประโยชน์จากการสื่อสารแบบเครือข่ายช่วยในการเผยแพร่ และสร้างเป็นชุมชนเสมือน (Virtual Community) ในการศึกษาการเผยแผ่พุทธศาสนาผ่านเว็บไซต์ โดยใช้กรณีศึกษาเว็บไซต์วัดปากน้ำ <http://www.watpaknam.org> นี่เป็นการศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อเว็บไซต์ และการนำหลักการจากเว็บไซต์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง โดยอาศัยจากแนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต และการออกแบบเว็บไซต์
2. แบบจำลองการใช้ประโยชน์และผลโดยตรงของการสื่อสาร
3. ทฤษฎีเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนดสังคม
4. แนวคิดเกี่ยวกับสังคมเครือข่าย
5. แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนเสมือนจริง
6. แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสังคม และวัฒนธรรมที่มีต่อการสื่อสาร

1. แนวคิดเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต และการออกแบบเว็บไซต์

1.1 ประวัติความเป็นมาของอินเทอร์เน็ต ต้นกำเนิดของอินเทอร์เน็ตเริ่มขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 1960 ท่ามกลางยุคสมัยแห่งสงครามเย็น (Cold War) ซึ่งขณะนั้นเครือข่ายการสื่อสารยังคงเป็นลักษณะเชื่อมต่อแบบจุดต่อจุด (Point – to – Point) ในลักษณะการเชื่อมต่อแบบนี้ หากบางจุดของเครือข่ายถูกทำลาย ก็จะมีผลทำให้เครือข่ายทั้งหมดสิ้นประโยชน์ลงและการสื่อสารจะถูกตัดขาด ซึ่งจะทำให้เสียเปรียบเชิงยุทธศาสตร์เป็นอย่างมาก ประกอบกับความกังวลของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการถูกโจมตีด้วยอาวุธนิวเคลียร์ จึงได้มีความพยายามที่จะหาแนวทางการสื่อสารระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของสหรัฐ หากตกอยู่ในภาวะสงครามนิวเคลียร์ และจากการระดมสมองของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนาคือ The Rand Corporation ก็ได้มีผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายการสื่อสารที่แต่ละจุดที่เชื่อมต่อเป็นอิสระ หากจุดใดจุดหนึ่งของเครือข่าย

ถูกทำลาย ข้อมูลข่าวสารก็จะสามารถเดินทางผ่านเส้นทางอื่นของเครือข่ายได้เอง โดยไม่ถูกตัดขาด

แนวคิดดังกล่าวได้รับการพัฒนาเป็นรูปร่างภายใต้ชื่อ ARPANet (Advanced Research Projects Agency Network) โดยมีเป้าหมายในการสรรสร้างเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เล็ก และมีลักษณะไม่รวมศูนย์ (Decentralized) เพื่อเชื่อมต่อระหว่างมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วสหรัฐอเมริกา โดยเริ่มต้นจากการเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์ 4 เครื่อง ของมหาวิทยาลัยยูทาห์, มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียที่ซานตาบาร์บารา, มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียที่ลอสแอนเจลิส และสถาบันวิจัยของมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด หลังจากที่มีการทดสอบการใช้งานจนได้ผลเป็นที่น่าพอใจ กระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ จึงขยายเครือข่าย ARPANet ออกไปอีก โดยเชื่อมต่อกับคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยต่าง ๆ รวม 50 แห่ง โดยใช้โปรโตคอล (Protocol - -ข้อตกลงในการสื่อสาร) ที่มีชื่อว่า NCP (Network Control Protocol) แต่ต่อมาพบว่ายังมีข้อจำกัดอยู่มาก จึงมีการพัฒนาโปรโตคอลตัวใหม่ขึ้นมา โดยมีจุดเด่นทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละแบบที่แตกต่างกันสามารถสื่อสารกันได้เรียกโปรโตคอลนี้ว่า TCP/IP (transmission Control/Internet Protocol)

ต่อมาในปี ค.ศ. 1986 มูลนิธิวิทยาศาสตร์แห่งชาติสหรัฐฯ (NSF: National Science Foundation) ได้สร้างเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขึ้นมาอีกระบบหนึ่งเรียกว่า NSFNET ซึ่งประกอบด้วยซูเปอร์คอมพิวเตอร์ 5 เครื่อง เชื่อมต่อเข้าด้วยกันโดยใช้โปรโตคอล TCP/IP ในการสื่อสาร

สำหรับจุดมุ่งหมายของเครือข่ายนี้ก็เพื่อใช้ในการวิจัยและการศึกษา ต่อมามีการเชื่อมต่อเครือข่ายนี้กับเครือข่ายจำนวนมากเนื่องจากต้องการใช้งานซูเปอร์คอมพิวเตอร์ และในที่สุดเครือข่าย ARPANet ก็มีการขอเชื่อมต่อกับ NSFNET ด้วย นอกจากนี้ เครือข่ายอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น UUNET, UUCP, BITNET หรือ CSNET ก็ขอเชื่อมต่อกับ NSFNET ด้วย จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1989 มีคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกันอยู่กว่า 100,000 เครื่องทีเดียว แต่เนื่องจากเจ้าของ NSFNET เป็นองค์กรที่ไม่แสวงผลกำไรและมีงบประมาณอยู่จำกัด ทาง NSF จึงได้ผลักดันการดำเนินงานเครือข่ายนี้ไปให้ ANS (Advanced Network and Services) แทน โดย ANS นี้ เป็นบริษัทร่วมทุนระหว่างบริษัท MCI, IBM และมหาวิทยาลัยมิชิแกน และได้มีการเปลี่ยนชื่อจาก NSFNET มาเป็นอินเทอร์เน็ต (Internet) จนถึงปัจจุบัน

1.2 ความก้าวหน้าของอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ทวีศักดิ์ กอนันตกุล (2544) ได้บรรยายความเป็นมาของอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยว่าเมื่อปี พ.ศ. 2530 ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติได้ริเริ่มโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์ระหว่างมหาวิทยาลัยขึ้นเพื่อเชื่อมโยงศูนย์คอมพิวเตอร์ของหลายมหาวิทยาลัยเข้าด้วยกันด้วยระบบสื่อสารแบบ X.25 และให้ทุนอุดหนุนการจัดทำมูลบัตรรายการห้องสมุดแก่สถาบันต่าง ๆ จำนวนมาก นับว่าเป็นการสร้างเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อเชื่อมโยงภายในประเทศ แต่ไม่มีการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต

ในปีเดียวกันมีการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยเป็นครั้งแรก โดยได้รับความช่วยเหลือจากประเทศออสเตรเลีย และเริ่มใช้งานที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (เดือนมิถุนายน) และสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ทั้งนี้เชื่อมต่อเป็นการใช้โมเด็มต่อผ่านสายโทรศัพท์ต่อมามีคณาจารย์จากสถาบันอื่น ๆ เข้าร่วมอีกหลายท่าน เช่น จาก ธรรมศาสตร์ เกษตรศาสตร์ รามคำแหง นิคม และอัสสัมชัญ ในการทำงาน ทางมหาวิทยาลัยเมลเบิร์นเป็นผู้โทรเข้ามาที่เครื่องคอมพิวเตอร์ในประเทศไทยวันละสองครั้งเพื่อแลก “ถุงไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์” และเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายช่วยไทย

อินเทอร์เน็ตมีบริการหลากหลายชนิด เช่น ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail), Gopher, Internet Relay Chat : IRC เป็นต้น แต่บริการที่ได้รับความนิยมและเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางก็คือ เวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web : WWW) ซึ่งได้รับการพัฒนาจากนักวิจัยของห้องทดลองฟิสิกส์ในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ที่มีชื่อว่า CERN โดยบริการ WWW นี้ ได้รวม

ความสามารถในการแลกเปลี่ยนข่าวสารบนอินเทอร์เน็ต โดยการใช้ Hypertext ซึ่งช่วยให้ง่ายต่อการใช้งาน สามารถเพียงการคลิกเมาส์ ที่จุดที่กำหนดในเอกสารหนึ่ง ก็จะเชื่อมโยงนำไปยังอีกเอกสารหนึ่งที่เกี่ยวข้องได้ในเวลาอันรวดเร็ว นอกจากนี้เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ได้ WWW ได้รับความนิยมอย่างมากก็คือ ความสามารถในการนำเสนอรูปภาพ เสียง วิดีโอ และ ภาพเคลื่อนไหว (Animation) ควบคู่กับตัวอักษรในเอกสาร “เว็บ” ได้ ซึ่งถูกเรียกว่าเอกสาร HTML (Hypertext Markup Language) หรือ Web Pages โดยการเรียกดูเอกสารเหล่านี้จะกระทำผ่านโปรแกรมที่เรียกว่าบราวเซอร์ (Web Browser) ความสวยงามและความง่ายในการใช้งานของบริการนี้ ทำให้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางที่ถูกใช้ประโยชน์ทางธุรกิจ การแสดงความคิดเห็น การรายงานเหตุการณ์ทั้งท้องถิ่น และระดับโลก ตลอดจนเป็นช่องทางการสื่อสารระหว่างกันของบุคคลต่าง ๆ ทั่วโลก

1.3 การออกแบบเว็บไซต์

พงษ์ศักดิ์ ไชยทิพย์ ได้ให้คำแนะนำในการออกแบบหน้าเว็บไซต์ หรือที่เรียกว่า เว็บเพจ (Web Pages) ในเรื่องของการใช้ตัวอักษร ฉากหลัง สี และรูปภาพ รวมถึงส่วนประกอบที่สำคัญของเว็บเพจ ไว้ดังนี้

ตัวอักษร ฉากหลัง และสี

การกำหนดประเภทของตัวอักษร ควรใช้ที่เป็นสากลนิยม เช่น กรณียาภาษาอังกฤษอาจใช้ Arial หรือ Times ส่วนภาษาไทยอาจใช้ Angsana หรือ MS Sans Serif น่าจะถือเป็นสากลนิยมของภาษาไทย การเลือกใช้ตัวอักษรภาษาไทยต้องระวังเป็นพิเศษ เพราะในกรณีที่เครื่องผู้เข้าชมไม่มีตัวอักษรนั้นๆ อาจทำให้ผู้เข้าเยี่ยมชมไม่สามารถอ่านตัวอักษรได้เลย ฉากหลังที่ใช้ไม่ควรเด่นเกินตัวอักษรที่อยู่บนเว็บเพจ เพราะทำให้อ่านยาก และทำให้เนื้อหาไม่น่าสนใจ แต่การใช้ฉากหลังสีพื้นอาจทำให้น่าเบื่อ

รูปภาพ

รูปภาพที่นิยมใช้ในเว็บเพจมีอยู่ 2 ประเภท คือ ไฟล์ที่มีนามสกุล GIF และ JPEG ในการพิจารณาเลือกใช้ภาพให้มีประสิทธิภาพสูงสุด คือ จำนวนสีของรูปนั้นๆ ถ้าเป็นภาพแต่ง หรือถ่ายที่มีสีมากมาย ควรใช้ไฟล์ประเภท JPEG แต่ถ้ามีสีไม่มากควรใช้ไฟล์ประเภท GIF และควรพิจารณาขนาดของรูปภาพที่จะใส่บนเว็บเพจเสียก่อนเพื่อให้ได้ขนาด และสัดส่วนที่ถูกต้องมากที่สุด นอกจากนี้ ต้องคำนึงถึงความเร็วในการโหลดภาพด้วย

ส่วนประกอบที่สำคัญของเว็บไซต์

สิ่งที่จะขาดไม่ได้สำหรับการออกแบบเว็บเพจ คือ หัวข้อที่เกี่ยวกับตัวผู้จัดทำ อาจเป็นประวัติความเป็นมา หรือข้อมูลปัจจุบัน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ข้อมูลในเว็บเพจน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการใช้เว็บเพจสามารถทำการติดต่อกันได้ ซึ่งแตกต่างจากสื่อประเภทอื่นๆ โดยอาจมีวิธีติดต่อหลายวิธี เช่น จดหมาย โทรศัพท์ แฟกซ์ หรือ อีเมล (E-mail) เมื่อผู้เข้าเยี่ยมชมมีปัญหาใดๆ หรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม ก็สามารถติดต่อกลับไปได้ และอาจมีหัวข้ออื่นๆ อีก เช่น ข้อเสนอแนะ (Feedback) คำถามที่ถูกลบข้อ (FAQ - Frequency Asked Questions) เว็บไซต์อื่นๆ ที่น่าสนใจที่ผู้เข้าเยี่ยมชมจะหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ ซึ่งหัวข้อเหล่านี้จะช่วยลดเวลาในการค้นหาข้อมูลของผู้เข้าเยี่ยมชมได้

จากแนวคิดเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต และการออกแบบเว็บไซต์ นี้ ได้แสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการในการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการสื่อสาร และแนวโน้มของการสื่อสารในอนาคต ซึ่งอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่มีศักยภาพในการเผยแพร่ข้อมูลต่างๆ ได้เป็นจำนวนมากในเวลาอันรวดเร็ว อีกทั้งยังสามารถแก้ไขปรับปรุง (Up Date) เนื้อหาได้ตลอดเวลา รวมถึงความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตได้จากทั่วโลก และเป็นสื่อที่มีรูปแบบการสื่อสารหลากหลายรูปแบบ ทั้งการสื่อสารแบบทางเดียว ได้แก่ การค้นคว้าหาข้อมูลจากเว็บไซต์ต่างๆ ที่นำเสนอข้อมูลไว้ แต่มีประสิทธิภาพที่เหนือกว่าสื่ออื่นๆ ในเรื่องของการนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ ซึ่งข้อมูลที่แสดงอยู่บนอินเทอร์เน็ตนี้จัดเก็บอยู่ในรูปแบบของดิจิทัลสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ทันที โดยการคัดลอกเอาข้อมูลดังกล่าวมาเก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้ และดัดแปลงแก้ไขให้เป็นข้อมูลตามที่ต้องการได้ นอกจากนี้ยังสามารถทำการดึงข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบอื่นๆ มาใช้ได้ โดยอาศัยวิธีการที่เรียกว่า ดาวน์โหลด (Download) ข้อมูลที่สามารถทำการดาวน์โหลดได้นั้นมีข้อมูลที่ berupa รูปภาพ เสียง หรือ เป็นสื่อผสมที่เรียกว่า มัลติมีเดีย (Multimedia) ที่เป็นทั้งภาพเคลื่อนไหวและเสียง นอกจากศักยภาพในการส่งถ่าย (Transfer) ข้อมูลแล้ว ในรูปแบบของการนำเสนอ นั้นสามารถนำเสนอได้อย่างน่าสนใจ กว่าสื่อที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ คือ เนื้อหา (Content) ที่นำเสนอสามารถนำเสนอได้ทั้งเป็น ตัวหนังสือ (Text) รูปภาพนิ่ง (Picture) เสียง (Audio) ภาพเคลื่อนไหว (Animation) และ ภาพวิดีโอ (Video) อีกทั้งประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดทำ และแก้ไข ดังนั้นการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นอีกช่องทางในการเผยแพร่พุทธศาสนานั้น จึงเป็นสื่อหนึ่งที่เหมาะสม และมีความจำเป็นในการใช้เพื่อเผยแพร่พุทธศาสนา เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ และให้ข้อมูลเกี่ยวกับพุทธศาสนาอย่างถูกต้องให้กับ

ผู้ต้องการศึกษาได้อย่างกว้างขวาง โดยไม่มีขีดจำกัดในเรื่องของเวลาและระยะทาง (Time and Space) ซึ่งผู้สนใจสามารถค้นคว้าข้อมูลในเว็บไซต์หนึ่งๆ ที่จัดทำขึ้น จากที่ใดก็ได้ทั่วทุกหนทุกแห่งในโลก และไม่จำกัดด้วยว่าจะเป็นเวลาใดๆ อีกทั้งอินเทอร์เน็ตก็มีแนวโน้มที่จะเข้ามามีบทบาทต่อการสื่อสาร และชีวิตประจำวันของผู้คนทั่วโลกในอนาคตมากขึ้น และจะมีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย และแรงจูงใจที่สำคัญอีกประการที่จะให้ผู้เข้าชมเว็บไซต์เกิดความสนใจและประทับใจในการเข้าชม และค้นคว้าหาข้อมูลจากเว็บไซต์ คือการออกแบบ จะต้องมีความน่าสนใจ เป็นระเบียบ อ่านง่าย ค้นคว้าหาข้อมูลต่างๆ ได้ง่าย แสดงผลได้รวดเร็ว และมีการเชื่อมโยงไปยังแหล่งข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้สะดวก

2. การใช้ประโยชน์และผลโดยตรงของการสื่อสาร

แบบจำลองการใช้ประโยชน์ และผลของการสื่อสารนี้ ตามที่ Sven Windahl ได้เสนอไว้เมื่อปี ค.ศ. 1979 เป็นการสังเคราะห์บรรดาตัวอย่างในรูปแบบต่างๆ เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจและผลจากสื่อมวลชน

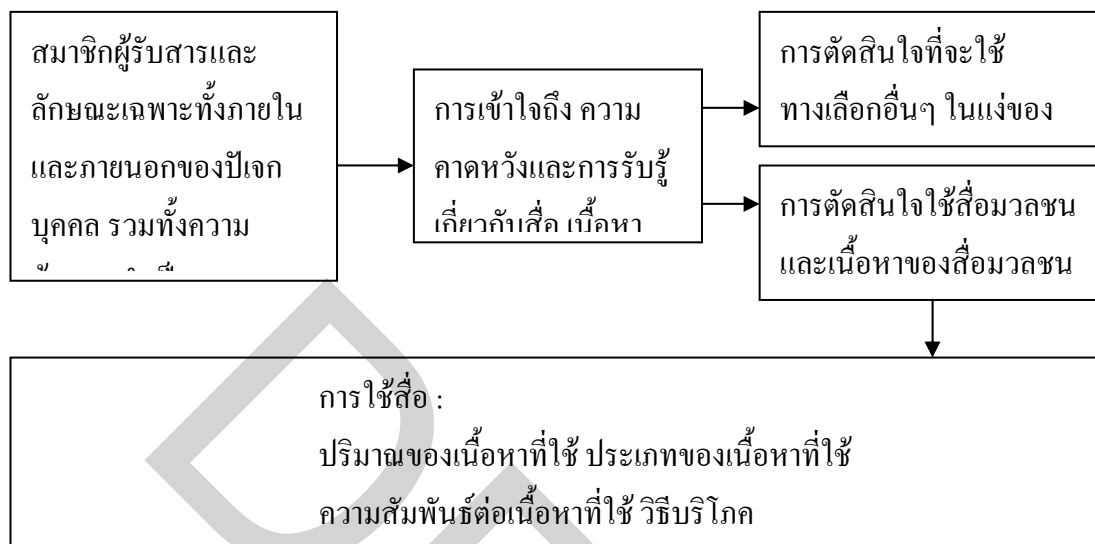
ความคิดรวบยอดว่าด้วย "การใช้ประโยชน์"

ความคิดรวบยอดว่าด้วย "การใช้ประโยชน์" ในบริบทนี้มีความสำคัญยิ่งและกล่าวได้ว่าเป็นหัวใจของแบบจำลองนี้ ความรู้ว่าด้วยการใช้สื่อและต้นกำเนิดของการใช้ จะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้เราเข้าใจและช่วยทำนายผลต่างๆ ของกระบวนการสื่อสารมวลชนได้

"การใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชน" อาจมีความหมายได้หลายประการ อาจมีความหมายเช่นเดียวกับ "การเปิดรับสาร" ซึ่งเป็นเพียงแต่การแสดงอาการ ของการรับรู้เท่านั้น ในบริบทอื่น คำนี้อาจหมายถึงกระบวนการอันค่อนข้างสลับซับซ้อน ซึ่งเนื้อหาอย่างใดอย่างหนึ่งถูกบริโภคภายใต้สภาพเงื่อนไขอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นการทำหน้าที่บางอย่างให้เต็มที่ และเป็นกระบวนการที่ผูกพันอยู่กับความคาดหวังบางประการ ในอันที่จะได้รับความพึงพอใจ อาจกล่าวในแง่ของ ปริมาณ ของเนื้อหาที่ถูกใช้ ประเภทของเนื้อหาที่ใช้ประโยชน์ ความสัมพันธ์ต่อสื่อที่ใช้ และวิธีการใช้สื่อนั้นๆ

ในแบบจำลองการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจ การใช้สื่อมวลชนจะถูกกำหนดโดยความต้องการจำเป็นขั้นพื้นฐานของปัจเจกบุคคลเป็นสำคัญ ในแบบจำลองนี้ ต้องการความจำเป็นเพียงปัจจัยอันหนึ่งที่นำไปสู่การใช้ประโยชน์

ภาพที่ 1 ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการใช้สื่อ และตัวกำหนดต่างๆ

ลักษณะต่างๆ ของปัจเจกบุคคลความคาดหวัง การรับรู้เกี่ยวกับสื่อ รวมทั้งอัตราของการเข้าถึงสื่อ จะนำไปสู่การตัดสินใจของปัจเจกบุคคลว่า จะใช้หรือไม่ใช้เนื้อหาของสื่อมวลชน กิจกรรมสื่อมวลชนส่วนมากแล้ว จะมีกิจกรรมอื่นให้เป็นทางเลือกอื่นอีก ซึ่งเป็นทางเลือกที่ทำหน้าที่อย่างเดียวกัน ตัวอย่างเช่น การปฏิสัมพันธ์กันจริงๆ แทนที่จะปฏิสัมพันธ์อย่างเทียมๆ โดยผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์

ผล (โดยตรง) ผลตามมา และ "ผลพยาน"

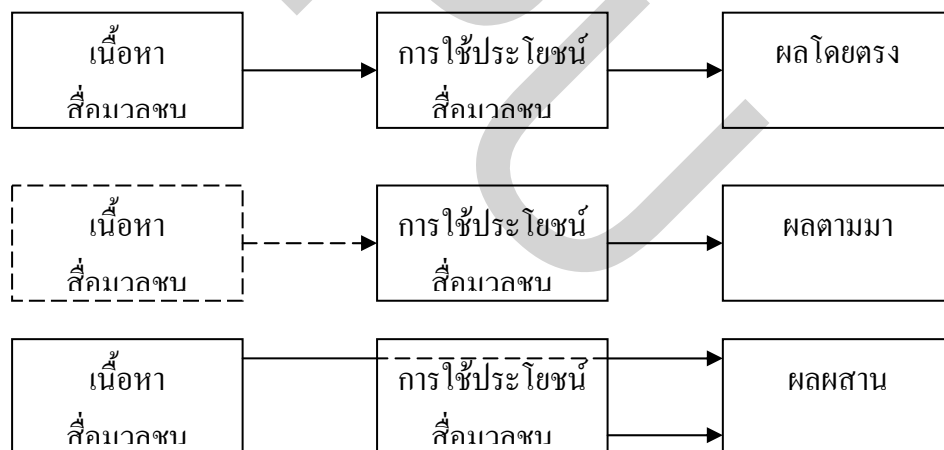
ผลที่ปรากฏออกมาของกระบวนการสื่อสารมวลชน และความสัมพันธ์ของการใช้ประโยชน์ของสื่อมวลชนประกอบกันเป็นส่วนสำคัญส่วนที่สองของแบบจำลอง ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์กับผลที่ปรากฏจะอยู่ในรูปลักษณะที่ต่างกันไป

(ก) ในแบบจำลองว่าด้วยผล (โดยตรง) ส่วนมากนั้น ลักษณะเนื้อหาของสื่อจะเป็น

ตัวกำหนดผลที่ปรากฏออกมาเป็นส่วนใหญ่ ในกรณีเช่นนั้นการใช้ประโยชน์จากสื่ออาจเป็นที่เข้าใจว่า เป็นแต่เพียงปัจจัยแทรกซ้อนหนึ่งเท่านั้น ผลที่ปรากฏออกมาของกระบวนการเช่นนั้นอาจเรียกว่าเป็น ผล (โดยตรง) ดังนั้น กระบวนการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจ จึงทำหน้าที่กลบเกลื่อนเสริมเข้า หรือลดความรุนแรงของผล (โดยตรง) ของเนื้อหาสื่อ

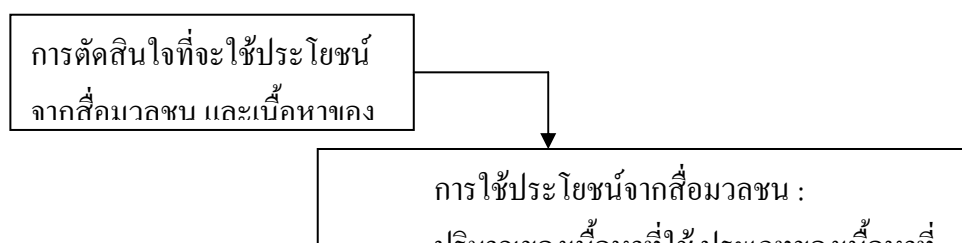
- (ข) ในกระบวนการต่างๆอีกเป็นอันมาก ผลที่ปรากฏออกมาเป็นผลลัพธ์ของการใช้ประโยชน์จากสื่อยิ่งกว่าผลลัพธ์ของลักษณะเนื้อหา การใช้ประโยชน์จากสื่ออาจกันไม่ให้มีกิจกรรมอื่นเกิดขึ้นได้ อาจทำให้กิจกรรมอื่นหยุดลง หรือลดกิจกรรมอื่นๆลง อาจมีผลที่ตามมาในทางจิตวิทยาด้วย เช่น การตกอยู่ในอาณัติของสื่อชนิดใดชนิดหนึ่ง โดยเฉพาะ เมื่อการใช้ประโยชน์เป็นสาเหตุสำคัญของผลที่ปรากฏออกมา ผลนั้นอาจเรียกชื่อว่าเป็น "ผลตามมา"
- (ค) เราอาจพิจารณาถึงผลที่ปรากฏออกมา ซึ่งส่วนหนึ่งมีเนื้อหาของสื่อเป็นตัวกำหนด ส่วนหนึ่งมีการใช้ประโยชน์เป็นตัวกำหนด เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงมีกระบวนการสองชนิดดำเนินไปเกือบจะในเวลาเดียวกัน โดยกระบวนการทั้งสองนี้ยังให้เกิดผลลัพธ์ที่เรียกว่า "ผลผสม"

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ที่เป็นไปได้ตามลักษณะระหว่างเนื้อหาของสื่อ การใช้ประโยชน์ และผลที่ปรากฏออกมา

ผลที่ปรากฏออกมาเหล่านี้อาจพบได้ทั้งระดับปัจเจกบุคคล และในระดับสังคม จึงอาจเพิ่มส่วนต่างๆ ดังแสดงในรูปที่ 2.3 ไว้ในแบบจำลองการใช้ประโยชน์และผลโดยตรงของสื่อมวลชน

ภาพที่ 3 ส่วนแสดง "การใช้ประโยชน์" และ "ผลที่ปรากฏออกมา" ของแบบจำลองว่าด้วยการใช้ประโยชน์และผลโดยตรงของสื่อมวลชน

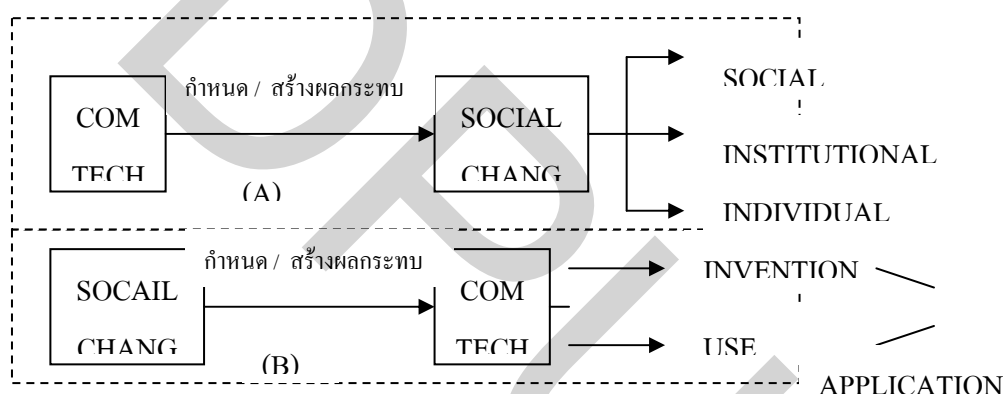

จากแบบจำลองการใช้ประโยชน์และผลโดยตรงของสื่อมวลชน แสดงให้เห็นถึงว่าผู้รับสารแต่ละคนมีการตัดสินใจที่จะเลือกรับสื่อแตกต่างกัน และมีการใช้ประโยชน์จากสื่อต่างกัน ทั้งในด้านของปริมาณของเนื้อหาที่ใช้ ประเภทของเนื้อหาที่ใช้ประโยชน์ ความสัมพันธ์ต่อสื่อที่ใช้ ตลอดจนถึงวิธีการใช้สื่อเหล่านั้น ดังนั้นผู้ชมที่เลือกเข้ามาชมเว็บไซต์ของวัดปากน้ำแต่ละคน การใช้ประโยชน์จากเนื้อหา และกิจกรรมที่ได้จากเว็บไซต์แตกต่างกันไป และมีการเลือกใช้ประโยชน์จากเนื้อหาในส่วนต่างๆของเว็บไซต์ตามที่ตรงกับความต้องการของบุคคลนั้น ซึ่งอาจจะเป็นการใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการบางอย่างของผู้ใช้ เช่น ค้นหาข้อมูล หรือการนำไปใช้เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆในชีวิต ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของแต่ละบุคคลในการเข้าชม และผลที่ได้จากการใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์ทั้ง ผลโดยตรง คือผลที่ได้จากเนื้อหาของสื่อ ผลตามมา ซึ่งเป็นผลมาจากสื่อ และผลพหุส่วน ซึ่งเกิดจากเนื้อหาของสื่อ และการใช้สื่อไปเกือบจะพร้อมๆกัน แตกต่างกันไปแต่ละบุคคล ซึ่งจากความแตกต่างเหล่านี้ทำให้ผู้ชมมีการมองเว็บไซต์ไปในทิศทางที่แตกต่างกันไป และมีความเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์ที่ต่างกันไปด้วย

3. ทฤษฎีเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนดสังคม

แนวทางการศึกษาเทคโนโลยีการสื่อสารกับสังคมนั้นสามารถพิจารณาได้ใน 2 มุมมองตามแผนภูมิดังนี้ (กาญจนา, สื่อสารมวลชน ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา, หน้า 113)

ภาพที่ 4 แบบจำลอง เทคโนโลยี เป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลงสังคม และสังคมเป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี

แบบจำลอง (A) เป็นแบบจำลองที่แสดงให้เห็นว่า เทคโนโลยี (Communication Technology) เป็นตัวกำหนด หรือส่งผลกระทบให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลง (Social Change) ในระดับสังคม(Social Level) สถาบัน(Institutional Level) และปัจเจกบุคคล (Individual Level) การศึกษาตามแนวของแบบจำลองนี้ จะตั้งคำถามว่า เมื่อเทคโนโลยีทางการสื่อสารเปลี่ยนแปลงไป จะสร้างผลกระทบอะไรให้เกิดขึ้นกับระดับสังคม สถาบัน และปัจเจกบุคคลบ้าง แนวคิดนี้เป็นพื้นฐานของกลุ่ม Technology Determinism เพราะมีความเชื่อว่าเทคโนโลยีเป็นตัวสาเหตุหลัก (Prime Mover) ในการขับเคลื่อนความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นกับส่วนอื่นๆ

แบบจำลอง (B) เป็นแบบจำลองที่แสดงให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงของสังคมจะเป็นตัวกำหนดให้เกิดการพัฒนาของเทคโนโลยีเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม จากการประดิษฐ์คิดค้น (Invention) การนำไปใช้ (Use) และนำไปสู่การประยุกต์ (Application) เพื่อใช้งาน การศึกษาตามแนวของแบบจำลองนี้จะตั้งคำถามกลับกันกับแบบจำลอง A คือ ภายใต้งานวิชาการ

เปลี่ยนแปลงทางสังคมอะไรบ้างที่เป็นตัวให้กำเนิดแก่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีแบบต่างๆ ซึ่งมองว่าสังคมเป็นตัวสาเหตุหลัก ส่วนการพัฒนาเทคโนโลยีนั้นจะกลายมาเป็นผลลัพธ์ ทั้งนี้หากแยกการพัฒนาเทคโนโลยีออกเป็น 2 จังหวะ คือขั้นตอนการประดิษฐ์ค้นคว้าทดลอง มักเป็นงานของนักวิทยาศาสตร์หรือกลุ่มผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญ และขั้นตอนการนำเอาผลงานของนักวิทยาศาสตร์มาใช้ในสังคมวงกว้าง ทั้ง 2 ขั้นตอนนี้ถูกกำหนดจากความจำเป็น ความต้องการ และกฎระเบียบของสังคม

กลุ่มนักทฤษฎีแนวเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนดซึ่ง D. McQuail (1994) ได้ประมวลคุณลักษณะเด่นของแนวคิดกลุ่มทฤษฎีนี้ไว้ดังนี้

1. เทคโนโลยีการสื่อสารเป็นพื้นฐานของทุกสังคม
2. เทคโนโลยีแต่ละชนิดก็จะเหมาะสมกับรูปแบบโครงสร้างสังคมแต่ละอย่าง
3. ขั้นตอนการผลิตและการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารจะเป็นตัวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคม
4. การปฏิบัติเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการสื่อสารในแต่ละครั้งจะทำให้เกิดการปฏิบัติเปลี่ยนแปลงสังคมตามมาเสมอ

ซึ่งในงานวิจัยนี้มองในแง่มุมมองที่ว่า เทคโนโลยีเป็นตัวกำหนดสังคม ตามแบบจำลอง (A) ซึ่งเชื่อว่าจากเทคโนโลยีการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไป มีการใช้อินเตอร์เน็ตเข้ามาใช้ในการสื่อสารของคนในสังคมมากขึ้น ศาสตร์ต่างๆ ได้ถูกนำมาเผยแพร่ผ่านทางระบบอินเตอร์เน็ตอย่างมากมาย รวมถึงแนวคิด หลักการ ผลงานด้านวิชาการ ศาสนาอื่นๆ แม้กระทั่งลัทธิใหม่ ก็ถูกเผยแพร่ผ่านทางอินเตอร์เน็ต ดังนั้นการเผยแพร่พุทธศาสนา จำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคมยุคปัจจุบัน เพื่อดำรงพุทธศาสนาไว้และเผยแพร่ให้คนทั่วไปได้เรียนรู้ และเข้าใจในศาสนาพุทธ จำเป็นต้องอาศัยสื่ออินเตอร์เน็ต เพื่อเป็นสื่อในการเผยแพร่ เนื่องจากเป็นสื่อที่มีศักยภาพมากสื่อหนึ่งในขณะนี้ และจากการพัฒนาของเทคโนโลยีการสื่อสารนี้เองทำให้ค่าใช้จ่ายในการใช้อินเตอร์เน็ต หรือผลิตสื่อต่างๆ ผ่านอินเตอร์เน็ตค่อนข้างถูกมาก เมื่อเทียบกับสื่ออื่น และสามารถผลิตได้ง่ายเนื่องจากการพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปต่างๆ เพื่อมารองรับในการสร้างสื่อบนอินเตอร์เน็ต และมีการพัฒนาต่อเนื่องต่อไป เช่น การใช้ระบบมัลติมีเดีย (Multimedia) คือ มีทั้งภาพและเสียง มีการเคลื่อนไหว มีสีสัน

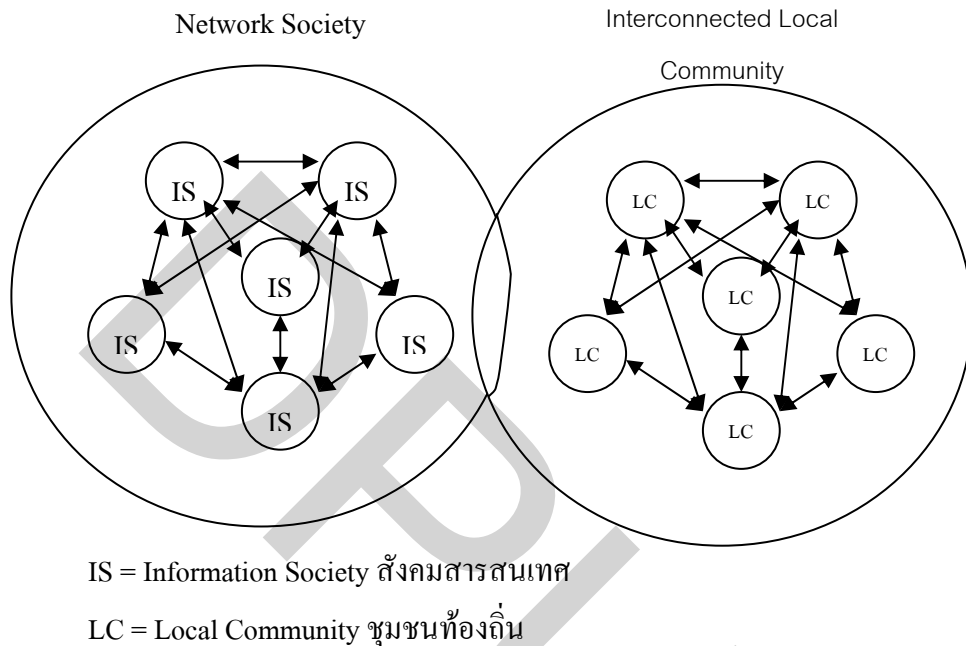
สวยงาม ซึ่งสร้างความน่าสนใจให้กับตัวสื่อ และตัวสารเป็นอย่างมาก ทำให้ผู้รับสนใจ และอยากที่จะรับเนื้อหาในสื่อ

4. แนวคิดเกี่ยวกับสังคมเครือข่าย (The Network Society)

สังคมเครือข่าย (The Network Society) (Manuel Castells, 1996) มีลักษณะดังนี้

1. สังคมเครือข่าย (The Network Society) คือสังคมสารสนเทศที่มีการเชื่อมโยงกันข้ามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ (Interconnectedness) นั่นเอง เป็น Process ที่กระแสคลื่นไฟฟ้าเสียง นำภาพสัญลักษณ์ต่างๆ มาทำให้มนุษย์แลกเปลี่ยนกัน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
2. สังคมเครือข่ายที่ประกอบด้วยชุมชนมากมายมารวมตัวข้องเกี่ยวกัน บางทีเรียกว่า Network Communities
3. ทำให้เกิดการเชื่อมโยงกันระหว่าง รัฐ หรือระหว่างชุมชน เกิดเป็น "ระบบโลก" หรือที่เราเรียกกันว่า "โลกาภิวัตน์" (Globalization)
4. สังคมเครือข่ายสามารถหดตัว และขยายตัวได้ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับว่าจะมีการเปิดข้อต่อ (Node) ใหม่หรือไม่
5. Node เหล่านี้อาจเป็น Node ทางศาสนา การลงทุน ผู้ก่อการร้าย ฯลฯ ซึ่งไม่ได้ก่อขึ้นเพราะผลประโยชน์ร่วมกันเพียงอย่างเดียว แต่อาจเกิดขึ้นเพราะ "ความรู้สึกเบียดเบียนในเชิงอัตลักษณ์"

ภาพที่ 5 ลักษณะของสังคมเครือข่าย(The Network Society) และ ชุมชนท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกัน (Interconnected Local Communication)

สังคมสารสนเทศ (Information Society) จะมีลักษณะในการสร้างเครือข่ายด้วยสื่อใหม่เป็นหลัก และเคลื่อนไหวสูงมากในกระบวนการโลกาภิวัตน์ และขึ้นอยู่กับประเด็น (Issue)

ชุมชนท้องถิ่น (Local Community) จะมีการเชื่อมต่อกันโดยใช้สื่อแบบเก่า และสื่อมวลชนเป็นหลัก จะมีความถาวรมากกว่าสังคมสารสนเทศ เพราะอยู่บนสภาพความเป็นจริง

การเชื่อมโยงกันของสังคมสารสนเทศ (Information Society) หลายแห่งเข้าด้วยกัน ก่อให้เกิดเป็นสังคมเครือข่าย (The Network Society) และการเชื่อมโยงกันของชุมชนท้องถิ่นหลายๆ แห่งก่อให้เกิดเป็นชุมชนท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกัน และเครือข่ายทั้ง 2 แบบมีการทับซ้อนกันอยู่ มีการติดต่อซึ่งกันและกัน

ในการเผยแพร่พุทธศาสนาผ่านทางเว็บไซต์นี้ เป็นการสร้างสังคมสารสนเทศ ที่มีการเชื่อมโยงข้ามผ่านพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นกระบวนการสื่อสารที่โยงใยกันทั่วโลก ทุกคนจากทั่วทุกมุมโลกสามารถเปิดอ่านข้อมูล และมีปฏิสัมพันธ์กันผ่านทางเว็บไซต์แห่งนี้

เดียวกันได้ ซึ่งกระบวนการเชื่อมโยงเป็นกระบวนการที่ถูกส่งโดยกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์ และสามารถที่จะหดตัว หรือขยายตัวได้ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับประเด็นที่นำเสนอผ่านทางเว็บไซต์มีผู้สนใจมากน้อยเพียงใด และในการเชื่อมโยงของเครือข่ายนี้ใช้ Node ของศาสนา คือพุทธศาสนา เป็น Node ในการเชื่อมโยง

5. แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนเสมือนจริง (Virtual Community)

ชุมชนเสมือนจริง (Virtual Community) คือชุมชนที่มองไม่เห็นตัวจริงทางกายภาพ แต่มีอยู่ด้วยการปฏิสัมพันธ์กันผ่านสื่อใหม่ใน Cyberspace (เอกสารประกอบการสอน วิชา เทคโนโลยีกับสังคมสารสนเทศ ศ.สุกัญญา สดุดบรรทัด ปีการศึกษา 2545)

Schuler (1996) ได้กล่าวถึงสาระที่เป็นแก่นแท้ของชุมชนใหม่ (New Community) ว่า ประกอบด้วยกิจกรรมมากมายและวัฒนธรรม (Conviraity and Culture) การศึกษา (Education) ประชาธิปไตยที่เป็นปึกแผ่น (Strong Democracy) พละนาามัยและความผาสุก (Health and Well-being) ความเป็นธรรม โอกาส และความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ (Economy Equity, Opportunity and Sustainability) และสารสนเทศการสื่อสาร (Information and Communication)

Licklider และ Taylor (1968) ได้เสนอธรรมชาติของชุมชนที่สัมพันธ์กับ CMC ว่า ชุมชนที่มีคอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลาง (Computer-mediated Community) ประกอบด้วยสมาชิกที่อยู่ต่างที่ (Geographically Seperated Members) บางครั้งสมาชิกเหล่านี้ก็รวมตัวกันเป็นกลุ่มเล็กๆ และบางครั้งก็เล่นบทบาทหลายตัว ชุมชนที่ว่าไม่ได้มีลักษณะร่วมทางด้านสังคมที่ตั้ง (Common Location) แต่มีความสนใจร่วม (Common Interest) ผู้ที่บุคคลจะปฏิสัมพันธ์ด้วยในระหว่ที่กำลัง “On-line” คือบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกมาแล้วอย่างดีว่าเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติสำคัญคือ มีความสนใจเหมือนกันเป้าหมายตรงกัน (Commonality of Interests and Goal) มากกว่าที่จะถูกเลือกเพราะบังเอิญอยู่ใกล้ๆกัน

ชุมชนเทียม (Pseudo-community)

James Beniger (1987) และ Scott Peck (1987) ได้ตั้งชื่อชุมชนใหม่ว่า ชุมชนเทียม (Pseudo-community) พร้อมกับกล่าวว่าเป็นปรากฏการณ์ “การเปลี่ยนแปลงโฉมของสังคมครั้งใหญ่ใน

ศตวรรษที่ 19 ...การควบคุมพฤติกรรมปัจเจกบุคคลโดยกลไกปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลลดถอย ชนิดเฉียบพลัน จากรูปแบบความสัมพันธ์แบบอยู่ร่วมกันตามประเพณี ไปสู่ภาคีที่มีกติกาสภาเฉพาะ กลุ่ม แต่กลับไร้ตัวตน (Impersonal) จากเห็นหน้าค่าตากัน ไปสู่ความสัมพันธ์ทางอ้อมหรือกลุ่มเชิง สัญลักษณ์ (Symbolic Group)” (Beniger,1987 , p.353)

ซึ่งจากแนวคิดที่เกี่ยวกับการสื่อสารผ่านทางคอมพิวเตอร์จนเกิดเป็นชุมชนใหม่ที่ไม่มีขอบเขตทางภูมิศาสตร์ ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ของคนในชุมชนไม่จำเป็นต้องเห็นหน้ากัน ได้ถูกสร้างขึ้นบนเว็บไซต์ของวัดปากน้ำ ผ่านทางหัวข้อกระดานข่าวในเว็บไซต์ ซึ่งเป็นการติดต่อสื่อสารกันโดยการฝาก (Post) ข้อความ หรือสัญลักษณ์ไว้บนกระดานข่าว และจะมีผู้มาตอบหรือให้ความเห็นต่อๆกันไปเรื่อยๆ และทุกคนสามารถเรียกดูความคิดเห็นที่คนอื่น ๆ ให้ต่อๆกันไว้ได้ ซึ่งผู้ที่เข้ามาหลายคนที่ใช้เป็นนามแฝง ทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่าขณะนี้เรากำลังติดต่อสื่อสารหรืออ่านความคิดเห็นจากใครอยู่ แต่ก็สามารถติดต่อสื่อสารกันได้

6. แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสังคม และวัฒนธรรม ที่มีต่อการสื่อสาร

การศึกษาถึงอิทธิพลของแรงผลักดันทางสังคม และวัฒนธรรม ที่มีต่อพฤติกรรมการสื่อสารของมนุษย์นั้น ได้มีการศึกษากันมานาน และมีการกล่าวถึงในงานวิชาการต่างๆดังนี้

"สิ่งที่มีความผันแปรและอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสื่อสาร คือ ความต้องการความผูกพันหรือความต้องการที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น ดำเนินสัมพันธ์ภาพให้เป็นไปได้ด้วยดี ความผูกพันของคนที่ต้องการเป็นมิตรกันคือรางวัลที่มีค่าสูง"(อิรนันท์ อนวัชศิริวงศ์ , "พฤติกรรมการสื่อสาร" , 2527)

"พฤติกรรมการสื่อสารของมนุษย์เป็นพฤติกรรมวัฒนธรรมเพราะไม่สามารถรู้กันได้เองโดยธรรมชาตินั้น ความข้อนี้เข้าใจได้ง่ายและเห็นได้ชัดเวลาที่จะสื่อสารกับคนในวัฒนธรรมอื่น ที่พูดกันคนละภาษา และสิ่งที่เหมือนกันของกริยาทำทางอย่างเดียวกันมีความหมายแตกต่างกันได้ เพราะแต่ละวัฒนธรรมกำหนดความหมายไว้ไม่เหมือนกัน" (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, "พฤติกรรมการสื่อสาร", 2540)

ผศ.มณฑล ไบบัว กล่าวถึง "ทฤษฎีสื่อสารเชิงปริบททางสังคม" ในหนังสือ "หลักและทฤษฎีการสื่อสาร" (พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี 2536) ว่า "ทฤษฎีนี้ได้ให้ความหมายของปริบททางสังคมไว้ว่า

เป็นพลังอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลเหนือเหนือการสื่อสารในสถานการณ์เฉพาะ ปัจจัยที่เกี่ยวกับสถานการณ์ทางสังคมอื่นๆ ได้แก่ เวลาที่ทำการสื่อสารความเป็นเอกฉันท์ บรรยากาศของกลุ่ม การรวมตัวกันเป็นกลุ่ม โครงสร้างของกลุ่มหรือองค์กรต่างๆ ปัจจัยเหล่านี้นำไปสู่การตัดสินใจในการแสดงพฤติกรรม เป็นต้น ในการสื่อสาร นอกจากนี้ เจตคติ ปทัสถานทางสังคม แรงจูงใจ การสื่อสารที่ไม่ปิดบังซ่อนเร้น ความเครียด ก็เป็นตัวกำหนดหรือสามารถเปลี่ยนแปลง เจตคติ ความคิด ความเชื่อ และพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่ม ตลอดจนเป็นตัวกำหนดความสามารถของกลุ่มที่จะตัดสินใจในเรื่องต่างๆ"

จากข้อความที่กล่าวถึง "อิทธิพลของสังคม และวัฒนธรรม ที่มีต่อพฤติกรรมการสื่อสาร" ในงานวิชาการที่ได้กล่าวในข้างต้น แสดงให้เห็นถึงว่า ปัจจัยทางสังคม และวัฒนธรรม มีอิทธิพลต่อการสื่อสารและมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความคิด ของมนุษย์

สรุปจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาทั้งหมดในข้างต้น ได้แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบในการสื่อสาร โดยอาศัยการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตมากขึ้น เนื่องจากการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปยังผู้รับสารจำนวนมากได้ในเวลาอันรวดเร็ว และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวต่อไปในอนาคต อินเทอร์เน็ตจึงเป็นแหล่งรวมข้อมูลข่าวสารในสาขาวิชา และศาสตร์ต่างๆ ใช้อย่างมากมาย รวมถึงพุทธศาสนา ก็เป็นศาสตร์หนึ่งที่อาศัยศักยภาพของสื่ออินเทอร์เน็ตในการเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้ที่สนใจ ด้วยการออกแบบเว็บไซต์ให้มีความน่าสนใจ และมีความสามารถในการค้นคว้าหาข้อมูลได้สะดวก และสร้างความประทับใจให้กับผู้เข้าชม โดยผู้เข้าชมจะเลือกเข้าชมเว็บไซต์ตามความต้องการ และใช้ประโยชน์จากเนื้อหาในเว็บไซต์ หรือใช้เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับผู้สนใจในสิ่งเดียวกัน ตอบสนองความต้องการในการเข้าชมแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ซึ่งการที่พุทธศาสนาขยายช่องทางในการเผยแพร่ความรู้ นั้น อันเนื่องมาจากผลกระทบทางการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีการสื่อสาร ที่ทำให้อินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทกับการสื่อสารในชีวิตประจำวันของคนเรามากขึ้น การเผยแพร่พุทธศาสนาจึงต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับการสื่อสารในสังคมยุคปัจจุบันมากขึ้น และด้วยศักยภาพในการสื่อสารแบบเครือข่ายที่เชื่อมต่อกันทั่วโลก รวมถึงความสามารถในการโอนถ่าย (Transfer) ข้อมูลไปยังผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในที่ต่างๆ ทั่วโลก ก่อให้เกิดเป็นสังคมใหม่ที่อาศัยการติดต่อสื่อสารผ่านทางกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์ และโทรคมนาคม ซึ่งในการสื่อสารกันผู้

สื่อสารไม่จำเป็นต้องเห็นหน้ากัน หรือรู้จักตัวตนที่แท้จริงกันมาก่อน สังคมที่เกิดขึ้นใหม่นี้ถูกเรียกว่าเป็นสังคมเครือข่าย (The Network Society) ซึ่งเป็นสังคมเสมือนจริง (Virtual Community) ที่มีการขยาย และหดตัวได้ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับประเด็น (Issue) ที่เป็นศูนย์รวมในการสื่อสารกัน ในสังคม และการสื่อสารของผู้ใช้อินเตอร์เน็ตนั้นได้รับอิทธิพลจากสังคม และวัฒนธรรมของผู้ใช้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความสัมฤทธิ์ผลในการเปิดรับข่าวสารด้านพุทธธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และสังคม ณ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร (พระมหาสารวย จารุวนโธ 2542) สรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ได้ดังนี้

- 1.1 คุณลักษณะทางประชากรได้แก่ เพศและอายุ มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการเปิดรับข่าวสารด้านธรรมทั่วไป อยู่ในระดับต่ำ ในขณะที่ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการเปิดรับข่าวสารด้านธรรมในการพัฒนาอยู่ในระดับต่ำ ส่วนทางด้านสถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการเปิดรับข่าวสารด้านธรรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.2 ผู้ส่งสาร เนื้อหาข่าวสารด้านธรรม และช่องทางในการสื่อสาร มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการเปิดรับข่าวสารด้านธรรมทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง
- 1.3 ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารด้านธรรม เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับต่ำ
- 1.4 ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารด้านธรรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาจิตใจกับการนำข่าวสารด้านธรรมไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตใจ มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง

2. กระบวนการสื่อสารเพื่อเผยแผ่พุทธธรรมของสวนโมกขลาราม (พระมหาอรุณ จิตตคุตโต 2544) สรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ได้ดังนี้

เนื้อหาและรูปแบบการเผยแผ่พุทธธรรมของท่านอาจารย์พุทธทาส โดยเนื้อหาของท่านเน้นที่แก่นแท้ของพุทธธรรมเป็นหลัก โดยใช้หลักความรู้ทุกส่วนมาประยุกต์ด้วยพุทธ

ธรรม เช่น รัชมังคลาภิเษม การเมือง เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ การศึกษา เป็นต้น ส่วนรูปแบบแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. งานเขียน แบ่งย่อยออกเป็น 2 ประการ คือ
 - 1.1 งานร้อยแก้ว
 - 1.2 งานร้อยกรอง
 2. งานแปล งานแปลนั้นท่านอาจารย์พุทธทาสแปลมาจากภาษาบาลี และภาษาอังกฤษ
 3. งานปาฐกถา ท่านอาจารย์พุทธทาสเรียกงานนี้ว่า งานพูดแล้วเป็นหนังสือ เนื่องจากหนังสือส่วนใหญ่ในชุดธรรมโมฆะเป็นงานที่ถอดเทปจากปาฐกถาธรรม
3. การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อเว็บไซต์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (จรินทร์ ธนาธิกุล 2545) สรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ได้ดังนี้
- 3.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ซึ่งได้แก่ ระดับการศึกษา และรายได้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับเว็บไซต์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีการเปิดรับเว็บไซต์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มากกว่านักศึกษาระดับปริญญาโท และนักศึกษาที่มีรายได้แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการเปิดรับเว็บไซต์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แตกต่างกัน โดยลักษณะทางประชากรศาสตร์อื่นๆ ได้แก่ เพศ และความเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์และโมเด็มที่สามารถใช้บริการอินเทอร์เน็ต ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับเว็บไซต์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง
 - 3.2 เหตุผลในการใช้เว็บไซต์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์เว็บไซต์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ไปในทิศทางเดียวกัน
 - 3.3 พฤติกรรมการเปิดรับเว็บไซต์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์เว็บไซต์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ไปในทิศทางเดียวกัน
 - 3.4 การใช้ประโยชน์เว็บไซต์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อเว็บไซต์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ไปในทิศทางเดียวกัน

- 3.5 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้เว็บไซต์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ปรับปรุงข้อมูล (Update) ให้ทันสมัยสมอบมากที่สุด รองลงมาคือเห็นว่าควรปรับปรุงการออกแบบตกแต่งเว็บไซต์ และจัดหมวดหมู่ให้เป็นระเบียบเพื่อสามารถสืบค้นได้ง่าย
4. ประสิทธิภาพของแผ่นป้ายโฆษณาบนอินเทอร์เน็ตต่อผู้ใช้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในกรุงเทพฯ (นวรรตน์ ลิขิตราพันธ์ 2545) สรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ได้ดังนี้
- 4.1 เทคนิคการนำเสนอแบบภาพยนตร์โฆษณาสามารถกระตุ้นให้เกิดการเข้าชมได้ดี ปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความสำคัญต่อการเห็น หรือชมแผ่นป้ายโฆษณาบนอินเทอร์เน็ต ได้แก่ ภาพประกอบ ความเร็วในการแสดงข้อมูล และการใช้สี
- 4.2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการโฆษณาบนอินเทอร์เน็ตแบบที่เป็นภาพเคลื่อนไหว และมีความเห็นด้วยกับการโฆษณาบนอินเทอร์เน็ตที่มีเสียงประกอบ โดยให้ความเห็นว่าสามารถดึงดูดความสนใจได้ดี
- 4.3 เทคนิคการนำเสนอแบบภาพยนตร์โฆษณาสามารถกระตุ้นให้เกิดการเข้าชมได้ดี ปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความสำคัญต่อการเห็น หรือชมแผ่นป้ายโฆษณาบนอินเทอร์เน็ต ได้แก่ ภาพประกอบ ความเร็วในการแสดงข้อมูล และการใช้สี
- 4.4 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการโฆษณาบนอินเทอร์เน็ตแบบที่เป็นภาพเคลื่อนไหว และมีความเห็นด้วยกับการโฆษณาบนอินเทอร์เน็ตที่มีเสียงประกอบ โดยให้ความเห็นว่าสามารถดึงดูดความสนใจได้ดี
5. บทบาทของโฮมเพจ "intercast.loxinfo" ในฐานะช่องทางใหม่ของการสื่อสารมวลชน (ชาญวิทย์ เจริญกิจชัยชนะ 2541)
- 5.1 เทคโนโลยีมีผลต่อการนำเสนอเนื้อหา และแนวโน้มในการให้บริการ
- 5.2 บทบาทของโฮมเพจ พบว่าในต่างประเทศมีอัตราในการเข้าใช้สูง และมีการยอมรับอย่างมากจากต่างประเทศ
- 5.3 เทคโนโลยีสารสนเทศบนโลกพื้นฐานของต่างประเทศมีประสิทธิภาพสูงกว่าประเทศไทย การส่งสารสนเทศเป็นไปอย่างแพร่หลาย แม้มีการ Delay อยู่บ้างและช่วงเวลา

ของแต่ละวันที่ต่างกันในแต่ละส่วนของโลก มีผลกระทบต่อการเปิดรับเนื้อหาของ
ผู้ใช้ในด้านการออกอากาศรายการสด

DRU

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำภาษีเจริญ และการนำ
หลักธรรมไปใช้" นี้เป็นแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ
(Quantitative Research) ซึ่งใช้วิธีการวิจัยดังนี้

รูปแบบการวิจัย ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
2. การสำรวจ (Survey)

1. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

- 1.1 การวิเคราะห์เนื้อหาที่แสดงบนเว็บไซต์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้
 - 1.1.1 วิเคราะห์รูปแบบของเว็บไซต์ ได้แก่ การจัดวาง, การใช้สี, การปรับปรุงเนื้อหา
 - 1.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาหลักธรรม ได้แก่ มรดกธรรม และนानาสาระ
- 1.2 วิธีวิเคราะห์
 - 1.2.1 การวิเคราะห์รูปแบบของเว็บไซต์ ดังนี้
 - 1.2.1.1 การจัดวางรูปภาพ
 - 1.2.1.2 การใช้ ถ้อยคำ ภาพ และสี
 - 1.2.1.3 การแก้ไขปรับปรุง (Update)
 - 1.2.1.4 การจัดรูปแบบในการเชื่อมโยง (Links)
 - 1.2.2 การวิเคราะห์เนื้อหาหลักธรรม วิเคราะห์ว่ามีการนำเสนอหลักธรรมใดบ้างใน
เว็บไซต์ และผู้เข้าชมได้นำหลักธรรมดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
หรือในการแก้ปัญหาต่างๆอย่างไร

2. การสำรวจ (Survey)

2.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เนื่องจากสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่สามารถเปิดรับได้ทั่วโลก และเป็นสื่อที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงไม่อาจระบุจำนวนที่แน่นอนของกลุ่มประชากร กล่าวคือจำนวนผู้เข้าชมเว็บไซต์ทั้งหมดได้ จึงประมาณจากสถิติการเข้าชมเว็บไซต์ดังนี้ วันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2546 เวลา 4.00 น. มีผู้เข้าชมเว็บไซต์ทั้งหมดเป็นจำนวน 67,203 ครั้ง หากคิดประมาณจำนวนผู้เข้าชมเป็น 1 ใน 4 ของ จำนวนครั้งในการเปิดเข้าเว็บไซต์ จะได้ประมาณ 16,800 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจด้วยแบบสอบถาม เป็นผู้ที่เคยเข้าชมเว็บไซต์ของวัดปากน้ำ ทั้งเพศชายและหญิง จำนวน 208 คน ซึ่งคิดเป็นประมาณ 1% ของจำนวนประชากรผู้เข้าชมเว็บไซต์ที่ประมาณการณไว้ในตอนต้น

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในงานวิจัยนี้ ได้มีการวิจัยทั้งแบบสำรวจด้วยแบบสอบถาม จำนวน 208 คน จากการสอบถามจากผู้เข้ามาประกอบกิจกรรมภายในวัดปากน้ำ ที่เคยเข้าชมเว็บไซต์ของวัดปากน้ำ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และให้ผู้ที่มีความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม แนะนำผู้อื่นที่รู้จักและได้เข้าชมเว็บไซต์ เพื่อให้ผู้วิจัยได้ไปขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามต่อไป

1.1 ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่กำหนดจะการศึกษาในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ดังนี้
สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยทางศาสนา ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยทางสังคม มีความสัมพันธ์กับการเข้าชมเว็บไซต์

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยทางศาสนา ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยทางสังคม
ตัวแปรตาม ได้แก่ การเข้าชมเว็บไซต์

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยทางศาสนา ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสังคม มีความสัมพันธ์กับ ความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยทางศาสนา ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยทางสังคม
ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์

สมมติฐานที่ 3 ความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์มีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตจริง และการพัฒนาตัวเอง

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์
ตัวแปรตาม ได้แก่ การนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตจริง และการพัฒนาตัวเอง

1.2 วิธีเก็บข้อมูล

ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากผู้เข้าชมเว็บไซต์ ทั้งหมด 200 คน และการเก็บข้อมูลตัวแปรแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

- เลือกคำตอบเพื่อจัดกลุ่ม เพื่อให้ได้ตัวแปร ในระดับ Norminal และ Ordinary
- ระบุคำตอบ เพื่อให้ได้ตัวแปรในระดับ Norminal และการอธิบายขยายความเพื่อใช้ในส่วนของการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)
- การแบ่งเป็น Scale 5 ระดับ เพื่อให้ได้ตัวแปรในระดับ Ordinary

1.3 เครื่องมือ

แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย

1 คำถามด้านประชากร

1.1 เพศ

1.2 อายุ

1.3 ระดับการศึกษา

1.4 อาชีพ

1.5 รายได้

- 1.6 จำนวนสมาชิกในครอบครัว
- 2 คำถามการเปิดรับสื่อธรรมะ
 - 2.1 ประเภทของสื่อธรรมะที่เปิดรับ
 - 2.2 ความถี่ในการเปิดรับสื่อธรรมะ
- 3 คำถามด้านศาสนา
 - 3.1 การประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับพุทธศาสนา
- 4 คำถามด้านครอบครัว
 - 4.1 การประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับธรรมะร่วมกับสมาชิกในครอบครัว และหมู่ญาติ
 - 4.2 ปัญหาภายในครอบครัว
- 5 คำถามด้านสังคม
 - 5.1 การประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับธรรมะร่วมกับเพื่อนฝูง
 - 5.2 ปัญหาด้านสังคม
- 6 คำถามด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการชมเว็บไซต์วัดปากน้ำ
- 7 การใช้ประโยชน์จากกิจกรรมในเว็บไซต์วัดปากน้ำ
- 8 ผลที่ได้จากการเข้าชมเว็บไซต์ ในเชิงของการพัฒนาตนเอง

1.4 สถิติ และการทดสอบสมมติฐาน

ในการประมวลผลทางสถิติจากคำถามที่แบ่งคำตอบเป็น 5 Scales กำหนดคะแนนดังนี้

1.	เป็นประจำ / มากที่สุด / เห็นด้วยอย่างยิ่ง	= 4 คะแนน
2.	บ่อยครั้ง / มาก / เห็นด้วย	= 3 คะแนน
3.	บางครั้ง / ปานกลาง	= 2 คะแนน
4.	นานๆครั้ง / น้อย / ไม่เห็นด้วย	= 1 คะแนน
5.	ไม่เคย / ไม่มี / ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง / ไม่ได้ใช้	= 0 คะแนน

ปัจจัยทางศาสนา การทำกิจกรรมทางพุทธศาสนา แบ่งเป็น Scale 5 ระดับ

ปัจจัยด้านครอบครัว การทำกิจกรรมเกี่ยวกับธรรมะร่วมกับครอบครัว และปัญหา
ภายในครอบครัว แบ่งเป็น Scale 5 ระดับ

ปัจจัยทางสังคม การทำกิจกรรมเกี่ยวกับธรรมะร่วมกับเพื่อนฝูง และปัญหาด้าน
สังคม แบ่งเป็น Scale 5 ระดับ

การเข้าชมเว็บไซต์

ความถี่ในการเข้าชม

1. ประจำ	= 3 คะแนน
2. บางครั้ง	= 2 คะแนน
3. นานๆครั้ง	= 1 คะแนน
4. ไม่เคย	= 0 คะแนน

ระยะเวลาในการเข้าชมแต่ละครั้ง

1. มากกว่า 3 ชั่วโมง	= 4 คะแนน
2. 2 - 3 ชั่วโมง	= 3 คะแนน
3. 1 - 2 ชั่วโมง	= 2 คะแนน
4. ไม่เกิน 1 ชั่วโมง	= 1 คะแนน

ปริมาณการเข้าชม = ผลคูณของคะแนนในหัวข้อ ((4.1) และ (4.2))

หรือ $(4.1) * (4.2)$

ความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์ แบ่งเป็น Scale 5 ระดับ

การนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตจริง แบ่งเป็น Scale 5 ระดับ

การพัฒนาตัวเอง แบ่งเป็น Scale 5 ระดับ

การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานจะใช้การคำนวณสถิติด้วยโปรแกรม SPSS

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยทางศาสนา ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยทางสังคม มีความสัมพันธ์กับการเข้าชมเว็บไซต์

ใช้การหาความสัมพันธ์แบบ Pearson Product Moment Correlation Coefficient ระหว่าง

1. ปัจจัยทางศาสนา กับ การเข้าชมเว็บไซต์
 - 1.1 การเปิดรับสื่อธรรมะ กับ การเข้าชมเว็บไซต์
 - 1.2 การประกอบกิจกรรมทางศาสนา กับ การเข้าชมเว็บไซต์
2. ปัจจัยด้านครอบครัว กับ การเข้าชมเว็บไซต์
 - 2.1 การประกอบกิจกรรมทางศาสนาพร้อมกับคนในครอบครัว กับ การเข้าชมเว็บไซต์
 - 2.2 สภาพปัญหาในครอบครัว กับ การเข้าชมเว็บไซต์
3. ปัจจัยทางสังคม กับ การเข้าชมเว็บไซต์
 - 3.1 การประกอบกิจกรรมทางศาสนาพร้อมกับเพื่อนฝูง กับ การเข้าชมเว็บไซต์
 - 3.2 ปัญหาด้านสังคม กับ การเข้าชมเว็บไซต์

ถ้ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่าปัจจัยดังกล่าวความสัมพันธ์กับการเข้าชมเว็บไซต์

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยทางศาสนา ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสังคม มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์

ใช้การหาความสัมพันธ์แบบ Pearson Product Moment Correlation Coefficient ระหว่าง

1. ปัจจัยทางศาสนา กับ ความคิดเห็นในการเข้าชมเว็บไซต์
 - 1.1 การรับสื่อธรรมะ กับ ความคิดเห็นในการเข้าชมเว็บไซต์
 - 1.2 การประกอบกิจกรรมทางศาสนา กับ ความคิดเห็นในการเข้าชมเว็บไซต์
2. ปัจจัยด้านครอบครัว กับ ความคิดเห็นในการเข้าชมเว็บไซต์
 - 2.1 การประกอบกิจกรรมทางศาสนาพร้อมกับคนในครอบครัว กับ ความคิดเห็นในการเข้าชมเว็บไซต์
 - 2.2 สภาพปัญหาในครอบครัว กับ ความคิดเห็นในการเข้าชมเว็บไซต์
3. ปัจจัยทางสังคม กับ ความคิดเห็นในการเข้าชมเว็บไซต์
 - 3.1 การประกอบกิจกรรมทางศาสนาพร้อมกับเพื่อนฝูง กับ ความคิดเห็นในการเข้าชมเว็บไซต์

3.2 ปัญหาด้านสังคม กับ ความคิดเห็นในการเข้าชมเว็บไซต์

ถ้ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่าปัจจัยดังกล่าวความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในการเข้าชมเว็บไซต์

สมมติฐานที่ 3 ความคิดเห็นมีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตจริง และการพัฒนาตัวเอง

ใช้การหาความสัมพันธ์แบบ Pearson Product Moment Correlation Coefficient ระหว่าง

1. ความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์ กับ การนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตจริง
2. ความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์ กับ การพัฒนาตัวเอง
3. การนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตจริง กับ การพัฒนาตัวเอง

ถ้ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่ามีความสัมพันธ์กัน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นวิจัยทั้งแบบวิจัยเชิงคุณภาพ และวิจัยเชิงปริมาณ ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งจะวิเคราะห์ โครงสร้าง รูปแบบการนำเสนอ และเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอหลักธรรม และการนำหลักธรรมไปใช้ และในส่วนของวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการวิจัยด้วยวิธีสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ที่เข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำ (www.watpaknam.org) และใช้เครื่องมือทางสถิติในการวิเคราะห์ผล

ส่วนที่ 1

จากปัญหานำวิจัยข้อแรกว่า การนำเสนอ รูปแบบ และเนื้อหาของเว็บไซต์วัดปากน้ำ เป็นอย่างไร ซึ่งใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ได้ดังนี้

การวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอของเว็บไซต์

โครงสร้างเว็บไซต์

เว็บไซต์วัดปากน้ำ มีโครงสร้างของเว็บไซต์แบ่งเป็น 4 ส่วนหลัก คือ

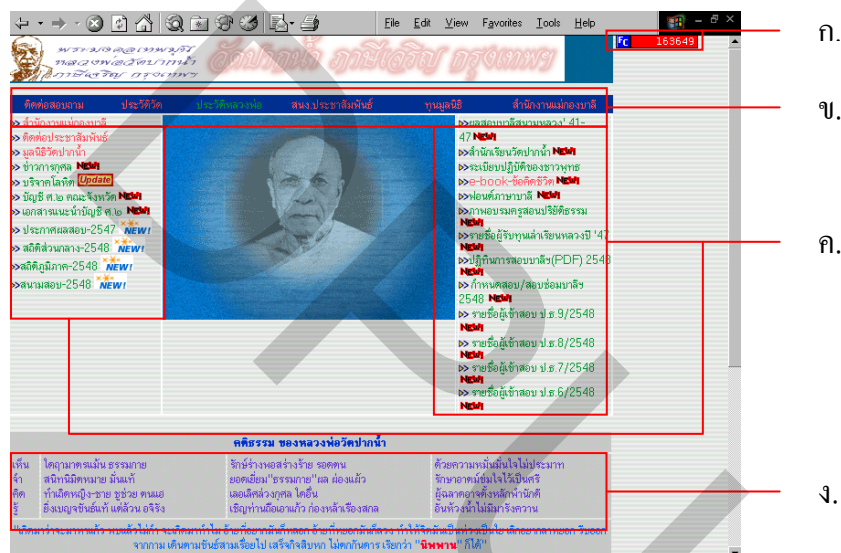
1. หน้าหลักเว็บไซต์ หรือหน้าโฮมเพจ (Homepage)
2. หน้าเนื้อหา (Webpage)
3. หน้าสมุดเยี่ยม (Guestbook)
4. หน้ากระดานถาม-ตอบ (Webboard)

1. หน้าหลักเว็บไซต์ หรือหน้าโฮมเพจ (Homepage) เป็นหน้าแรกของเว็บไซต์ เปรียบได้กับปกหนังสือ ที่ต้องออกแบบให้ดูน่าสนใจ และสามารถแสดงถึงภาพรวม ของเว็บไซต์ได้ ประเด็นสำคัญของหน้าโฮมเพจ คือ ควรที่จะแสดงผล (Load) ได้รวดเร็ว เนื่องจากหากแสดงผลได้

ซ้ำ ผู้เข้าชมอาจจะเบื่อและออกจากเว็บไปก่อนที่จะแสดงผลเสร็จ ดังนั้นรูปแบบและเนื้อหาบนหน้าโฮมเพจควรที่กระชับ และได้ใจความ

หน้าโฮมเพจของเว็บไซต์วัดปากน้ำ มีรูปแบบกระชับ และมีไม่มีรูปภาพมากเกินไปจึงใช้เวลาในการแสดงผลไม่นานมาก โดยมีส่วนประกอบของหน้าโฮมเพจที่สำคัญเพียง 3 ส่วน

ภาพที่ 6 หน้าแรกของเว็บไซต์วัดปากน้ำ

ส่วนประกอบที่สำคัญมีดังนี้

- ก. สถิติผู้เข้าชม เป็นตัวเลขแสดงจำนวนครั้งที่มิผู้เข้าชมเว็บไซต์ (จำนวนครั้งที่มิผู้เข้าชม นั้นอาจมากกว่าจำนวนผู้คนที่เคยเข้ามาชมเว็บไซต์ เนื่องจากผู้ที่เคยเข้าชมแล้วอาจกลับเข้ามาชมซ้ำ จำนวนครั้งก็จะเพิ่มขึ้น)
- ข. รายการเนื้อหา (Menu) เชื่อมโยงหน้าต่างในเว็บไซต์ เป็นส่วนที่สามารถเชื่อมโยงไปยังหน้าต่างๆของเว็บไซต์ โดยแบ่งไปตามหัวข้อต่างๆ ได้แก่
 - 1.) ติดต่อสอบถาม เป็นส่วนที่เชื่อมโยง (Link) ไปยังโปรแกรมที่ใช้ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ของผู้ดูแลเว็บไซต์
 - 2.) ประวัติวัด เป็นหน้าที่แสดงถึงประวัติและความเป็นมาของวัดปากน้ำภาษีเจริญ
 - 3.) ประวัติหลวงพ่อ เป็นหน้าที่แสดงถึงประวัติของหลวงพ่อวัดปากน้ำ (พระมงคลเทพมุนี หรือ หลวงพ่อ สด จนฺทสโร)

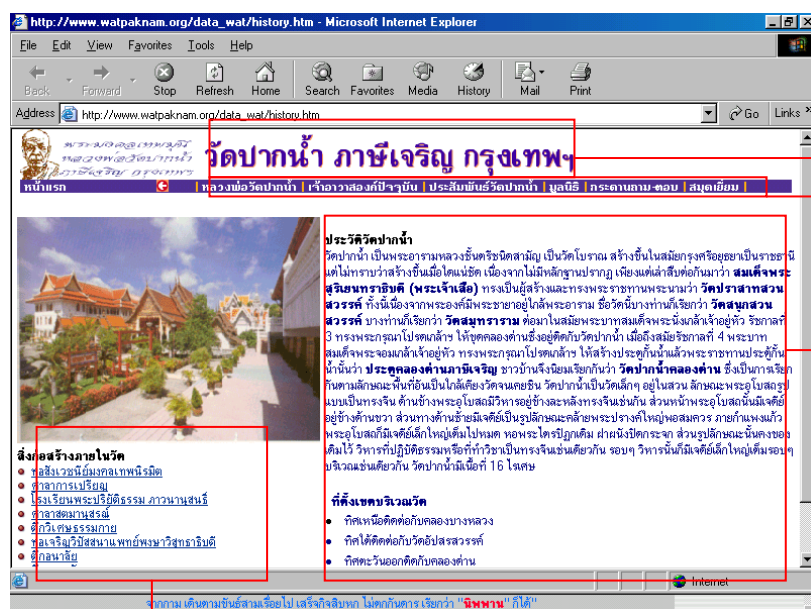
- 4.) สนง.ประชาสัมพันธ์ เป็นหน้าที่ให้ข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ของวัดปากน้ำ ซึ่งมีการแก้ไขปรับปรุง (Update) เนื้อหาอยู่เป็นระยะ
- 5.) ทุนมูลนิธิ เป็นหน้าที่แสดงเนื้อหาเกี่ยวกับมูลนิธิหลวงพ่อดปากน้ำ รวมทั้ง ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆของมูลนิธิฯ
- 6.) สำนักงานแม่กองบาลี เป็นหน้าที่แสดงเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาภาษาบาลี และ กิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับการเรียน และการสอบภาษาบาลี

ค. หัวข้อเชื่อมโยง (Link) หน้าเนื้อหา ข่าวสาร และกิจกรรมที่สำคัญต่างๆของวัดปากน้ำ โดยจะแสดงหัวข้อของเนื้อหา ข่าวสาร และกิจกรรมต่างๆ เมื่อเลือก (Click) เข้าไปจะเป็นหน้าที่แสดงรายละเอียดของหัวข้อนั้นๆ ซึ่งอาจมีหัวข้อเชื่อมโยงย่อยลงไปอีก

ง. คติธรรมของหลวงพ่อดปากน้ำ เป็นบทประพันธ์ที่หลวงพ่อได้ให้ข้อคิดไว้ เพื่อสั่งสอน เตือนสติ เช่น "เกิดมาว่าจะมาหาแก้ว พบแล้วไม่ก่า จะเกิดมาทำไม อ้ายที่อยากมันก็หลอก อ้ายที่หยอกมันก็ลวง ทำให้จิตมันเป็นห่วงเป็นใย เลิกอยากลาหยอก รีบออกจากกาม เดินตามจันท์สามร้อยไป เสร็จกิจลิลิบท ไม่ตกกันดาร เรียกว่า "นิพพาน" ก็ได้" ซึ่งเป็นคติธรรมที่เตือนใจผู้เข้าชมเว็บไซต์ได้

2. หน้าเว็บเพจ (Webpage) ในส่วนของเนื้อหา เป็นหน้าเว็บเพจที่แสดงเนื้อหาต่างๆ ภายในเว็บไซต์ เช่น ประวัติความเป็นมา การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร และกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะประกอบด้วยส่วนสำคัญๆ 4 ส่วน

ภาพที่ 7 ตัวอย่างหน้าเนื้อหาของเว็บไซต์วัดปากน้ำ

ก.

ข.

ค.

ง.

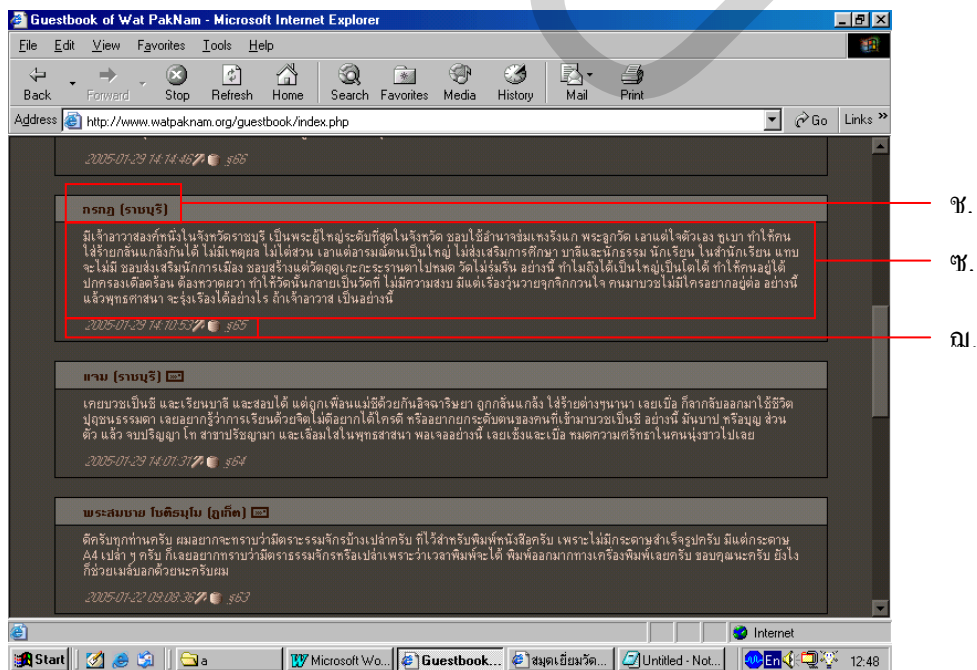
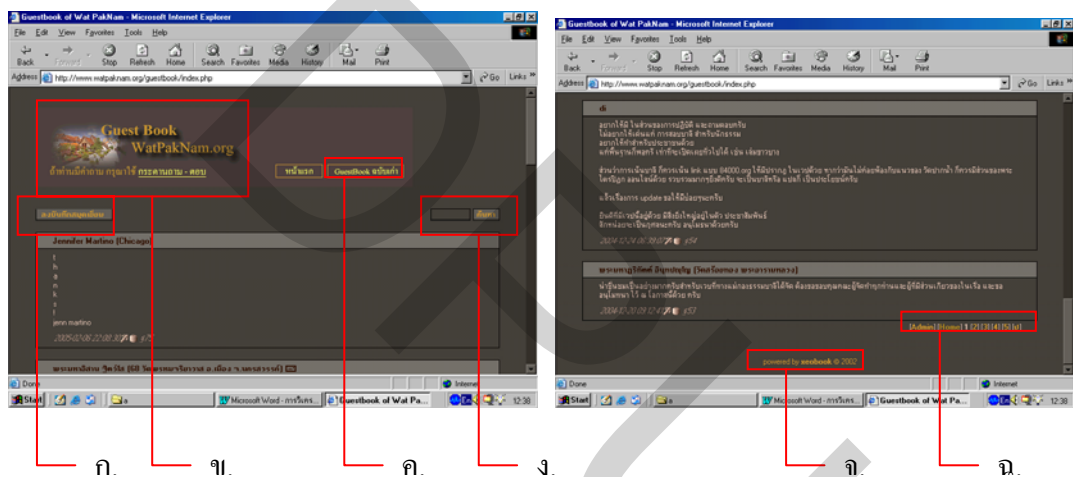
ส่วนประกอบที่สำคัญมีดังนี้

- ก. หัวข้อของหน้าเว็บเพจ เป็นส่วนที่แสดงหัวข้อ ซึ่งจะสอดคล้องกับหัวข้อที่แสดงไว้เป็นหัวข้อเชื่อมโยง (Link) ในหน้าอื่น
- ข. รายการเนื้อหา (Menu) เชื่อมโยงหน้าต่างในเว็บไซต์ เป็นส่วนที่สามารถเชื่อมโยงไปยังหน้าต่างๆ ของเว็บไซต์ เช่นเดียวกับในหน้าหลักเว็บไซต์ หรือหน้าโฮมเพจ (Homepage)
- ค. ส่วนที่แสดงเนื้อหาของหัวข้อเว็บเพจ เป็นส่วนที่แสดงเนื้อหา หรือรายละเอียดต่างๆ ของหัวข้อของหน้าเว็บเพจ
- ง. หัวข้อเชื่อมโยง (Link) หน้าเนื้อหาในหัวข้อที่ย่อยลงไป หรือหัวข้อของหน้าเว็บเพจที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อใหญ่ของหน้าเว็บเพจนั้นๆ

3. สมุดเยี่ยม (Guestbook) หน้าสมุดเยี่ยม เป็นหน้าที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมเว็บไซต์ สามารถฝากข้อความเป็นที่ระลึกว่าได้เข้ามาเยี่ยมชมเว็บไซต์แล้ว มีความรู้สึก หรือความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับเว็บไซต์ ซึ่งผู้เข้ามาเยี่ยมชมจะเขียนข้อความ และลงชื่อ (อาจเป็นนามแฝง) และโปรแกรมจะบันทึก วันที่ และเวลาที่ผู้เข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ส่งข้อความลงในสมุดเยี่ยมโดยอัตโนมัติไม่สามารถแก้ไขได้

หน้าสมุดเยี่ยมของวัดปากน้ำ ให้บริการของเว็บไซต์ที่ให้บริการหน้าสมุดเยี่ยม (Guest Book) ของเว็บไซต์ www.xeoman.com ซึ่งเดิมให้บริการของ **IIRT Nationwide Internet Service Provider** ซึ่งได้มีการทำหัวข้อเชื่อมโยง (Link) ไว้ในหน้าของสมุดเยี่ยมใหม่ด้วย

ภาพที่ 8 หน้าสมุดเยี่ยมของเว็บไซต์วัดปากน้ำ (หน้าใหม่)

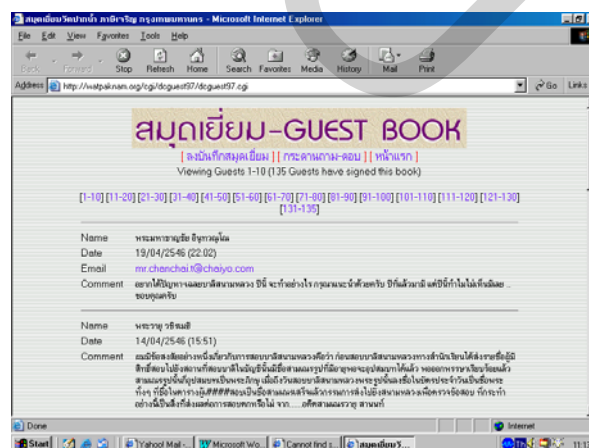

ส่วนประกอบที่สำคัญมีดังนี้

- ส่วนประกอบโดยรวมของหน้าสมุดเยี่ยม

- ก. ส่วนลงบันทึกสมุดเยี่ยม เป็นหัวข้อเชื่อมโยง (Link) ไปยังโปรแกรมสำหรับผู้ที่ต้องการจะเขียนข้อความลงในหน้าสมุดเยี่ยม ได้กรอกชื่อ หรือนามแฝงที่จะให้แสดง รายละเอียดอื่นๆที่เกี่ยวข้อง และข้อความที่ต้องการจะแสดงในสมุดเยี่ยม เมื่อข้อความแสดงบนหน้าสมุดเยี่ยม โปรแกรมจะแสดงวันที่และเวลาที่ผู้ลงข้อความในสมุดเยี่ยม โดยอัตโนมัติ และข้อความจะเรียงตามลำดับวันที่และเวลา ผู้ที่ลงข้อความล่าสุดจะแสดงอยู่บนสุดของหน้าสมุดเยี่ยมล่าสุด
- ข. ส่วนแสดงหัวข้อของหน้าเว็บเพจ ว่าเป็นหน้าสมุดเยี่ยม (Guest Book) ของ เว็บไซต์วัดปากน้ำ (watpaknam.org)
- ค. หัวข้อเชื่อมโยง (Link) ไปยังหน้าสมุดเยี่ยมฉบับเก่า (ซึ่งให้บริการหน้าสมุดเยี่ยม (Guest Book) ของ IIRT Nationwide Internet Service Provider)

ภาพที่ 9 หน้าสมุดเยี่ยมของเว็บไซต์วัดปากน้ำ (หน้าเดิม)

- ง. เครื่องมือช่วยค้นหา เพื่อช่วยให้ค้นหาหน้าเว็บเพจจากคำที่ต้องการ (Key Word) ได้ง่าย

จ. ส่วนที่แสดงชื่อของผู้ให้บริการหน้าสมุดเยี่ยม (Guest Book) ซึ่งในที่นี้คือ xeobook © 2002 ซึ่งในส่วนนี้สามารถเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ของผู้ให้บริการ ได้คือ

www.xeoman.com

ฉ. หัวข้อเชื่อมโยง (Link) ไปยังลำดับหน้าต่างๆของหน้าสมุดเยี่ยม โดยหน้า 1 หมายถึง หน้าที่มีผู้บันทึกข้อความล่าสุด

- ส่วนประกอบของข้อความที่แสดงในสมุดเยี่ยม

ช. ชื่อ หรือนามแฝงที่แสดงในหน้าสมุดเยี่ยม

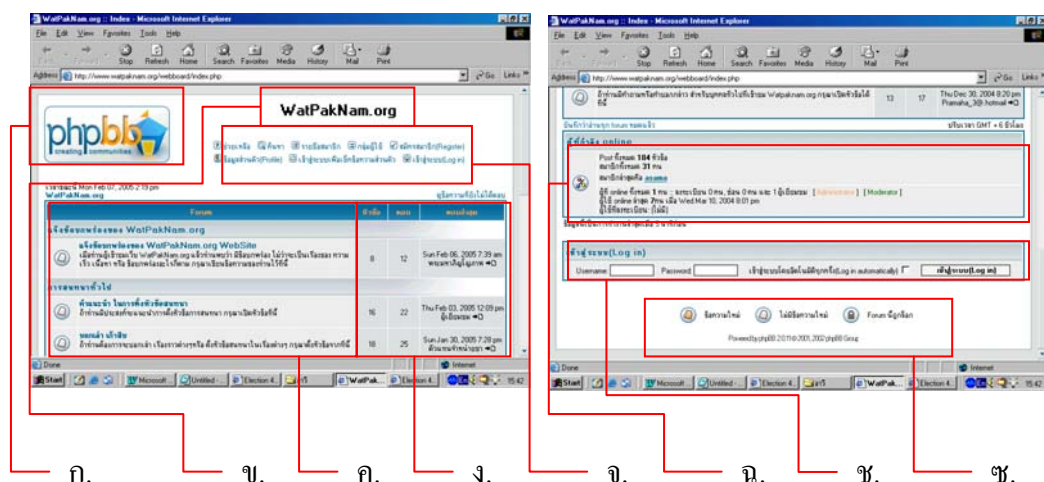
ซ. ข้อความที่แสดงในสมุดเยี่ยม

ฅ. วันที่ และเวลาที่บันทึกข้อความลงสมุดเยี่ยม และแสดงลำดับที่บันทึกข้อความ

4. กระดานถาม-ตอบ (Webboard) กระดานถาม-ตอบ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารประเภทหนึ่งที่นิยมใช้กันบนอินเทอร์เน็ต เนื่องจากเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ แต่อยู่ภายใต้การควบคุมของผู้ดูแล ไม่ให้ใช้ถ้อยคำ ข้อความ ที่ไม่เหมาะสม หรือละเมิดผู้อื่น ลักษณะของการใช้กระดานถาม-ตอบ คือ ผู้ใช้อาจตั้งประเด็น (Issue) ขึ้นใหม่ หรืออาจแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่มีผู้อื่นตั้งไว้แล้วก็ได้ โดยผู้ใช้แต่ละคนสามารถแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ตั้งต่อเนื่องกันไปตามลำดับ

กระดานถาม-ตอบ ของเว็บไซต์วัดปากน้ำ ใช้บริการกระดานข่าวของเว็บไซต์ www.phpbb.com ซึ่งมีความสามารถให้แบ่งเป็นหัวข้อย่อย หรือหมวดหมู่ของประเด็นหรือคำถามไว้ก่อนในหน้าแรกของกระดานข่าว

ภาพที่ 10 หน้ากระดานถาม-ตอบ ของเว็บไซต์วัดปากน้ำ

ส่วนประกอบที่สำคัญมีดังนี้

- ก. ส่วนของสัญลักษณ์ของเว็บไซต์ที่ให้บริการกระดานข่าว (ในที่นี้คือ phpbb creating communities)
- ข. ส่วนที่แสดงเว็บไซต์ที่ขอใช้บริการ คือ เว็บไซต์วัดปากน้ำ (watpaknam.org)
- ค. ส่วนที่แบ่งหัวข้อย่อย หรือหมวดหมู่ของประเด็นหรือคำถาม ซึ่งในกระดานถาม-ตอบของเว็บไซต์วัดปากน้ำ ได้แบ่งหมวดหมู่ไว้ดังนี้
 - แจ้งข้อบกพร่องของ WatPakNam.org WebSite ซึ่งในหมวดนี้ให้ผู้ที่เข้าชมเว็บไซต์ได้แจ้งข้อบกพร่อง เรื่องของ ความเร็ว เนื้อหา หรือ ข้อบกพร่องอื่นๆ ที่เกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ
 - คำแนะนำ ในการตั้งหัวข้อสนทนา ซึ่งในหมวดนี้ให้ผู้ที่เข้าชมได้เสนอหัวข้อหรือประเด็นที่จะสนทนาในกระดานถาม-ตอบ นี้
 - บอกเล่า เก็บสืบ ซึ่งในหมวดนี้ให้ผู้ที่เข้าชมได้ตั้งประเด็นต่างๆ ที่อยากจะบอกเล่าให้ผู้อื่นได้ทราบ
 - คำถามและคำแนะนำ เรื่องการค้นหาข้อมูลต่างจาก watpaknam.org ในหมวดนี้ให้ผู้ชมตั้งประเด็นที่อยากจะแนะนำ ในการใช้ระบบค้นหาข้อมูลจากเว็บไซต์วัดปากน้ำ
 - คำถามที่ท่านต้องการจะฝากไว้ เป็นหมวดที่ให้ผู้เข้าชมที่ต้องการ ฝากข้อความหรือคำแนะนำอะไรไว้ให้ ผู้ดูแลเว็บไซต์ (Webmaster) ทราบหรือตอบคำถาม
 - คำถามหรือคำบอกกล่าวของท่าน เป็นหมวดที่ให้ผู้เข้าชมได้บอกเล่า หรือตั้งคำถามไว้ให้ผู้เข้าชมเว็บไซต์ตอบ
- ง. ส่วนที่แสดงสถิติเกี่ยวกับผู้เข้าไปใช้ในแต่ละหมวด โดยแบ่งเป็น

- หัวข้อ แสดงจำนวนหัวข้อที่มีผู้เข้ามาตั้งประเด็นไว้ในหมวดนั้น
- ตอบ แสดงจำนวนผู้ที่เข้าไปตอบ หรือแสดงความคิดเห็นในหมวดนั้น
- ตอบล่าสุด แสดงรายละเอียดของผู้ที่เข้าไปตอบ หรือแสดงความคิดเห็นล่าสุดของแต่ละหมวด ได้แก่ วันที่ และเวลาที่ตอบ และใช้ชื่อ หรือนามแฝงอะไรในการตอบ

จ. ส่วนเครื่องมือต่างๆสำหรับผู้ใช้งานกระดานถาม-ตอบ

ฉ. ส่วนที่แสดงสถิติ ณ ขณะที่เข้าชม ว่ามีการตั้งประเด็นทั้งหมดเป็นจำนวนเท่าใด มีสมาชิกทั้งหมดกี่คน สมาชิกคนล่าสุดชื่ออะไร มีคนกำลังเข้าเยี่ยมชม (Online) กี่คน เป็นผู้ที่ลงทะเบียนกี่คน เป็นต้น

ช. ส่วนลงทะเบียนเข้าสู่ระบบ ของสมาชิก หรือผู้ดูแลระบบกระดานถาม-ตอบ

ซ. ส่วนที่อธิบายสัญลักษณ์ต่างๆที่ใช้ในกระดานถาม-ตอบ นี้

เมื่อเข้าไปในหมวดที่ต้องการ เพื่อตั้งประเด็น คำถาม หรือแสดงความคิดเห็น คำตอบต่างๆ จะพบหน้าเพจดังนี้

ภาพที่ 11 หน้าหมวดย่อยในกระดานถามตอบของเว็บไซต์วัดปากน้ำ

The screenshot shows the WatPakNam.org forum page. The title bar indicates the browser is Microsoft Internet Explorer. The page header includes the phpbb logo and navigation links. A red box highlights the forum title "แจ้งข้อบกพร่องของ WatPakNam.org WebSite". Below it, another red box highlights the topic list table. The table has columns for topic name, replies, views, and date. The first row is a sticky post about a bug report. The second row is a topic about a student's experience. The third row is a topic about a student's experience. The fourth row is a topic about a student's experience. Red lines point from labels 'ฉ.', 'ฉ.', 'ฉ.', and 'ฉ.' to different parts of the interface: the first 'ฉ.' points to the forum title, the second 'ฉ.' points to the topic list table, the third 'ฉ.' points to the topic list table, and the fourth 'ฉ.' points to the topic list table.

หัวข้อ	ตอบ	ผู้ตั้ง	จำนวน	วันที่
Sticky: แจ้งข้อบกพร่องของ WatPakNam.org WebSite	0	admin	298	Tue Feb 03, 2004 2:28 am
แจ้ง เรื่องสถิติขอเข้าสอบบวชเรียนกลาง ลว.จำนวน ป.ศ. ๕ นิด	0	สำนักเรียนวัดเทพธิดา	19	Sun Jan 16, 2005 9:45 pm
ข้อมูลวัดปากน้ำ	0	สิรินารถ	10	Fri Jan 14, 2005 9:54 pm
อยากให้ออกแบบหน้าแรกให้ใช้ยากครับ	0	ด	49	Fri Dec 24, 2004 5:48 pm

ส่วนประกอบที่สำคัญมีดังนี้

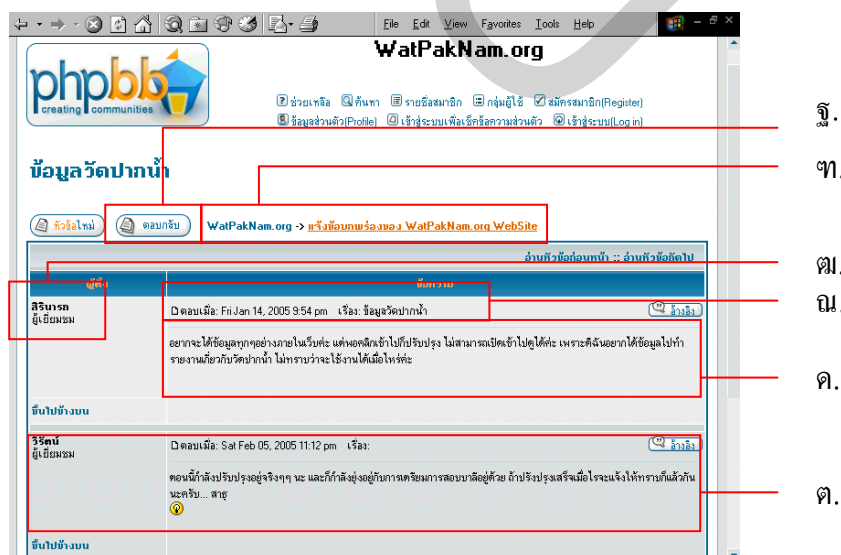
ฅ. หัวข้อของหน้าเว็บเพจ แสดงหัวข้อ หรือหมวดหมู่ที่เลือก

ญ. ส่วนแสดงประเด็น หรือคำถามที่ตั้ง

ฎ. ส่วนที่แสดงสถิติของประเด็น หรือคำถามที่แสดง ได้แก่ จำนวนผู้ตอบ ผู้ตั้งประเด็น หรือคำถาม จำนวนผู้อ่านหรือผู้เข้าชม วันที่ เวลา และชื่อผู้ตอบล่าสุด

ฏ. หัวข้อเชื่อมโยง (Link) ที่เชื่อมโยงไปยังโปรแกรมสำหรับกรอกรายละเอียดต่างๆ ที่จะตั้งประเด็นใหม่ เช่น ชื่อผู้ตั้งประเด็น หัวข้อประเด็น ที่อยู่ของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail Address) และรายละเอียดอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

ภาพที่ 12 หน้าหัวข้อประเด็นในหมวดย่อยในกระดานถาม-ตอบของเว็บไซต์วัดปากน้ำ

ส่วนประกอบที่สำคัญมีดังนี้

- ฐ. หัวข้อเชื่อมโยง (Link) ที่เชื่อมโยงไปยังโปรแกรมสำหรับแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
ในประเด็นที่เข้าชม โดยโปรแกรมจะให้กรอกรายละเอียดเช่นเดียวกับการตั้งหัวข้อ
ใหม่
- ท. ส่วนที่แสดงหัวข้อ หรือหมวดหมู่ และประเด็นที่กำลังเข้าชม
- ฒ. ส่วนที่แสดงชื่อ หรือนามแฝงของผู้ตอบ หรือแสดงความคิดเห็น
- ณ. วันที่ และเวลา ที่ลงบันทึกแสดงความคิดเห็น
- ด. ข้อความที่แสดงความคิดเห็น
- ต. ผู้ที่แสดงความคิดเห็นลำดับถัดไป

เว็บไซต์วัดปากน้ำ ใช้รูปแบบการนำเสนอแบบเรียบง่าย รูปภาพที่นำมาใช้ประกอบเนื้อหา
ในแต่ละหน้านั้นมีจำนวนที่เหมาะสม ไม่มากจนเกินไป ทำให้สามารถแสดงผล (Load) ข้อมูลของ
หน้าเว็บได้โดยใช้เวลาไม่นานเกินไป มีรายการเนื้อหา (Menu) ในทุกหน้าเพื่อเชื่อมโยงไปยังหน้า
เนื้อหาอื่นๆ (Webpage) ต่างๆ ของเว็บไซต์ ทำให้มีความสะดวกในการเลือกชมหน้าอื่นๆ โดยไม่
ต้องย้อนกลับไปทีหน้าหลักอีกครั้ง

หน้าสมุดเยี่ยม และหน้ากระดานถาม-ตอบ ใช้บริการของผู้ที่ให้บริการแบบสำเร็จรูป ซึ่งมี
ข้อดีที่สะดวก ไม่ต้องเสียเวลาเขียนโปรแกรมใหม่ แต่มีข้อเสียคือหากเว็บไซต์ที่ให้บริการหยุด
ให้บริการ ข้อมูลต่างๆ ที่แสดงบนสมุดเยี่ยม หรือกระดานถาม-ตอบ ก็หายไปด้วย และต้องย้ายไปใช้
บริการของผู้ให้บริการรายอื่น

การใช้พื้นหลัง (Background) เป็นสีพื้นเพียงสีเดียว จึงทำให้ส่วนที่เป็นเนื้อหามีความโดดเด่น
ในหน้าหลักเว็บไซต์ ใช้พื้นหลังสีเทาและวางรูปของหลวงพ่อวัดปากน้ำไว้ตรงกลาง และมีคติ
ธรรมของหลวงพ่ออยู่ด้านล่างของหน้าเว็บ มีความโดดเด่นและอ่านได้ชัดเจน กระชับได้ใจความ
และส่วนที่เป็นหัวข้อเชื่อมโยง (Link) ใช้สีที่โดดเด่น ในส่วนหน้าเนื้อหา ใช้พื้นหลังเป็นสีขาว
ตัวอักษรที่แสดงเนื้อหาสีน้ำเงินเข้ม สามารถมองเห็น และอ่านได้ชัดเจนดี

ในการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาในเว็บไซต์ (Update) ส่วนที่เป็นการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร
และกิจกรรมต่างๆ ของวัด มีการแก้ไขปรับปรุงอยู่ตลอด แต่ในส่วนของเนื้อหาที่เกี่ยวกับหลักธรรม
ต่างๆ มีการแก้ไขปรับปรุงน้อย อาจทำให้ผู้เข้าชมไม่ค่อยติดตามเข้าชมในหน้าที่เกี่ยวกับหลักธรรม
เพราะผู้เข้าชมจะคาดหวังที่จะได้อ่านเนื้อหาใหม่ๆ อยู่เสมอ จึงควรปรับปรุงให้บ่อยขึ้น

รายละเอียดของเนื้อหา

ในส่วนของการวิเคราะห์เนื้อหาในงานวิจัยนี้จะเน้นวิเคราะห์เนื้อหา ที่นำเสนอในส่วนต่างๆ ดังนี้ ส่วนที่แสดงไว้ในหน้าหลัก หรือหน้าโฮมเพจ (Home Page) ส่วนที่แสดงไว้ในหน้าเนื้อหา (มรดกธรรม และนานาสาระ) ส่วนของสมุดเยี่ยม (Guest Book) และหน้ากระดานถาม-ตอบ (Webboard) โดยเน้นวิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวกับการนำเสนอหลักธรรม และการนำหลักธรรมไปใช้

หน้าหลัก หรือหน้าโฮมเพจ (Home Page)

ในหน้าหลัก ซึ่งเป็นหน้าแรกของเว็บไซต์นั้น ได้แสดงเนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมไว้เป็นคติธรรม ที่มีความกระชับ ซึ่งมีทั้งที่เป็นร้อยแก้ว และร้อยกรอง ที่เป็นคำสอนของ หลวงพ่อวัดปากน้ำ (พระมงคลเทพมุนี หรือ หลวงพ่อ สด จนฺทสโร) ดังนี้

คำสอนที่เป็นร้อยกรอง

เห็น ไฉนมาตรฐานธรรมกาย
จำ สนิทนิมิตหมายมั่นแท้
คิด ทำเถิดชาย-หญิงช่วยตนเฮ
รู้ ด้วยเบญจขันธ์แท้แต่ล้วนจริง

รักษาร่างพอสร้างร่ายรอดตน
ยอดเยี่ยม”ธรรมกาย”ผลพ้องแผ้ว
เลอเลิศล่งกุศลใดอื่น
เชิญท่านถือเอาแก้วก่องล้ำเรืองสกกล

ด้วยความหมั่นมั่นใจไม่ประมาท

รักษาอดมัวใจไว้เป็นศรี
ผู้ฉลาดอาจตั้งหลักฟ้านักดี
อันห้วงน้ำไม่มีมารังควาน

คำสอนที่เป็นร้อยแก้ว

เกิดมาเพื่อจะมหาแก้ว พบแล้วไม่กำ จะเกิดมาทำไม อ้ายที่อยากมันก็หลอก อ้ายที่หยอกมันก็ลวง ทำให้จิตมันเป็นห่วงเป็นใย เลิกอยากลาหยอก รีบออกจากกาม เดินตามขันธุ์สามร้อยไป เสร็จกิจสืบทก ไม่ตกกันดารเรียกว่า “นิพพาน” ก็ได้

หน้าเนื้อหา

หน้าเนื้อหานี้มีอยู่หลายหน้า ซึ่งแสดงข้อมูลข่าวสารหลากหลาย ทั้งการการนำเสนอหลักธรรม คำสอน การประชาสัมพันธ์ข่าวสารและกิจกรรมต่างๆของวัดปากน้ำและมูลนิธิฯ ซึ่งในงานวิจัยนี้จะเน้นในการนำเสนอเกี่ยวกับหลักธรรมเป็นหลัก ซึ่งในหน้าที่นำเสนอหลักธรรม คำสอนนั้น ได้มีการแสดงหัวข้อเชื่อมโยงย่อยลงไปโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนมรดกธรรม และส่วนนานาสาระ

มรดกธรรม

เป็นรวบรวมธรรมเทศนาของหลวงพ่อดปากน้ำ ซึ่งมรดกธรรมของหลวงพ่อดปากน้ำต้นฉบับเดิมได้ถูกนำมาพิมพ์แล้วครั้งหนึ่งในปี 2527 ในหนังสือชื่อว่า "ชีวประวัติผลงาน และรวบรวมพระธรรมเทศนา ๖๓ กัณฑ์" โดยคัดบางส่วนมานำเสนอบนเว็บไซต์โดยมีหัวข้อต่างๆ ดังนี้

พระพุทธ-ธรรม-สงฆ์	อภุศลจิต	โอวาทปาฏิโมกข์	มงคลสูตร	รัตนสูตร
พระรัตนตรัย	มงคลกถา	ปัจฉิมวาจา	ศีล	การวาทิกถา
อาทิตตปริยายสูตร	ธรรมรักษาผู้ประพฤติธรรม	สังวรคาถ	สุขที่สัตว์ปรารถนา	พุทธโอวาท
สิ่งที่เป็นเกาะเป็นที่พึ่ง	สมาธิ	ของที่หาได้ยาก	อริยทรัพย์	สติปัญญาฐานสูตร

สังคหวัตถุ	อริยชนคถา	สังจกิริยคถา	โพชนงคปริตร	พุททอุททนคถา
------------	-----------	--------------	-------------	--------------

ลักษณะของการนำเสนอหลักธรรมในส่วนของมรดกธรรม จะเป็นการรวบรวมเอาธรรมเทศนาของหลวงพ่อดปากน้ำ ซึ่งเป็นการอธิบายความหมายของธรรมคถาบทต่างๆ โดยยกธรรมคถามากล่าวถึงคำแปล ความหมาย และบรรยายโดยยกตัวอย่างประกอบให้กับผู้ที่ฟังธรรมเทศนาได้เข้าใจ และจินตนาการภาพตามการบรรยาย

ตัวอย่างที่แสดงในหัวข้อ “พระพุทท-ธรรม-สงฆ์”

กัณฑ์ที่ ๑

พระพุททคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ
นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสมพุททสฺส
นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสมพุททสฺส
นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสมพุททสฺสฯ
อิติปิ โส ภควา อรหํ สมมาสมพุททสฺส
วิชาจรณสมปนฺโน สุกโต โลกวิทู
อนุตฺตโร ปริสทมมสารถิ สตฺถา เทวมนุสฺसानํ
พุทฺโธ ภควาติฯ

ณ บัดนี้ จะได้แสดงธรรมคถา ว่าด้วย พระพุททคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ เพื่อประดับสติปัญญาและปสาทะแห่งท่านสัตบุรุษพุททศาสนิกชนทั้งหลาย ผู้มีความเลื่อมใสในพระพุททศาสนา จักแสดงตามลำดับพระบาลีที่ยกไว้ข้างต้น เริ่มแต่คำว่า อิติปิโส ภควา ไปจนจบ แต่การแสดงจะหนักไปในทางปฏิบัติ เพื่อมุ่งประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่

คำว่า คุณ ในที่นี้หมายความว่ากรไร เมื่อพิเคราะห์ดูตามถ้อยคำในบาลีนี้แล้ว หมายความว่า ความดี ความงาม ที่ควรเทอดทูนเคารพบูชา ความดีความงามของพระพุททเจ้า ๕ ประการ ของพระธรรม ๖ ประการ ของพระอริยสงฆ์ ๕

ประการ ตามที่ปรากฏในพระบาลีนี้ จักได้แสดงแต่ละประการเป็นลำดับไป
เริ่มต้นพระพุทธรูปก่อน ซึ่งตั้งต้นด้วย คำว่า อรหิ ตลอดจนจบสังฆคุณ

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา ที่มีพระเกียรติคุณเฟื่องฟู จนเป็นที่
เคารพสักการของมวงเทวดา อินทร์ พรหม และมนุษย์มาจนตราบเท่าทุกวันนี้
มิใช่เพราะเหตุที่พระองค์เป็นกษัตริย์ แต่เป็นเพราะเหตุอื่น เหตุอื่นคืออะไร ก็คือ
เหตุที่พระองค์สละราชสมบัติออกบรรพชา ประกอบพระมหาวีริยะความเพียรอัน
แรงกล้า จนได้บรรลุพระโพธิญาณ ณ คางไม้พระศรีมหาโพธิ์เมื่อวันวิสาขปุณณมี
เพ็ญเดือน ๖ นั้นเอง พระองค์ได้ตรัสรู้เผยยธรรมทั้งปวงในเวลาอันรุ่งอรุณวันนั้น
คุณงามความดีของพระองค์ได้บังเกิดขึ้น พระองค์ตั้งแต่วันนั้นเป็นลำดับมา จน
ตราบเข้าเสด็จดับขันธปรินิพพาน รวมเป็น ๔ ประการ ด้วยกัน ...

ในการนำเสนอในหัวข้อต่างๆของ “มรดกธรรม” นี้จะช่วยให้ผู้ที่อ่านได้เข้าใจใน ธรรม
คาถา หรือบทสวดต่างๆ ในพระธรรมของพุทธศาสนา ไม่ใช่เพียงการท่องจำเท่านั้น เพราะหาก
พุทธศาสนิกชน ท่องจำได้แต่ไม่เข้าใจความหมายแล้ว ก็ไม่อาจที่จะเข้าใจ และทราบซึ่งในพระ
ธรรมคำสั่งสอนที่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ เมื่อไม่เข้าใจอาจนำไปสู่การถ่ายทอดที่
ผิดเพี้ยนไปจากความหมาย หรือเจตนาเดิม นั้นเท่ากับว่าเกิดการสื่อสารที่ผิดพลาด

ดังนั้นการศึกษาความหมายของธรรมคาถา จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่พุทธศาสนิกชน และผู้ที่
เลื่อมใสในพระพุทธศาสนาต้องศึกษาให้เข้าใจอย่างท่องแท้ เมื่อเข้าใจก็จะสามารถถ่ายทอดสู่ชนรุ่น
หลังได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำหลักธรรมตามที่เข้าใจนี้ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ไม่ว่าจะเป็น
แนวทางในการดำเนินชีวิตโดยทั่วไปอย่างเป็นปกติ และมองสิ่งต่างๆ รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมี
หลักยึด นั่นคือหลักพุทธธรรม ก็จะสามารถผ่านพ้นปัญหาและอุปสรรคไปได้

ในส่วนของการถ่ายทอดที่เป็น ภาษาบาลี ก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นอยู่เนื่องจากการคงเนื้อหา
เดิมไว้ หากถ่ายทอดเฉพาะความหมาย หรือคำแปล ย่อมมีความคลาดเคลื่อนไปตาม ความหมาย การ
ตีความ และทัศนคติของผู้แปล รวมถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นอาจทำให้หลักธรรมที่ถ่ายทอด
คลาดเคลื่อนไปได้ ซึ่งธรรมคาถา หรือบทสวดที่เป็นภาษาบาลีที่ถ่ายทอดต่อกันมา เป็นเหมือน
ภาษากลางที่คงถ้อยความเดิมไว้มิให้ผิดเพี้ยน หรือคลาดเคลื่อน

นานาสาระ

เป็นคำสอนที่อธิบายเรื่องราวต่างๆ ตามประเด็นที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นการแสดงธรรมที่เข้าใจง่าย
โดยมีหัวข้อที่นำมาแสดงบนเว็บไซต์ดังนี้

เด็กไทยต้องไม่ สูบบุหรี่	ค่าของหญิง	ความรัก	สามัคคีคือพลัง	สามัคคีร่วมชาติ
อย่าดูหมิ่นลาภ	อยู่ที่เรา	เรื่องมันยาก	พระคุณของพ่อ แม่	คนทักดี-ผีตก ใจ
ยอดหญิง	เลือกให้เป็น	บุหรีความตาย ผ่อนส่ง	มีธรรมกันเถิด	สร้างคนก่อน สร้างงาน
สูตรเศรษฐี	สมบัติชีวิต	อำนาจเป็นใหญ่ ในโลก	พรพิเศษ	ผู้นำ
คิดได้ไกลทุกซ์	ภัยในปัจจุบัน	เสริมสวย	สิ่งที่ขาดไม่ได้	ได้อะไรจากงาน ศพ

ลักษณะของการนำเสนอหลักธรรมใน “นานาสาระ” จะเป็นการอธิบายโดยยกเอาสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม หรือชีวิตประจำวันมาบอกเล่า ประกอบกับข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องประเด็นที่ ยกขึ้นมา ประกอบกับการเสนอแนะแนวทางปฏิบัติ

ตัวอย่างที่แสดงในหัวข้อ “เด็กไทยต้องไม่สูบบุหรี่”

เด็กหญิงไทยต้องไม่สูบบุหรี่ "สุรา บุหรี่ เป็นฝิ่นคน ทำให้ยากจน เป็นคนเหลวไหล ทรัพย์สินฉิบหาย ร่างกาย สบายจริงเอย" ในปัจจุบันนี้ กลยุทธ์ทางการตลาด ของบริษัทบุหรีได้ พยายามขยายตลาดไปยังเพศหญิงที่ยังมีอัตราการสูบบุหรี่ต่ำอยู่ จนในปัจจุบัน อัตราการสูบบุหรี่ ของวัยรุ่นหญิงสูงกว่าวัยรุ่นชายในประเทศตะวันตก ซึ่งหมายความว่า ในอนาคตเพศหญิงจะติด บุหรี่มากกว่าเพศชายในประเทศเหล่านี้ สำหรับประเทศไทยในขณะนี้ ปรากฏว่า เยาวชนหญิงของ เราที่อายุต่ำกว่า ๒๔ ปี ติดบุหรี่ย้อยละ ๑.๓ ส่วนเยาวชนชายในกลุ่มอายุ ๑๕ - ๑๙ ปี ติดบุหรี่ย้อยละ ๔๘.๒ และนับวันจะเพิ่มมากขึ้นโดยลำดับ ผู้หญิงหลายคนยังเห็นว่าบุหรีให้คุ้ม โดยแก้เซ็งหรือโอ้ เก่และคลายเครียด แต่ที่จริงแล้ว บุหรينี้มีโทษมหันต์ คนที่สูบบุหรี่มาก ๆ ไบหน้าจะกร้านไม่มีม นวลอ่อนละมุนทำให้ไบหน้าย่นและแข็งด้าน สาเหตุมาจากตัวนิโคตินทำให้เส้นเลือดฝอยบน ผิวหนังนั้นหด และบีบตัวจนไม่สามารถส่งเลือดไปหล่อเลี้ยงผิวหนังได้ มีผลให้ส่วนของเนื้อ ซึ่งมี หน้าที่ทำให้ผิวหนังเต่งตึงต้องแตกสลายตัว ซึ่งจะเห็นได้ว่าผิวหน้าของคนทีสูบบุหรี่เป็นเวลาลหลาย ปี จะย่นหย่อนยานน่าเกลียดไม่มีเลือดฝาด นอกจากนี้การดูดควันบุหรีเข้าไปในปากและจมูกอยู่ เสมอจะทำให้ตัว "ทาร์" ซึ่งมีลักษณะเหนียวเหมือนยางมะตอยเป็นคราบติดอยู่บนฟัน ซึ่งจะทำให้

เหงือกไม่แข็งแรงมีสีดำ ไม่น่าดู ซึ่งทั้งหมดนี้หากเกิดแก่สตรี จะทำลายความสวยงาม ความมีเสน่ห์ น่ารักไปจนหมดสิ้น นอกจากนั้น บุหรียังมีอันตรายต่อสตรีมีครรภ์ เมื่อสูบบุหรีจะทำให้ไปแย่ง ออกซิเจนจากทารกในครรภ์ ซึ่งออกซิเจนเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเจริญเติบโตของทารก ผลที่จะเกิดขึ้น คือ

๑. จะแพ้ง่าย มีโอกาสคลอดก่อนกำหนดประมาณ ๒-๓ เท่า
๒. เมื่อคลอดออกมาบุตรตัวเล็กกว่าปกติ น้ำหนักจะน้อยกว่าเด็กปกติถึงครึ่งปอนด์
๓. เมื่อทารกอายุ ๑ ขวบ จะเตี้ยกว่าเด็กปกติครึ่งนิ้ว
๔. สติปัญญาจะเจริญช้ากว่าเด็กปกติ ๔ เดือน

จากการศึกษาโดยองค์การอาหารและยาของสหรัฐ พบว่า การสูบบุหรีของสตรีเสี่ยงต่อการ เป็นโรคหัวใจมากขึ้นและหัวใจวายเพิ่มขึ้น และจะยิ่งเพิ่มมากขึ้น เมื่อรับประทานยาคุมชนิดเม็ด ในประเทศไทยเรา ได้มีมาตรการป้องกันไม่ให้เด็กหญิงไทยติดบุหรีเพิ่มขึ้นและให้เยาวชน ชายติดบุหรีน้อยลง คือ

๑. การเข้มงวดผู้ฝ่าฝืนกฎหมายห้ามโฆษณาบุหรี
๒. การห้ามขายบุหรีแก่เด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี
๓. การเคร่งครัดให้โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี
๔. การเสนอให้มีการส่งเสริมให้การไม่สูบบุหรี เป็นเอกลักษณ์ของเด็กหญิงไทย ซึ่งเป็นประการสำคัญที่สุด

มาตรการดังกล่าว จะสัมฤทธิ์ผลไม่ได้เลย หากไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองเด็ก คือ บิดามารดารวมทั้งครูอาจารย์ในสถานศึกษาต่าง ๆ ที่ต้องพยายามสอดส่องดูแล เอาใจใส่ ประการ สำคัญก็คือ ต้องให้แบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ด้วยการ "ไม่สูบบุหรี" โดยยึดหลักว่า "ตัวอย่างที่ดีมีค่ากว่า คำสอน" การที่เราจะมาดกเถียงกันว่า เด็กของเราติดบุหรีติดยาเพราะสาเหตุนั้นสาเหตุนี้ หรือโทษ นั้นโทษนี้ จะไม่เกิดผลดีต่อการแก้ไขปัญหาก็ได้เลย ดังนั้น ทุกฝ่าย ทั้งบ้านทั้งโรงเรียน ต้องร่วมมือ กันขจัดปัญหาเหล่านี้ให้หมดไป

เด็กติดยา จะค่าใคร ไม่ทราบแน่
ค่าคุณครู ทั้งปวง ไม่หวังใย
แทนการค้า ทุกฝ่าย ควรได้ช่วย
มีแต่เพื่อน ที่ต่ำช้า พานิชม

ค่าพ่อแม่ ว่าเลวร้าย จะได้ไหม
ค่าผู้ใหญ่ สิ่งแวดล้อม ก็ตรอมตรม
เด็กเราป่วย ทางใจ ไม่สุขสม
เหมือนยิ่งถม ให้จมทรุด สุดแก้ไข

(ธรรมะวันพุธ : ร.อ.นเรศร์ จิตรักษ์)

บทความที่น่าสนใจใน “นานาสาระ” จะเป็นบทความสั้นๆ อ่านเข้าใจง่าย เนื่องจากเป็นเรื่องใกล้ตัว ที่เกิดขึ้นทั่วไปในสังคม การนำเสนอจะมีการนำข้อมูลข่าวสารต่างๆ มาสนับสนุนให้มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ รวมทั้งมีบทหรือกรอบที่มีความหมายเตือนใจประกอบด้วย

การใช้บทความสั้นๆ ที่เข้าใจง่ายมานำเสนอนั้น ทำให้ผู้เข้าชมสามารถเลือกอ่านตามหัวข้อที่สนใจ และติดตามอ่านได้ตั้งแต่ต้นจนจบ สรุปเนื้อหา ใจความได้ง่าย และการแทรกข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าการนำเสนอที่น่าเชื่อถือ อีกทั้งการนำเสนอประกอบด้วยบทหรือกรอบ ที่อ่านแล้วเพลิดเพลินแต่ให้ความหมายที่ตรงใจ นอกจากนี้ยังสามารถแจ้งการจดจำ เพื่อไปบอกเล่าต่อ หรือไว้เตือนสติ และสอนบุตรหลานได้ ส่วนในคอนทักได้แสดงที่มา และผู้ประพันธ์บทความไว้เพื่อเป็นการให้เกียรติผู้ประพันธ์ด้วย

สมุดเยี่ยม (Guest Book)

การบันทึกข้อความลงในหน้าสมุดเยี่ยมนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นการแสดงความเห็น ความรู้สึก หรือความประทับใจ ในการเข้ามาเยี่ยมชมเว็บไซต์ เพื่อเป็นที่ระลึก รวมทั้งเป็นกำลังใจให้กับผู้จัดทำเว็บไซต์ และอาจให้ข้อเสนอแนะเล็กน้อยกับผู้จัดทำ หรือผู้ดูแลเว็บไซต์

ตัวอย่างข้อความที่แสดงในหน้าสมุดเยี่ยม

ตัวอย่างข้อความจากหน้าสมุดเยี่ยมเดิม

Name ทศน์

Date 22/11/2545 (11:18)

Comment เป็น Web ที่ดีมาก แต่ขอสอบถามนิดนึงนะคะว่า ในช่วงที่เสนอประวัติหลวงพ่อดปากน้ำนั้น ที่ท่านได้ไปสอนปฏิบัติธรรมที่วัดบางปลานั่น มีผู้ได้ธรรมกาย เป็นพระ 4 รูป คฤหัสถ์ 4 คน แต่เท่าที่เคยอ่านและศึกษานั้นเป็นพระ 3 คฤหัสถ์ 4 ค่ะ ช่วยตรวจสอบให้ด้วยนะคะ อนุโมทนาค่ะ

Name วัดเมืองสาทรหลวง

Date 02/09/2545 (16:12)

Email yonit@chaiyo.com

Comment ได้รับความรู้ และสิ่งที่ยังไม่รู้ก็ได้รู้ครับ

Name somsong promnopas

Date 18/04/2545 (18:48)

Email somsong1@hotmail.com

Comment กราบนมัสการพระคุณเจ้า กระผมสนใจและติดตามทุกหัวข้อ น่าสนใจมาก เด็ก
รุ่นใหม่จะได้สนใจอ่าน ธรรมะมากขึ้น กระผมดีใจมากที่เด็กรุ่นใหม่ได้ศึกษาธรรมะทาง
อินเทอร์เน็ต ขอกราบอนุโมทนากับเว็บไซต์นี้มาก กระผมสนใจและติดตามการประกาศผล
สอบ บาลีสนามหลวง แต่ถ้าข้อวัดซ้ำกันจะเปิดดูยากโปรดแนะนำและปรับปรุงด้วย
กราบนมัสการมาด้วยความเคารพ

Name คุณสุวิทย์ ภัทรพนาสกุล

Date 04/03/2545 (21:21)

Email papawadi@cscoms.com

Homepage <http://suwitpat@hotmail.com>

Comment ขอกราบบูชาหลวงพ่อดจันทรโร บรมครูผู้ค้นพบวิชาธรรมกายเป็นอย่างสูง
และขอกราบบูชาหลวงพ่อช่วง วรบุญโญ เจ้าอาวาสวัดปากน้ำภาษีเจริญในปัจจุบัน ผู้นำ
พัฒนาวัดให้มีความเจริญมีระเบียบเรียบร้อยและสืบสานการปฏิบัติวิชาธรรมกายให้คงอยู่
เป็นแบบอย่างให้อนุชนรุ่นหลังดำเนินเป็นแม่แบบตลอดมา วันนี้มีโอกาสได้มาเยี่ยมชม
รู้สึกดีใจเป็นอย่างมากจึงขอแสดงมุทิตาจิตมาในโอกาสนี้ และบุคคลที่เป็นมหาอุบาสิกา
ของวัดผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จคือคุณป้าตรีธา เนียมจำ ก็เป็น#####กท่านหนึ่งที่สมควรยก
ย่องมาในโอกาสนี้ด้วย สาธุ สาธุ สาธุ

Name สิริวรรณ โฉ

Date 03/03/2545 (11:38)

Email btcjack@yahoo.com

Icq 81771734

Homepage <http://www.srisoda.com>

Comment ขอเป็นพันธมิตรกับท่าน แนะนำเว็บโรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ วัดศรี
โศดา ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200 เว็บเยี่ยมชมได้เลยครับ อยากทราบผลการสอบ
บาลี ปี 45 ครับท่าน

Name wutichai

Date 30/12/2544 (23:00)

Email wutichai01@thaimail.com

Comment วันนี้ได้มีโอกาสได้เปิดคอมมาเยี่ยมชม คณะวัดนำ หวังว่าจะมีการพัฒนาการ
มากกว่านี้ในหลายๆด้าน ดังที่จะมีคนมาเยี่ยม ชมกันมากๆ เหมือนในเว็บอื่น หวังความ
สวัสดีจึงมีแต่ท่านทุกท่านที่ได้เดินทางมา ณ สถานที่นี้ เพื่อจุดประสงค์เดียวกัน
ศาสตราจารย์วุฒิชัย

Name kitti

Date 25/12/2544 (16:50)

Email anilone70@hotmail.com

Comment It's really cool and fresh to get visit in this web welcome to all if any comment
about your wat paknam...contact tell 02 8691554-0

Name พัชรพร กังวาลย์

Date 04/12/2544 (16:58)

Email pkangwal@hotmail.com

Icq -

Homepage <http://->

Comment #####มาที่นี่ ทำให้ทราบกำหนดการต่างๆ ของวัดปากน้ำ รัก เคารพ หลงพ้อ
และอาจารย์ธีระค่ะ หนูจะนั่งวิปัสสนาต่อไปค่ะ

Name Sherab Lama

Date 10/11/2544 (16:56)

Email Gitanjalimail@yahoo.com

Comment It is very nice to see your website. But it will be very nice if you make it in English.

ตัวอย่างข้อความจากหน้าสมุดเยี่ยมใหม่

พระครูสมุห์สมบัติเทพ (วัดท่าซ้อย)

กราบเรียนด้วยความเคารพอย่างสูง กระผมได้เข้าชมเวฟของวัดปากน้ำ ก็ได้รับความรู้หลายอย่าง ต้องขอ กราบขอพระคุณเป็นอย่างมาก ทำให้ได้ทราบ ข่าวสารในวงการศาสนา ในเวฟนี้ ขอให้ลงข่าวสารแบบนี้ไปเรื่อยๆนะครับ

ด้วยความเคารพอย่างสูง

พระครูสมุห์สมบัติเทพ

2003-05-18 06:02:07 ฐ5

โยมแถววัด

*****ช่วยกรุณา_ตัดต้นพวงก่อสร้าง_ที่วัดหน้าซอชอบ_ตบปลาท ใครผ่านไปผ่านมา เป็นแล้วไม่ถาม (ยืนตบกันทุกวันหลายคนด้วย อยากเห็นต้องมาดูที่ทำน้ำวัดขุนจันทร์เวลา 1ทุ่มเศษ เป็นต้นไปโดยเฉพาะบ้านพักคนงานที่ติดกับแม่น้ำติดกับต้นโพธิ์กิน

2003-08-03 14:33:20 ฐ11

โยมแถววัด

====ช่วยอ่านหน่อยครับ====พวงก่อสร้างของวัดปากน้ำชอบตบปลาทที่วัด

2003-08-03 14:44:12 ฐ12

อยากมีความรู้

ยินดีที่ได้มีโอกาสได้แวะเข้ามา รับทราบข้อมูลทางศาสนาเยอะขึ้น

2003-11-23 23:31:36 ฐ18

อินทรา บุญธรรม

ข้าพเจ้าดีใจที่ได้เข้ามาเยี่ยมชม เพราะข้าพเจ้าได้ติดตามประวัติของวัดมานานแล้ว

2003-11-27 09:58:41 ฐ19

นักศึกษา (โครงการปริญญาโทสาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา รั)

จำหน่ายใบสมัครตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน-๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ ชุดละ ๑๕๐ บาท ชื่อใบสมัครได้ที่ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทุกวันจันทร์-ศุกร์ เวลา ๘.๓๐-๑๕.๐๐ น. วันเสาร์ ๘.๓๐-๑๕.๓๐ น. โทร. ๐๒-๒๒๖-๑๘๘๐-๑ หรือที่ร้านหนังสือนายอินทร์ สาขาท่าพระจันทร์ ทุกวันเวลา ๘.๐๐-๒๑.๐๐ น. โทร.๐๒-๒๒๕-๔๒๗๑-๒ มหาวิทยาลัยรับสมัครทางไปรษณีย์เท่านั้น
ดูรายละเอียดได้ที่

http://www.geocities.com/buddhist_studies/

2003-11-28 04:47:51 ฐ20

ศุภชัย

เว็บทำได้ดีมากนะครับ

2003-12-28 18:44:15 ฐ24

น้ำหวาน (นักศึกษา)

ขอเป็นกำลังใจให้หะคะถ้ามีโอกาสอยากเข้าไปชมสถานที่จริงทำได้ดี

2004-01-05 03:31:06 ฐ28

webmaster

แนะนำเว็บวัดราชาธิวาสครับ เปิดใช้งานแล้ว

<http://www.wataraja.org> ขอเชิญแวะไปเยี่ยมชมกันบ้างนะครับ.

2004-11-04 06:54:41 ฐ46

di

อยากให้มี ในส่วนของการปฏิบัติ และถามตอบครับ ไม่อยากให้เด่นแค่ การสอบบาลี
สำหรับนักธรรม อยากให้ทำสำหรับประชาชนด้วย แค่พื้นฐานก็พอครับ เท่าที่จะเปิดเผย
ทั่วไปได้ เช่น เล่มขาวบาง ส่วนว่าการเน้นบาลี ก็ควรเน้น link แบบ 84000.org ให้มีปรากฏ
ในเว็บด้วย หากว่ามันไม่ค่อยพ้องกับแนวของ วัดปากน้ำ ก็ควรมีส่วนของพระไตรปิฎก
ออนไลน์ด้วย รวบรวมมากๆยิ่งดีครับ จะเป็นบาลีหรือ แปลก็ เป็นประโยชน์ครับ แล้วเรื่อง
การ update ขอให้มันบ่อยๆนะครับ ยินดีที่มีเว็บนี้ด้วย มีสิ่งยิ่งใหญ่อยู่ในตัว
ประชาสัมพันธ์ สักหน่อยจะเป็นกุศลนะครับ อนุโมทนาด้วยครับ

ชาวพุทธ

ได้เกิดภัยพิบัติคลื่นยักษ์ถล่มองค์กรสงฆ์ไทยทำอย่างไรอยู่ เมื่อ 26 ธันวาคม 2547 เวลา
09.00 น. เกิดคลื่นซุนามิ ถล่มเข้าชายฝั่งทะเลตะวันตกของไทยเป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย
อยู่ ทั้งชีวิตและทรัพย์สิน องค์กรสงฆ์ไทย จะดำเนินการช่วยเหลืออย่างไร ช่วยบอกด้วย
ไม่เห็นข่าวเคลื่อนไหวใดๆเลย ครับ พระคุณเจ้า

2004-12-27 04:31:56 ฐ55

ข้อความต่างๆที่บันทึกลงในสมุดเยี่ยม ทั้งสมุดเยี่ยมเดิม และสมุดเยี่ยมใหม่ จะมีการระบุชื่อ
(อาจเป็นนามแฝง) รวมทั้งวันที่ และเวลา

ข้อความส่วนใหญ่จะเป็นข้อความที่แสดงความรู้สึก และให้กำลังใจผู้จัดทำ ซึ่งหลาย
ข้อความกล่าวว่าได้รับประโยชน์จากเว็บไซต์วัดปากน้ำนี้ นอกจากนี้มีบางข้อความก็มีการแนะนำ
เว็บไซต์ของตนเอง หรือข่าวสารต่างๆ บางข้อความมีการร้องทุกข์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในหน้าสมุด
เยี่ยมของเว็บไซต์ของวัดปากน้ำ ถูกใช้ไปอย่างหลากหลายหน้าที่ ไม่ใช่เพียงแค่เป็นบันทึกการเยี่ยม
ชมตามที่ตั้งใจไว้

ภาษาที่ใช้มีทั้งภาษาอังกฤษ และภาษาไทย เนื่องมาจากว่าผู้เข้าชมมีความหลากหลาย ทั้ง
สถานที่เข้า และลักษณะการใช้ภาษาของผู้เข้าชม ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของการใช้อินเตอร์เน็ต ที่
สามารถสื่อสารกันได้โดยไม่มีข้อจำกัดของเวลา และสถานที่ มีการสื่อสารในลักษณะของเครือข่าย
รวมทั้งมีการสร้างเครือข่าย เช่น มีการแลกเปลี่ยน หรือแนะนำเว็บไซต์อื่นๆ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงถึง
กันได้ทันที และมีบางข้อความเสนอแนะให้มีการแปลเนื้อหาของเว็บไซต์เป็นภาษาอังกฤษด้วย
หากเป็นไปได้ก็จะลดข้อจำกัดในการเข้าถึงเนื้อหาเว็บไซต์ลงไปได้อีก

หน้ากระดานถาม-ตอบ (Webboard)

กระดานถาม-ตอบ เป็นหน้าที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ ได้เสนอแนะข้อแนะนำต่างๆ หรือผู้เข้าชมที่ต้องการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้มีพื้นที่ในการสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน รวมถึงผู้เข้าชมที่มีปัญหา ที่ต้องการคำตอบ ความเห็น หรือคำแนะนำจากผู้ได้มาฝากคำถามไว้ แล้วให้ผู้เข้าชมคนอื่นมาตอบ หรือแสดงความคิดเห็นต่อ

ตัวอย่างของข้อความที่แสดงในหน้ากระดานถาม-ตอบ

ริตา/รมิดัง แปลว่าอะไรคะ?

คนอยากรู้

ผู้เยี่ยมชม

ตอบเมื่อ: Thu Sep 25, 2003 6:52 pm เรื่อง: ริตา/รมิดัง แปลว่าอะไรคะ?

คือว่าอยากทราบความหมายนะค่ะ พอดีพี่สาวอยากนำไปตั้งชื่อลูก(ได้มาจากชื่อนางเอกนิยายเรื่องหนึ่ง^^) แต่เค้าไม่ทราบความหมาย ดิฉันก็หาจากพจนานุกรมแล้วก็ไม่คิดว่าน่าจะเป็นคำมาจากภาษาบาลี-สันสกฤตนี้แหละค่ะ ช่วยหน่อยนะคะ ขอบคุณมากๆค่ะ ^^

คนอยากรู้

ผู้เยี่ยมชม

ตอบเมื่อ: Thu Sep 25, 2003 7:01 pm เรื่อง:

พิมพ์ผิดต้องเป็น รมิดา นะค่ะ

[color=red]บอกรับรู้[/color]

ชาวพุทธ

ผู้เยี่ยมชม

ตอบเมื่อ: Tue Dec 23, 2003 12:17 pm เรื่อง: [color=red]บอกบุญ[/color]

ขอเชิญพุทธศาสนิกชนร่วมรับฟังธรรมเทศนาจากพระธรรมธีรราชมหามุนี เจ้าคณะภาค
เจ็ด ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปากน้ำภาษีเจริญ และการบรรยายธรรมจาก รศ.เสฐียรพงษ์ วรรณ
ปก ราชบัณฑิต ในงานสัปดาห์พระพุทธเจ้า พร้อมกราบนมัสการพระบรมสารีริกธาตุ 3
แผ่นดินอันศักดิ์สิทธิ์ เพื่อต้อนรับปีใหม่ด้วยสิ่งที่เป็นมงคลแก่ชีวิต ณ วัดพระปฐมเจดีย์
นครปฐม วันอาทิตย์ที่ 28 ธันวาคมนี้ ตั้งแต่เวลา 13.00 น. เป็นต้นไป

แก่นพระพุทธรศาสนา

เด็กชายขอบ

ผู้เยี่ยมชม

ตอบเมื่อ: Tue Nov 25, 2003 7:25 am เรื่อง: แก่นพระพุทธรศาสนา

อะไรเรียกว่าแก่นพระพุทธรศาสนา

....

เกียรติกิจอรรถนิทร์

ผู้เยี่ยมชม

ตอบเมื่อ: Tue Aug 17, 2004 12:04 pm เรื่อง: อะไรเรียกว่าแก่นพระพุทธรศาสนา?

หัวใจหลัก(แก่น)ของพระพุทธรศาสนานั้นอธิบายได้ 2 นัย ดังนี้

นัยแรก กล่าวคือ โอวาทปาฏิโมกข์ อันประกอบด้วย ...

...

เกียรติกิจอรรถนิทร์

ผู้เยี่ยมชม

ตอบเมื่อ: Sun Aug 29, 2004 4:31 pm เรื่อง: เพิ่มเติมเรื่องแก่นพระพุทธรศาสนา.

... นอกจากนี้ในส่วนของ กุศลสุสุปสมปทา (การบำเพ็ญกุศลให้ถึงพร้อม) ยังหมายถึง การ
บำเพ็ญบารมี 10 ประการ อันประกอบด้วย

...

จากการวิเคราะห์เนื้อหาที่แสดงบนกระดานถาม-ตอบ ส่วนใหญ่ จะใช้ในการติดต่อสอบถามเกี่ยวกับข่าวสารของวัด แต่มีบางหัวข้อที่ใช้ในการสอบถามข้อสงสัยเกี่ยวกับธรรมะ หรือ คำศัพท์ที่ไม่เข้าใจ และบางหัวข้อใช้เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ

กระดานถาม-ตอบ ของเว็บไซต์วัดปากน้ำ ยังไม่ได้ถูกใช้ให้เป็นพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมเท่าที่ควร ส่วนใหญ่ใช้ไปในการฝากข้อมูลข่าวสาร หรือ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของวัดมากกว่า ประเด็นที่ดั่งขึ้นในกระดานถาม-ตอบ นั้น จะมีผู้มาตอบ หรือแสดงความคิดเห็นนั้นมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความน่าสนใจของประเด็น ถามเป็นประเด็นที่มีผู้สนใจมากก็จะเข้ามาตอบมาก และถ้าเป็นประเด็นที่เปิดให้แสดงความคิดเห็นก็จะมีผู้มาตอบมากกว่าประเด็นที่เป็นคำถามที่ต้องการคำตอบ

ส่วนที่ 2

การสำรวจทัศนคติ

ผลการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถาม

จากการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 208 คน ได้ผลแสดงค่าเป็นสถิติพื้นฐานได้ดังนี้

1. ลักษณะทางประชากร

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนเพศ ชาย และหญิง ของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
ชาย	136	65.4
หญิง	72	34.6
รวม	208	100

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนตามช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง

ช่วงอายุ	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
15 – 25 ปี	12	5.7
26 – 35 ปี	104	50.0
36 – 45 ปี	60	28.9
46 – 55 ปี	8	3.8
56 ปีขึ้นไป	24	11.5
รวม	208	100.0

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนตามระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับการศึกษา	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
ม.1 - ม.3	8	3.8
ม.4 – ม.6 / ปวช.	24	11.5
ปวส. / อนุปริญญา	68	32.7
ปริญญาตรี	84	40.4
ปริญญาโท	24	11.5
รวม	208	100

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนตามอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

อาชีพ	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
รับราชการ	48	23.1
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	28	13.5
พนักงานบริษัท	64	30.8
ประกอบกิจการส่วนตัว	36	17.3
ค้าขาย	4	1.9
ลูกจ้าง	16	7.7

นักเรียน / นักศึกษา	12	5.8
รวม	208	100

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
ต่ำกว่า 5,000 บาท	48	23.1
5,000 – 10,000 บาท	28	13.5
10,001 – 20,000 บาท	64	30.8
20,001 – 30,000 บาท	36	17.3
30,001 – 50,000 บาท	4	1.9
50,001 – 100,000 บาท	16	7.7
รวม	208	100

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนตามจำนวนสมาชิกในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
1	4	1.9
2	16	7.7
3	28	13.5
4	88	42.3
5	60	28.8
6	12	5.8
รวม	208	100

จากกลุ่มตัวอย่างผู้ที่เข้าชมเว็บไซต์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คือ 136 คน (65.4%) และเป็นเพศหญิง 72 คน (34.6%) กลุ่มอายุที่เข้าชมส่วนใหญ่อยู่ในช่วงประมาณ 26-40 ปี โดยแบ่งเป็น 26-30 ปี 30.8% 31-35 ปี 19.2% และ 36-40 ปี 21.2% ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จะศึกษาจะอยู่ในระดับ ปวส./อนุปริญญา – ปริญญาตรี โดยเป็น ปริญญาตรี 40.4% และ ปวส./อนุปริญญา 32.7% อาชีพของผู้เข้าชมส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัท 30.8% รองลงมาคือ รับราชการ 23.1% ประกอบกิจการส่วนตัว

17.3% และพนักงานรัฐวิสาหกิจ 13.5% รายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่อยู่ที่ประมาณ 10,001 – 30,000 บาท โดยแบ่งเป็น 10,001-20,000 บาท 42.3% และ 20,001-30,000 บาท 30.8% จำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิก 4 คน 42.3% 5 คน 28.8% และ 3 คน 13.5%

2. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับธรรมชาติ

ตารางที่ 7 แสดงการเปิดรับสื่อธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่าง

สื่อ	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย		X	S.D.
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
หนังสือพิมพ์	4	1.9	0	0	40	19.2	92	44.2	72	34.6	0.93	0.84
นิตยสาร / วารสาร	4	1.9	0	0	4	1.9	48	23.1	152	73.1	0.35	0.71
วิทยุ	4	1.9	0	0	12	5.8	108	51.9	84	40.4	0.71	0.74
โทรทัศน์	0	0	20	9.6	16	7.7	16	7.7	156	75.0	0.52	0.99
หนังสือธรรมชาติ	4	1.9	36	17.3	132	63.5	36	17.3	0	0	2.04	0.65
อินเทอร์เน็ต	8	3.8	0	0	68	32.7	132	63.5	0	0	1.44	0.69
พระสงฆ์ / ผู้ศึกษาธรรมชาติ	8	3.8	28	13.5	104	50.0	64	30.8	4	1.9	1.87	0.81
รวม	32	2.2	84	5.8	376	25.8	496	34.1	468	32.1	-	-

กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจโดยใช้การคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) จากคำตอบของแบบสอบถาม มีการเปิดรับข่าวสารต่างๆที่เกี่ยวกับ “ธรรมะ” ในระดับน้อย โดยเปิดรับจากหนังสือธรรมะมากที่สุด รองลงมาคือศึกษาจากการพูดคุยกับพระสงฆ์ / ผู้ที่ศึกษาธรรมะ (สื่อบุคคล) และศึกษาจากอินเทอร์เน็ตเป็นอันดับถัดมา

3. การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา

ตารางที่ 8 แสดงการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา ของกลุ่มตัวอย่าง

กิจกรรม	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย		X	S.D.
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
ทำบุญตักบาตร	12	5.8	48	23.1	116	55.8	32	15.4	0	0	2.19	0.76
ประกอบพิธีทางศาสนา	16	7.7	24	11.5	112	53.8	56	26.9	0	0	2.00	0.83
ฟังเทศน์ที่วัด	4	1.9	32	15.4	44	21.2	92	44.2	36	17.3	1.40	1.00
พูดคุยธรรมะกับผู้อื่น	4	1.9	32	15.4	120	57.7	48	23.1	4	1.9	1.92	0.73
สวดมนต์ก่อนนอน	28	13.5	40	19.2	88	42.3	52	25	0	0	2.21	0.97
นั่งสมาธิ วิปัสสนา	4	1.9	40	19.2	52	25	52	25	60	28.8	1.40	1.15
รวม	68	5.4	216	17.3	532	42.6	332	26.6	100	8.0	-	-

กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจมีค่าเฉลี่ย (Mean) ของการประกอบกิจกรรมทางศาสนา คือ สวดมนต์ ก่อนนอน ทำบุญตักบาตร และเข้าร่วมประกอบพิธีทางศาสนาเป็นบางครั้ง มีการพูดคุยเรื่องเกี่ยวกับ ธรรมะกับผู้อื่นๆ นานๆ ครั้ง แต่ก่อนไปจนถึงเป็นบางครั้ง และมีการไปฟังเทศน์ที่วัด และนั่งสมาธิ วิปัสสนา นานๆ ครั้ง

ตารางที่ 9 แสดงการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับครอบครัว ของกลุ่ม ตัวอย่าง

กิจกรรม	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย		X	S.D.
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
ตักบาตรร่วมกัน	8	3.8	24	11.5	92	44.2	80	38.5	4	1.9	1.77	0.82
ฟังเทศน์ที่วัดร่วมกัน	4	1.9	16	7.7	56	26.9	60	28.8	72	34.6	1.13	1.04
พูดคุยกันเรื่องธรรมะ	4	1.9	36	17.3	96	46.2	68	32.7	4	1.9	1.84	0.80
ประกอบพิธีทางศาสนา ร่วมกัน	12	5.8	16	7.7	80	38.5	92	44.2	8	3.8	1.67	0.89
ทำบุญร่วมกัน	12	5.8	16	7.7	44	21.2	112	53.8	24	11.5	1.42	0.99

ตารางที่ 9 (ต่อ)

กิจกรรม	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย		X	S.D.
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
ไหว้พระที่วัดร่วมกัน	12	5.8	16	7.7	64	30.8	92	44.2	24	11.5	1.52	0.99
รวม	52	4.2	124	9.9	432	34.6	504	40.4	136	10.9	-	-

กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจมีค่าเฉลี่ย (Mean) ของการประกอบกิจกรรมรวมกับครอบครัว คือ มีการพูดคุยกันเรื่องธรรมะในครอบครัว ทำบุญตักบาตรร่วมกัน และการประกอบพิธีทางศาสนา ร่วมกัน นานๆ ครั้งก่อนไปจนถึงเป็นบางครั้ง และมีการไปไหว้พระตามวัดต่างๆ ด้วยกัน ไปทำบุญ ด้วยกัน และไปฟังเทศน์ที่วัดด้วยกันนานๆ ครั้ง

ตารางที่ 10 แสดงการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับสังคม ของกลุ่ม
ตัวอย่าง

กิจกรรม	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย		X	S.D.
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
รวมกลุ่มไปทำบุญไหว้พระตามวัดต่างๆ	0	0	32	15.4	60	28.8	68	32.7	48	23.1	1.37	1.00
ร่วมกันจัดกิจกรรมทางศาสนา	0	0	24	11.5	60	28.8	56	26.9	68	32.7	1.19	1.02
เข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มที่ฝึกสมาธิ ปฏิบัติธรรม	0	0	28	13.5	32	15.4	60	28.8	88	42.3	1.00	1.06
การพูดคุยเรื่องธรรมะกับกลุ่มคนที่ศึกษา "ธรรมะ"	0	0	32	15.4	52	25	68	32.7	56	26.9	1.29	1.03
การพูดคุยเรื่องธรรมะกับเพื่อนๆ หรือผู้อื่น	0	0	28	13.5	120	57.7	44	21.2	16	7.7	1.77	0.78

ตารางที่ 10 (ต่อ)

กิจกรรม	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย		X	S.D.
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
รวมกลุ่มไปวัดเพื่อฟังเทศน์	4	1.9	16	7.7	28	13.5	72	34.6	88	42.3	0.92	1.02
รวม	4	0.3	160	12.8	352	28.2	368	29.5	364	29.2	-	-

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างมีประกอบกิจกรรมร่วมกับสังคม เพื่อน หรือคนรู้จัก จะมีการพูดคุยกันเรื่องธรรมะบ้างนานๆครั้งก่อนไปทางบางครั้ง ส่วน การรวมกลุ่มกันไปทำบุญไหว้พระ

ตามวัดต่างๆ การร่วมกันจัดกิจกรรมทางศาสนา การพูดคุยเรื่องธรรมะกับผู้ที่ศึกษาธรรมะ และการเข้ากิจกรรมกับกลุ่มที่ฝึกสมาธิ ปฏิบัติธรรม มีการเข้าร่วมบ้างนานๆครั้ง แต่การรวมกลุ่มกันไปฟังเทศน์ที่วัดค่อนข้างน้อยนานๆครั้ง

4. ปัญหาด้านครอบครัว และด้านสังคม

ตารางที่ 11 แสดงปัญหาด้านครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง

ปัญหา	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย		X ⁻	S.D.
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
ความไม่เข้าใจกัน	0	0	4	1.9	48	23.1	68	32.7	88	42.3	0.85	0.84
ทะเลาะกัน	0	0	0	0	28	13.5	64	30.8	116	55.8	0.58	0.72
ค่าใช้จ่ายไม่พอ	0	0	0	0	12	5.8	44	21.2	152	73.1	0.33	0.58
ครอบครัวไม่มีเวลาให้กัน	0	0	4	1.9	24	11.5	76	36.5	104	50	0.65	0.76
นำความเครียดนอกบ้านมา ระบายในบ้าน	0	0	0	0	24	11.5	60	28.8	124	59.6	0.52	0.69

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ปัญหา	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย		X ⁻	S.D.
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
สมาชิกในครอบครัวติดการพนัน	0	0	0	0	4	1.9	32	15.4	172	82.7	0.19	0.44
สมาชิกในครอบครัวติดยาเสพติด	0	0	0	0	4	1.9	16	7.7	188	90.4	0.12	0.38
รวม	0	0.0	8	0.5	144	9.9	360	24.7	944	64.8	-	-

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาด้านครอบครัว เช่น ความไม่เข้าใจกันในครอบครัว การทะเลาะกัน ค่าใช้จ่ายไม่พอใช้ ครอบครัวไม่มีเวลาให้กัน นำความเครียดจากนอกบ้านมาระบายกับคนในบ้าน สมาชิกในครอบครัวติดการพนัน และสมาชิกในครอบครัวติด สุรา หรือยาเสพติดค่อนข้างน้อยมาก

ตารางที่ 12 แสดงปัญหาด้านสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

สื่อ	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย		$\bar{X}$	S.D.
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
ขาดโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพระธรรมะ	0	0	4	1.9	28	13.5	48	23.1	128	61.5	0.56	0.80
มีความคิดเห็นต่างจากคนอื่น แต่ไม่ได้รับการยอมรับ	0	0	0	0	32	15.4	64	30.8	112	53.8	0.62	0.74
อยู่ใกล้แหล่งผู้ค้า ผู้เสพยาเสพติด หรือแหล่งอบายมุข	0	0	0	0	16	7.7	48	23.1	144	69.2	0.38	0.63
ไม่ได้รับความเป็นธรรมในสังคม	0	0	0	0	24	11.5	48	23.1	136	65.4	0.46	0.69

ตารางที่ 12 (ต่อ)

สื่อ	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย		$\bar{X}$	S.D.
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
ไม่ชอบเข้าสังคม	0	0	0	0	12	5.8	72	34.6	124	59.6	0.46	0.60
ไม่มีเวลาไปประกอบกิจกรรมทางพุทธ	0	0	0	0	20	9.6	68	32.7	120	57.7	0.52	0.67

ศาสนา												
การเดินทางไป ประกอบกิจกรรมทาง ศาสนาไม่สะดวก	0	0	0	0	20	9.6	36	17.3	152	73.1	0.37	0.65
ขาดความรู้ในการนำ หลักธรรมไปใช้ในชีวิต	0	0	0	0	12	5.8	84	40.4	112	53.8	0.52	0.61
ไม่มีแหล่งข้อมูลในการ ค้นคว้าเกี่ยวกับพุทธ ศาสนา	0	0	0	0	20	9.6	80	38.5	108	51.9	0.58	0.66
รู้สึกหดหู่ใจที่ได้รับ ข่าวสารในเชิงลบ เกี่ยวกับพุทธศาสนา	40	19.2	144	69.2	16	7.7	4	1.9	4	1.9	3.02	0.72
รวม	40	1.9	148	7.1	200	9.6	552	26.5	114 0	54.8	-	-

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างพบว่าปัญหาด้านสังคมที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าเป็นปัญหามากที่สุด คือ การรู้สึกหดหู่ใจ ที่ได้รับ ข่าวสาร ในเชิงลบ เกี่ยวกับ พุทธศาสนา ส่วนปัญหาสังคมเรื่องอื่นๆ เช่น ขาดโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับธรรมะ การมีความคิดเห็นต่างจากคนอื่นแต่ไม่ได้รับการยอมรับ การอยู่ใกล้แหล่งผู้ค้า-ผู้เสพ ยาเสพติดหรือแหล่งอบายมุข การไม่ได้รับความเป็นธรรมในสังคม การไม่ชอบเข้าสังคม การไม่มีเวลาไปประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา การการเดินทางไปประกอบกิจกรรมทางศาสนาไม่สะดวก การขาดความรู้ในการนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิต การไม่มีแหล่งข้อมูลในการค้นคว้าเกี่ยวกับพุทธศาสนา กลุ่มตัวอย่างคิดว่าเป็นปัญหาค่อนข้างน้อย

5. การเข้าชมเว็บไซต์

ตารางที่ 13 แสดงการเข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับการศึกษา	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
---------------	-------	-------------

นานๆครั้ง	160	76.9
บางครั้ง	48	23.1
รวม	208	100

ตารางที่ 14 แสดงการใช้เวลาในการเข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับการศึกษา	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
ไม่เกิน 1 ชั่วโมง	204	98.1
1-2 ชั่วโมง	4	1.9
รวม	208	100

ในการเข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่จะเข้าชมนานๆครั้ง 76.9% และเข้าชมครั้งละไม่เกิน 1 ชั่วโมง 98.1%

ตารางที่ 15 แสดงการใช้เว็บไซต์เพื่อการติดต่อสื่อสารของกลุ่มตัวอย่าง

การติดต่อสื่อสาร	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย		X	S.D.
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
การใช้กระดานข่าว	0	0	16	7.7	56	26.9	44	81.2	92	44.2	0.98	1.01
การติดต่อกับเว็บไซต์เตอร์	0	0	0	0	16	7.7	56	26.9	136	65.4	0.42	0.63

ตารางที่ 15 (ต่อ)

การติดต่อสื่อสาร	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย		X	S.D.
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
ใช้อินเตอร์เน็ตติดต่อกับผู้อื่น	4	1.9	0	0	12	5.8	20	9.6	172	82.7	0.29	0.74
ติดต่อกับผู้ที่เข้าชม	0	0	0	0	8	3.8	24	11.5	176	84.6	0.19	0.48

เว็บไซต์วัดปากน้ำ												
ติดต่อกับผู้เข้าชมเว็บไซต์อื่นที่เชื่อมโยงกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ	0	0	0	0	0	0	8	3.8	200	96.2	0.04	0.19
รวม	4	0.4	16	1.5	92	8.8	152	14.6	776	74.6	-	-

การใช้เว็บไซต์ในกาติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นกลุ่มตัวอย่างจะใช้กระดานข่าวมากที่สุด แต่ก็มีการใช้ค่อนข้างน้อย การติดต่อกับเว็บมาสเตอร์ การใช้อินเทอร์เน็ตติดต่อกับผู้อื่น การพูดคุยกับผู้เข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำด้วยกัน และการติดต่อกับผู้เข้าชมเว็บไซต์อื่นที่เชื่อมโยงกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ น้อยมาก

6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์

ตารางที่ 16 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์ของกลุ่มตัวอย่าง

สื่อ	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย		X	S.D.
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
การเผยแพร่พุทธศาสนาทางอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งจำเป็น	64	30.8	144	69.2	0	0	0	0	0	0	3.31	0.46

ตารางที่ 16 (ต่อ)

สื่อ	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย		X	S.D.
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
เว็บไซต์วัดปากน้ำดีกว่าเว็บไซต์ธรรมะ	12	5.8	4	1.9	132	63.5	0	0	60	28.8	1.84	0.72

อื่นๆ												
เว็บไซต์เป็นสื่อกลางที่ดีในการเผยแพร่พุทธศาสนา และกิจกรรมของวัด	12	5.8	164	78.8	32	15.4	0	0	0	0	2.90	0.45
เว็บไซต์วัดปากน้ำให้ความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก	12	5.8	92	44.2	104	50	0	0	0	0	2.56	0.60
เว็บไซต์วัดปากน้ำเป็นสื่อที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมของวัดได้สะดวกรวดเร็ว	16	7.7	148	71.2	44	21.2	0	0	0	0	2.87	0.52
กระดานข่าวของเว็บไซต์เปิดโอกาสอย่างมากในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	32	15.4	136	65.4	40	19.2	0	0	0	0	2.96	0.59
รูปแบบของเว็บไซต์สามารถค้นหาความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนาได้สะดวก	8	3.8	72	34.6	128	61.5	0	0	0	0	2.42	0.57
รูปแบบของเว็บไซต์วัดปากน้ำ มีการออกแบบได้น่าสนใจ	104	50	0	0	104	50	0	0	0	0	2.50	0.50

ตารางที่ 16 (ต่อ)

สื่อ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เคย		
------	-----------	-----	---------	------	--------	--	--

	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	X	S.D.
เนื้อหาของเว็บไซต์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมของวัดได้ละเอียดดี	4	1.9	148	71.2	56	26.9	0	0	0	0	2.75	0.48
เนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรม เข้าใจง่ายนำไปปฏิบัติได้เป็นผลอย่างดี	0	0	156	75	52	25	0	0	0	0	2.75	0.43
รวม	264	12.7	1064	51.2	692	33.3	0	0.0	60	2.9	-	-

จากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์ของกลุ่มตัวอย่างพบว่ามีความคิดเห็นว่าการเผยแพร่พุทธศาสนาผ่านทางเว็บไซต์เป็นสิ่งจำเป็นมากที่สุดอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง รองลงมาคือการใช้การให้ความเห็นว่ากระดานข่าวของเว็บไซต์เป็นการเปิดโอกาสอย่างมากในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การให้ความเห็นว่าเว็บไซต์ของวัดปากน้ำเป็นสื่อกลางที่ดีในการเผยแพร่พุทธศาสนา และกิจกรรมต่างๆของวัด การให้ความเห็นว่าเว็บไซต์วัดปากน้ำเป็นสื่อที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมของวัดได้สะดวกรวดเร็ว การให้ความเห็นว่าเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมเข้าใจง่ายนำไปปฏิบัติได้เป็นผลอย่างดี และเนื้อหา ของเว็บไซต์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมของวัดได้ละเอียดดี การให้ความเห็นว่าเว็บไซต์วัดปากน้ำให้ความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก การให้ความเห็นว่ารูปแบบของเว็บไซต์วัดปากน้ำ มีการออกแบบได้น่าสนใจ และการให้ความเห็นว่ารูปแบบของเว็บไซต์สามารถค้นหาความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนาได้สะดวก ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับที่เห็นด้วย ส่วนการให้ความเห็นว่าเว็บไซต์วัดปากน้ำดีกว่าเว็บไซต์ธรรมะอื่นๆกลุ่มตัวอย่างไม่ค่อยเห็นด้วย

7. การนำหลักธรรมไปใช้ และผลที่ได้รับจากการชมเว็บไซต์

ตารางที่ 17 แสดงการนำหลักธรรมไปใช้ของกลุ่มตัวอย่าง

สื่อ	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย		X	S.D.
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต	4	1.9	140	67.3	64	30.8	0	0	0	0	2.71	0.49
ใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	8	3.8	104	50	96	46.2	0	0	0	0	2.58	0.57
เป็นแนวทางในการปฏิบัติธรรมให้ถูกวิธี	12	5.8	24	11.5	164	78.8	4	1.9	4	1.9	2.17	0.64
ทำให้จิตใจสงบ และมีสติที่จะคิดแก้ปัญหา	16	7.7	88	42.3	104	50	0	0	0	0	2.58	0.63
ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับพุทธศาสนา	12	5.8	80	38.5	116	55.8	0	0	0	0	2.50	0.61
รวม	52	5.0	436	41.9	544	52.3	4	0.4	4	0.4	-	-

ในการนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันนั้น จากข้อมูลที่ได้กลุ่มตัวอย่างได้นำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตมากที่สุดอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างไปทางมาก รองลงมาคือการใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และการทำให้จิตใจสงบและมีสติที่จะแก้ปัญหา ลำดับถัดมาคือใช้ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับพุทธศาสนา และเป็นแนวทางในการปฏิบัติธรรมให้ถูกวิธีตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 18 แสดงผลที่ได้จากการใช้เว็บไซต์ (การพัฒนาตัวเอง)ของกลุ่มตัวอย่าง

สื่อ	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย		X	S.D.
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
ทำให้ใจเย็นลง มีสติในการแก้ไขปัญหา	16	7.7	84	40.4	108	51.9	0	0	0	0	2.56	0.63
มีมนุษยสัมพันธ์ดีขึ้น	12	5.8	56	26.9	140	67.3	0	0	0	0	2.38	0.59
มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพุทธศาสนาดีขึ้น	12	5.8	76	36.5	120	57.7	0	0	0	0	2.48	0.61
ได้หลักที่ทำให้การปฏิบัติธรรมให้ดีขึ้น	4	1.9	28	13.5	168	80.8	4	1.9	4	1.9	2.12	0.54
เป็นคนที่มีความเมตตาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มากขึ้น	12	5.8	116	55.8	80	38.5	0	0	0	0	2.67	0.58
มองความเป็นไปของโลก และปัญหาต่างๆในทางที่ดีขึ้น	8	3.8	148	71.2	52	25	0	0	0	0	2.79	0.49
ลดความเห็นแก่ตัว ความโลภ ความโกรธ ความหลง ลง	4	1.9	136	65.4	68	32.7	0	0	0	0	2.69	0.50
รวม	68	4.7	644	44.2	736	50.5	4	0.3	4	0.3	-	-

ผลที่ได้จากการใช้เว็บไซต์ ในเชิงการพัฒนาตัวเอง ของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นการมองความเป็นไปของโลก และปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นไปในทางที่ดีขึ้นมากที่สุด อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ลำดับถัดมาคือ การลดความเห็นแก่ตัว ความโลภ ความโกรธ ความหลงลง การเป็นคนที่มีความเมตตา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ มากขึ้น การทำให้ใจเย็นลงมีสติในการแก้ไขปัญหา การมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพุทธศาสนาดีขึ้น การมีมนุษยสัมพันธ์ดีขึ้น และการได้หลักที่ทำให้การปฏิบัติธรรมให้ดีขึ้น ตามลำดับซึ่งอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก

การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

จากผลของแบบสอบถามได้นำมาทดสอบค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ Statistical Package for Social Science (SPSS) โดยใช้วิธี หาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha (มีค่าอยู่ในช่วง 0 ถึง 1) ดังนี้

ตารางที่ 19 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

หัวข้อ			เกณฑ์ ความ เชื่อถือ ได้ (Reliability)
1. การเปิดรับสื่อธรรมะ	7	0.8114	ค่อนข้างสูง
2. การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา	6	0.9316	สูง
3. การประกอบกิจกรรมทางศาสนาร่วมกับครอบครัว	6	0.9622	สูง
4. การประกอบกิจกรรมทางศาสนาร่วมกับ	6	0.9529	สูง

สังคม			
5. ปัญหาด้านครอบครัว	7	0.6822	พอใช้
6. ปัญหาด้านสังคม	10	0.8442	ค่อนข้างสูง
7. การใช้เว็บไซต์เพื่อการติดต่อสื่อสาร	5	0.7480	พอใช้
8. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์	10	0.8930	ค่อนข้างสูง
9. การนำหลักธรรมไปใช้	5	0.9082	สูง
10. ผลที่ได้จากการใช้เว็บไซต์ (การพัฒนาตัวเอง)	7	0.9114	สูง

เกณฑ์ความเชื่อถือได้ (Reliability)

0.65 – 0.75	อยู่ในเกณฑ์พอใช้
0.76 – 0.85	อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง
0.86 ขึ้นไป	อยู่ในเกณฑ์สูง

การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานจากข้อมูลที่เก็บได้จากแบบสอบถาม ทดสอบด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ Statistical Package for Social Science (SPSS) ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยทางศาสนา ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยทางสังคม มีความสัมพันธ์กับการเข้าชมเว็บไซต์

ใช้การทดสอบหาสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) หาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีค่าเป็นเชิงปริมาณ 2 ตัวแปร โดยพิจารณาที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้ผลการทดสอบดังนี้

ตารางที่ 20 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยทางศาสนา ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยทางสังคม กับการเข้าชมเว็บไซต์

ปัจจัยด้านศาสนา / ครอบครัว / สังคม	Pearson Correlation	Sig.(2-tailed)
1. ปัจจัยด้านศาสนา		
1.1 การเปิดรับสื่อธรรมะผ่านอินเทอร์เน็ต	0.289	0.000

1.2 การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา	0.326	0.000
2. ปัจจัยด้านครอบครัว		
2.1 การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา ร่วมกับครอบครัว	0.175	0.011
2.2 ปัญหาด้านครอบครัว	0.104	0.134
3. ปัจจัยด้านสังคม		
3.1 การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา ร่วมกับสังคม	0.274	0.000
3.2 ปัญหาด้านสังคม	0.026	0.712

จากผลการทดสอบพบว่า

ปัจจัยด้านศาสนา ได้แก่ การเปิดรับสื่อธรรมะผ่านอินเทอร์เน็ต และการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนานั้น มีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ปริมาณการเข้าชมเว็บไซต์ และมีค่าสัมประสิทธิ์ Pearson Correlation เท่ากับ 0.289 และ 0.326 ซึ่งมีค่าเป็นบวก แสดงว่า การเปิดรับสื่อธรรมะผ่านอินเทอร์เน็ต และการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการเข้าชมเว็บไซต์ กล่าวคือ ผู้ที่มีการเปิดรับสื่อธรรมะผ่านทางอินเทอร์เน็ตมากมีแนวโน้มที่จะมีปริมาณการเข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำมากกว่าคนที่มีการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตน้อย ในทำนองเดียวกัน คนที่มีการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนามากมีแนวโน้มที่จะมีปริมาณในการเข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำมากกว่าคนที่ประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาน้อย

ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับครอบครัว และปัญหาด้านครอบครัว มีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.011 และ 0.134 และมีค่าสัมประสิทธิ์ Pearson Correlation เท่ากับ 0.175 และ 0.104 ตามลำดับ เห็นว่าการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับครอบครัว มีค่า Sig.(2-tailed) น้อยกว่า 0.05 แต่ปัญหาด้านครอบครัว มีค่า Sig.(2-tailed) มากกว่า 0.05 แสดงว่า การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับครอบครัว มีความสัมพันธ์กับปริมาณการเข้าชมเว็บไซต์ และเป็นความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน หรือกล่าวได้ว่าผู้ที่มีการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับครอบครัวมากมีแนวโน้มที่จะเข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำ

มากกว่าคนที่ประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับครอบครัวน้อย ส่วนปัญหาครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการเข้าชมเว็บไซต์

ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับสังคม และปัญหาด้านสังคม มีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 และ 0.712 และมีค่าสัมประสิทธิ์ Pearson Correlation เท่ากับ 0.274 และ 0.026 ตามลำดับ เห็นว่าการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับสังคม มีค่า Sig.(2-tailed) น้อยกว่า 0.05 แต่ปัญหาด้านสังคม มีค่า Sig.(2-tailed) มากกว่า 0.05 แสดงว่า การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับสังคม มีความสัมพันธ์กับปริมาณการเข้าชมเว็บไซต์ และเป็นความสัมพันธ์ที่ไปในทิศทางเดียวกัน หรือกล่าวได้ว่าผู้ที่มีการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับสังคมมากมีแนวโน้มที่จะเข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำมากกว่าคนที่ประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับสังคมน้อย ส่วนปัญหาสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการเข้าชมเว็บไซต์

สังเกตได้ว่าการเปิดรับสื่อธรรมะผ่านทางอินเทอร์เน็ต และการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา ทั้งในระดับบุคคล ระดับครอบครัว และระดับสังคม มีความสัมพันธ์ไปในทางทิศทางเดียวกับปริมาณการเข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำ แต่ปัญหาทั้งระดับครอบครัว และระดับสังคม ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับปริมาณการเข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำ

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยทางศาสนา ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยทางสังคม มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์

ใช้การทดสอบหาสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) หาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีค่าเป็นเชิงปริมาณ 2 ตัวแปร โดยพิจารณาที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนี้

ตารางที่ 21 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยทางศาสนา ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยทางสังคม กับความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์

ปัจจัยด้านศาสนา / ครอบครัว / สังคม	Pearson Correlation	Sig.(2-tailed)
1. ปัจจัยด้านศาสนา		
1.1 การเปิดรับสื่อธรรมะผ่านอินเทอร์เน็ต	0.365	0.000
1.2 การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา	0.692	0.000
2. ปัจจัยด้านครอบครัว		
2.1 การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา	0.620	0.000

ร่วมกับครอบครัว		
2.2 ปัญหาด้านครอบครัว	0.088	0.204
3. ปัจจัยด้านสังคม		
3.1 การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา ร่วมกับสังคม	0.603	0.000
3.2 ปัญหาด้านสังคม	-0.216	0.002

จากผลการทดสอบพบว่า

ปัจจัยด้านศาสนา ได้แก่ การเปิดรับสื่อธรรมะผ่านอินเทอร์เน็ต และการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนานั้น มีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ และมีค่าสัมประสิทธิ์ Pearson Correlation เท่ากับ 0.365 และ 0.692 ซึ่งมีค่าเป็นบวก แสดงว่า การเปิดรับสื่อธรรมะผ่านอินเทอร์เน็ต และการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ กล่าวคือ ผู้ที่มีการเปิดรับสื่อธรรมะผ่านทางอินเทอร์เน็ตมากมีแนวโน้มที่จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำไปในเชิงบวกมากกว่าคนที่มีการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตน้อย ในทำนองเดียวกัน คนที่มีการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนามากมีแนวโน้มที่จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำไปในเชิงบวกมากกว่าคนที่ประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา

ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา ร่วมกับครอบครัว และปัญหาด้านครอบครัว มีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 และ 0.204 และมีค่าสัมประสิทธิ์ Pearson Correlation เท่ากับ 0.603 และ -0.216 ตามลำดับ เห็นว่าการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา ร่วมกับครอบครัว มีค่า Sig.(2-tailed) น้อยกว่า 0.05 แต่ปัญหาด้านครอบครัว มีค่า Sig.(2-tailed) มากกว่า 0.05 แสดงว่า การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา ร่วมกับครอบครัว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ และเป็นความสัมพันธ์ที่ไปในทิศทางเดียวกัน หรือกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา ร่วมกับครอบครัวมากมีแนวโน้มที่จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำไปในเชิงบวกมากกว่าคนที่ประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา ร่วมกับครอบครัวน้อย ส่วนปัญหาครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ

ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา ร่วมกับสังคม และปัญหาด้านสังคม มีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 และ 0.002 แสดงว่า แสดงว่ามีความสัมพันธ์ความคิดเห็น

เกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ และการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์ Pearson Correlation เท่ากับ 0.603 ซึ่งมีค่าเป็นบวก แสดงว่ามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ กล่าวคือ ผู้ที่มีการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับสังคมมากมีแนวโน้มที่จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำไปในเชิงบวกมากกว่าผู้ที่มีการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับสังคมน้อย แต่ปัญหาด้านสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์ Pearson Correlation เท่ากับ -0.216 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงข้ามกับความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ กล่าวคือ ผู้ที่มีปัญหาด้านสังคมมากมีแนวโน้มที่จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำไปในเชิงบวกน้อยกว่าคนที่ไม่มีปัญหาด้านสังคมน้อย

สังเกตได้ว่า การเปิดรับสื่อธรรมะผ่านทางอินเทอร์เน็ต และการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา ทั้งในระดับบุคคล ระดับครอบครัว และระดับสังคม มีความสัมพันธ์ไปในทางทิศทางเดียวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ ในขณะที่ปัญหาด้านครอบครัว ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับปริมาณการเข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำ แต่ปัญหาด้านสังคมมีความสัมพันธ์ไปในทางตรงข้ามกับความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ

สมมติฐานที่ 3 ความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์มีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตจริง และผลที่ได้รับจากเว็บไซต์ในเชิงการพัฒนาตัวเอง

ใช้การทดสอบหาสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) หากความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีค่าเป็นเชิงปริมาณ 2 ตัวแปร โดยพิจารณาที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนี้

3.1 ความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์กับการนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตจริง

ตารางที่ 22 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของ ความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์กับการนำหลักธรรมไป

ใช้ในชีวิตจริง

ความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์ กับ	Pearson Correlation	Sig.(2-tailed)
การนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตจริง	0.673	0.000

จากผลการทดสอบพบว่าความสัมพันธ์ระหว่าง ความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำกับการนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตจริง ได้ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า ระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ มีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตจริง และมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) เท่ากับ 0.673 ซึ่งมีค่าเป็นบวกหมายความว่ามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน หรือกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำไปในเชิงบวก จะนำหลักธรรมที่แสดงในเว็บไซต์วัดปากน้ำไปใช้ในชีวิตประจำวันมาก

3.2 ความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์กับผลที่ได้รับจากเว็บไซต์ในเชิงการพัฒนาตัวเอง

ตารางที่ 23 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของ ความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์กับผลที่ได้รับจากเว็บไซต์ในเชิงการพัฒนาตัวเอง

ความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์ กับ	Pearson Correlation	Sig.(2-tailed)
ผลที่ได้รับจากเว็บไซต์ในเชิงการพัฒนาตัวเอง	0.687	0.000

จากผลการทดสอบพบว่าความสัมพันธ์ระหว่าง ความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำกับการพัฒนาตัวเอง ได้ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า ระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาตัวเอง และมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) เท่ากับ 0.687 ซึ่งมีค่าเป็นบวกหมายความว่ามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน หรือกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำไปในเชิงบวก จะมีการพัฒนาตัวเองมาก

จากผลที่แสดงว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ มีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตจริง และ ความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาตัวเอง เมื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างการนำหลักธรรมไปใช้ และผลที่ได้รับจากการเข้าชมเว็บไซต์ ในเชิงของการพัฒนาตนเอง ได้ผลการทดสอบดังนี้

ตารางที่ 24 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของ การนำหลักธรรมไปใช้กับผลที่ได้รับจากการเข้าชม

เว็บไซต์ ในเชิงของการพัฒนาตนเอง

การนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตจริง กับ	Pearson Correlation	Sig.(2-tailed)
ผลที่ได้รับจากเว็บไซต์ในเชิงการพัฒนาตัวเอง	0.687	0.000

จากผลการทดสอบพบว่าความสัมพันธ์ระหว่าง การนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตจริง กับ ผลที่ได้รับจากการเข้าชมเว็บไซต์ในเชิงของการพัฒนาตนเอง ได้ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า ระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงว่า การนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตจริง มีความสัมพันธ์กับผลที่ได้รับจากการเข้าชมเว็บไซต์ ในเชิงของการพัฒนาตนเอง และมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) เท่ากับ 0.959 ซึ่งมีค่าเป็นบวกหมายความว่ามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน หรือกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีการนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตจริงมาก มีแนวโน้มมีผลที่ได้รับจากการเข้าชมเว็บไซต์ ในเชิงของการพัฒนาตนเองไปในทางบวก ดังนั้นกล่าวได้ว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ การนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิต และการพัฒนาตัวเอง มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

จากคำถามนำวิจัยข้อ 5 และข้อ 6 พิจารณาจาก ส่วนที่เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบกับการสำรวจจากแบบสอบถาม ได้ผลดังนี้

5. ผู้เข้าชมมีการติดต่อสื่อสารกับผู้จัดทำเว็บไซต์ (Webmaster) และผู้เข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำหรือไม่

ในส่วนของการวิเคราะห์เนื้อหาจากหน้าสมุดเยี่ยม และหน้ากระดานถาม-ตอบ พบว่ามีการติดต่อสื่อสารกับผู้จัดทำเว็บไซต์ (Webmaster) และผู้เข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำคนอื่นๆนั้น ผ่านทางกระดานถาม-ตอบ ซึ่งจะเป็นการติดต่อเพื่อสอบถามเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆของวัด และฝากคำถามที่ข้องใจไว้ให้ผู้อื่นมาตอบ

เช่น

กราบเรียนพระคุณเจ้าที่ทำเว็บไซต์

ผมอยากทราบว่า ทำไมประวัติวัดปากน้ำในเว็บไซต์ของวัดปากน้ำเอง จึงไม่เหมือนกับประวัติวัดปากน้ำ ในหนังสือจดหมายเหตุวัดปากน้ำที่ผมเคยอ่านที่ห้องสมุดโรงเรียนของผม หรือไม่ใช่วัดเดียวกันครับ ขอความกรุณาพระคุณเจ้าช่วยตอบด้วยนะครับ เพราะผมได้สั่งให้เด็กนักเรียนทำรายงานเรื่องวัดปากน้ำมาส่ง แต่ข้อมูลไม่ตรงกันครับ กราบนมัสการ

Gitan

ส่วนหน้าสมุดเย็มนั้นเป็นการสื่อสารทางเดียว ซึ่งผู้เข้าชมจะบันทึกข้อความลงในหน้าสมุดเย็มนั้น ในลักษณะแสดงความคิดเห็น แสดงความรู้สึก และให้กำลังใจผู้จัดทำเว็บไซต์ มากกว่าจะเป็นการตั้งประเด็นเพื่อให้มีการสื่อสารโต้ตอบกัน

เช่น

ศุภชัย : เว็บทำได้ดีมากนะครับ

น้ำหวาน (นักศึกษา) : ขอเป็นกำลังใจให้หะกะถ้ามีโอกาสอยากเข้าไปชม

สถานที่

จริงทำได้ดี

ซึ่งผลที่ได้จากการสำรวจก็พบว่าผู้เข้าชมเว็บไซต์มีการติดต่อกับเว็บมาสเตอร์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 0.42 จากค่าสูงสุดคือ 4.00 หรือคิดเป็นร้อยละ 10.5 แสดงว่าผู้เข้าชมมีการติดต่อกับเว็บมาสเตอร์น้อย และการติดต่อกับผู้เข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำคนอื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.19 จากค่าสูงสุดคือ 4.00 คิดเป็นร้อยละ 4.75 แสดงว่าผู้เข้าชมเว็บไซต์มีการติดต่อกับผู้เข้าชมคนอื่นน้อย

6. ผู้เข้าชมเว็บไซต์มีการติดต่อสื่อสารกับกลุ่มผู้เข้าชมของเว็บไซต์ธรรมะอื่นๆหรือไม่
นอกจากนี้ทั้งในหน้ากระดานถาม-ตอบ และหน้าสมุดเยี่ยม มีผู้เข้าเยี่ยมชมหลายคนมาแนะนำเว็บไซต์ โดยทำเป็นหัวข้อเชื่อมโยง (Link) ไว้ให้สามารถเชื่อมโยงไปยังหน้าเว็บไซต์ที่แนะนำได้ทันที

เช่น

Name สิริวิณโณ

Email btcjack@yahoo.com

Homepage <http://www.srisoda.com>

Comment ขอเป็นพันธมิตรกับท่าน แนะนำเว็บโรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์
วัดศรีโสดา ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200 เว็บเยี่ยมชมได้เลยครับ อยากราบ
ผลการสอบบาลี ปี 45 ครับท่าน

แสดงให้เห็นว่าผู้ที่เข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำ ได้เข้าไปชมเว็บไซต์อื่นเช่นเดียวกัน หรือบาง
คนก็เป็นผู้จัดทำเว็บไซต์ธรรมดาอื่นๆ เข้ามาเยี่ยมชม แต่จากผลการสำรวจพบว่าผู้เข้าชมเว็บไซต์วัด
ปากน้ำนั้นมีการติดต่อกับผู้เข้าชมเว็บไซต์ธรรมดาอื่นๆบ้างแต่อยู่ในระดับที่น้อยมาก โดยมีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 0.04 จากค่าสูงสุด 4.00 คิดเป็นร้อยละ 1

ดังนั้นกล่าวได้ว่า ผู้เข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำมีการติดต่อสื่อสารกับผู้จัดทำ (Webmaster)
และผู้เข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำคนอื่นๆ ผ่านทางกระดานถาม-ตอบ (Webboard) เป็นส่วนใหญ่แต่มี
ระดับการใช้ค่อนข้างน้อย และผู้เข้าชมเว็บไซต์มีการติดต่อสื่อสารกับกลุ่มผู้เข้าชมของเว็บไซต์
ธรรมดาอื่นๆ อยู่ในระดับที่น้อยมาก แต่มีการสร้างหัวข้อเชื่อมโยงกันในหน้าสมุดเยี่ยม และหน้า
กระดานถาม-ตอบ เพื่อแนะนำเว็บไซต์อื่นๆให้เข้าชม

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ในงานวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำและการนำหลักธรรมไปใช้” ซึ่งใช้ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยวิธีการสำรวจ (Survey) ด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) จากกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำทั้งหมด 208 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เว็บไซต์วัดปากน้ำ มีรูปแบบการนำเสนอที่เรียบง่าย มีการนำภาพมาประกอบเนื้อหาในจำนวน และขนาดที่เหมาะสม ทำให้มีการแสดงผล (Load) โดยใช้เวลาไม่นานเกินไป การใช้สีพื้นหลัง (Background) และตัวอักษร (Text) ที่สอดคล้องกันทำให้สามารถอ่านได้ชัดเจน และมีการจัดทำหัวข้อเชื่อมโยง (Link) ไปยังหน้าต่างๆของเว็บไซต์ หรือหัวข้อย่อยต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ประกอบกับการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าชมได้มีส่วนร่วมด้วย หน้าสมุดเยี่ยม (Guestbook) และหน้ากระดานถาม-ตอบ (Webboard) ส่วนเนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมที่นำเสนอ จะมีทั้งส่วนที่เป็นการรวบรวมคำแปลและอธิบาย ธรรมคณา หรือบทสวดต่างๆ โดยหลวงพ่อดาวพิกุล (พระมงคลเทพมุนี หรือ หลวงพ่อ สด จนฺทสโร) ไว้ในหัวข้อ “มรดกธรรม” และมีการรวบรวมบทความสั้นที่อิงหลักธรรมต่างๆเกี่ยวกับสิ่งรอบตัวที่เกิดขึ้นในสังคม ไว้ในหัวข้อ “นานาสาระ”

2. ความสัมพันธ์ของ ปัจจัยทางศาสนา ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยทางสังคม กับการเข้าชมเว็บไซต์ มีดังนี้

- 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านศาสนากับการเข้าชมเว็บไซต์ นั้นพบว่า การเปิดรับสื่อธรรมะผ่านทางอินเทอร์เน็ต และการประกอบกิจกรรมทางศาสนาจะมีความสัมพันธ์กับปริมาณการเข้าชมเว็บไซต์ไปในทิศทางเดียวกัน

- 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัวกับการเข้าชมเว็บไซต์ นั้นพบว่า การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับครอบครัวมีความสัมพันธ์กับปริมาณ
- 2.3 การเข้าชมเว็บไซต์ไปในทิศทางเดียวกัน แต่ปัญหาด้านครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการเข้าชมเว็บไซต์
- 2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมกับการเข้าชมเว็บไซต์ นั้นพบว่า การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับสังคมมีความสัมพันธ์กับปริมาณการเข้าชมเว็บไซต์ไปในทิศทางเดียวกัน แต่ปัญหาด้านสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการเข้าชมเว็บไซต์
3. ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางศาสนา ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยทางสังคม กับความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์
- 3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางศาสนากับความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ นั้นพบว่า การเปิดรับสื่อธรรมะผ่านทางอินเทอร์เน็ต และการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำไปในทิศทางเดียวกัน
- 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ นั้นพบว่า การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับครอบครัว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำไปในทิศทางเดียวกัน แต่ปัญหาด้านครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ
- 3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมกับความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ นั้นพบว่า การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับสังคม และปัญหาด้านสังคม มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำไปในทิศทางเดียวกัน แต่ปัญหาด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์ไปในทางตรงข้ามกับความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ การนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิต และการพัฒนาตัวเอง มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน หรือกล่าวได้ว่าผู้ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำไปในเชิงบวก จะนำหลักธรรมที่แสดงในเว็บไซต์วัดปากน้ำไปใช้ในชีวิตประจำวันมาก ในขณะเดียวกัน ผู้ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำไปในเชิงบวก จะมีการพัฒนาตัวเองมาก และผู้ที่มีการนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตจริงมาก มีแนวโน้มมีผลที่ได้รับจากการเข้าชมเว็บไซต์ ในเชิงของการพัฒนาตนเองไปในทางบวก
5. ผู้เข้าชมเว็บไซต์ส่วนใหญ่มีการติดต่อสื่อสารกับผู้จัดทำเว็บไซต์ (Webmaster) และผู้เข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำคนอื่น ผ่านทางกระดานถาม-ตอบมากที่สุด
6. ผู้เข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำ กับผู้เข้าชมของเว็บไซต์ธรรมะอื่น บางส่วนมีการทับซ้อนกัน กล่าวคือ ผู้เข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำก็บางคนจะเข้าชมเว็บไซต์ธรรมะอื่นด้วย หรือบางครั้งผู้จัดทำเว็บไซต์ธรรมะอื่นก็เข้ามาเยี่ยมชมเว็บไซต์วัดปากน้ำและแนะนำเว็บไซต์ที่ตนเองได้จัดทำ และผู้ชมเว็บไซต์วัดปากน้ำคนอื่นก็สามารถเข้าไปชมเว็บไซต์ธรรมะอื่นๆ ผ่านทางหัวข้อเชื่อมโยง (Link) ที่มีผู้มาแนะนำไว้บนกระดานถามตอบ (Webboard)

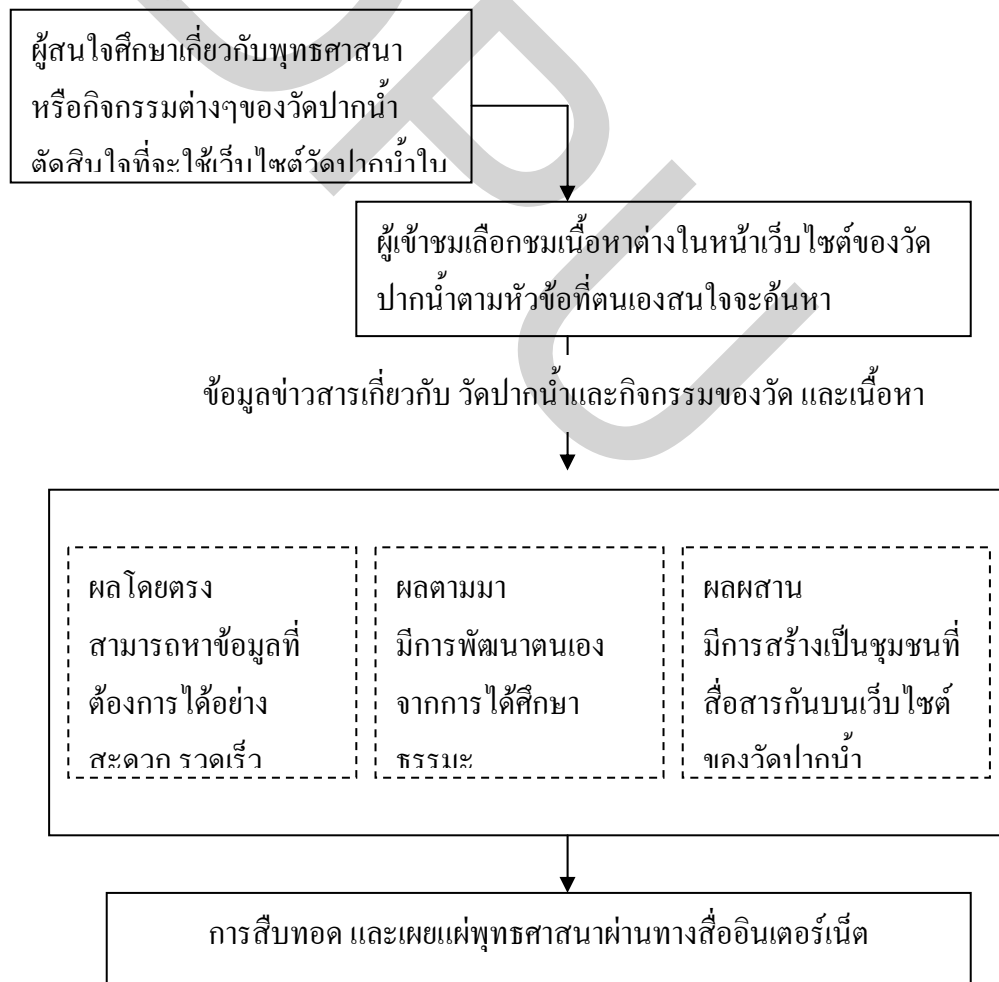
อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ได้นั้น จะเห็นว่าการนำเสนอรูปแบบและเนื้อหาที่เกี่ยวกับพุทธศาสนาผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นที่สนใจของผู้ที่สนใจศึกษาพุทธศาสนา และเห็นว่าการเผยแผ่พุทธศาสนาทางอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นเทคโนโลยีทางการสื่อสารที่มีความสะดวก และรวดเร็วมากสื่อหนึ่งในปัจจุบัน อีกทั้งมีคุณลักษณะที่ลดข้อจำกัดที่สำคัญในการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นเวลา (Time) หรือระยะทาง (Space) นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่สามารถสืบค้น (Search) หาข้อมูลต่างๆ ได้อย่างสะดวก และมีแหล่งข้อมูลอย่างมากมายที่เชื่อมโยงกันในเครือข่ายของอินเทอร์เน็ต

เว็บไซต์วัดปากน้ำซึ่งเป็นเว็บไซต์หนึ่งที่มีการนำเสนอรูปแบบและเนื้อหาที่เกี่ยวกับพุทธศาสนา โดยมีการนำเสนอแบบเรียบง่าย สอดคล้องกับแนวคิดในการออกแบบเว็บไซต์ที่ดี คือมีการใช้ฉากหลัง (Background) กับตัวอักษร (Text) ที่แสดงได้เหมาะสมทำให้อ่านได้ง่าย และมีการใช้รูปภาพประกอบในจำนวน และขนาดที่ไม่มาก และใหญ่เกินไปทำให้สามารถแสดงผล (Load) หน้าเว็บเพจได้โดยไม่ใช้เวลานานเกินไป มีการทำหัวข้อเชื่อมโยงไปยังหน้าเว็บเพจเนื้อหาต่างๆของเว็บไซต์ได้สะดวก นอกจากนี้ผู้จัดทำยังมีการจัดทำหน้าสมุดเยี่ยม และหน้ากระดานถาม-ตอบ เพื่อให้ผู้เข้าชมสามารถมีส่วนร่วมกับเว็บไซต์ได้

การเข้าชมเว็บไซต์ของผู้เข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำนั้น สอดคล้องกับแบบจำลองการใช้ประโยชน์ และผลของการสื่อสารที่วินดาหลได้นำเสนอไว้เมื่อปี ค.ศ. 1979 คือเมื่อผู้ที่สนใจที่จะศึกษาพุทธศาสนา หรือผู้ที่ต้องการจะค้นหาข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับวัดปากน้ำ และข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆของวัด ตัดสินใจเลือกที่จะใช้เว็บไซต์วัดปากน้ำเป็นสื่อในการค้นหาข้อมูล ผลที่ได้คือ สามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้สะดวก และได้มีการพัฒนาตนเองจากการศึกษาธรรมชาติที่แสดงไว้ในเว็บไซต์วัดปากน้ำ นอกจากนี้ยังมีการติดต่อสื่อสารกันผ่านทางกระดานถาม-ตอบของเว็บไซต์ สร้างเป็นชุมชนเสมือนจริงขึ้นมา ซึ่งทั้งหมดนี้ส่งผลให้เป็นการสืบทอด และเผยแผ่พุทธศาสนาผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งแสดงได้เป็นแบบจำลองดังนี้

ภาพที่ 13 แสดงการประยุกต์ใช้แบบจำลองการใช้ประโยชน์ และผลของการสื่อสารที่วินดาหล1979 กับ
การเผยแผ่พุทธศาสนาผ่านอินเทอร์เน็ต

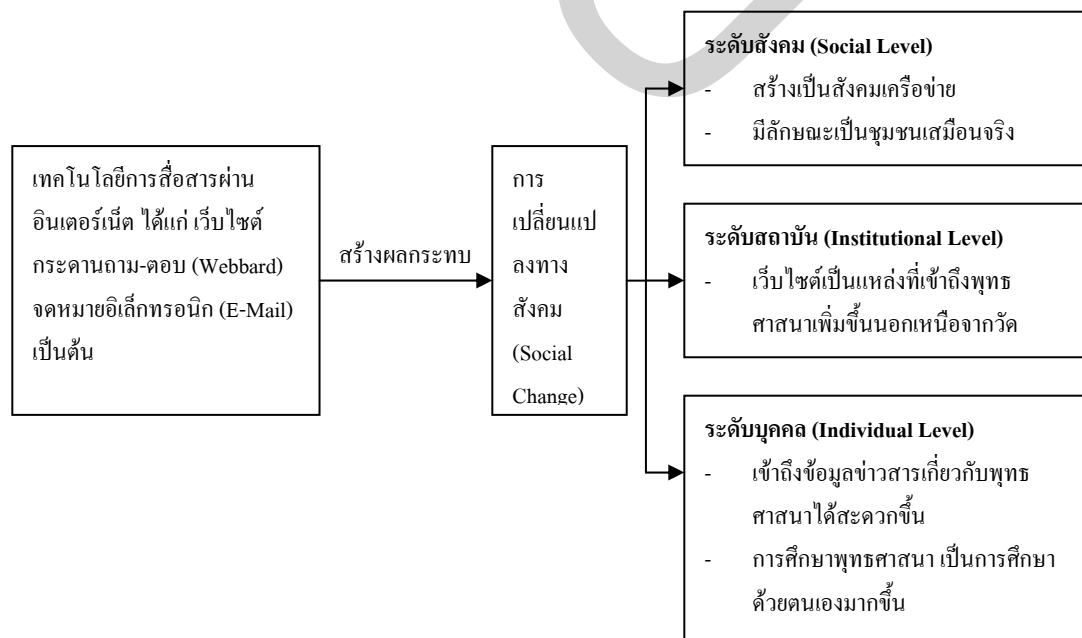
จากผลสืบเนื่องที่ได้จากการเผยแพร่พุทธศาสนาทางอินเทอร์เน็ต นั้นทำให้มีเว็บไซต์ต่างๆที่นำเสนอรูปแบบ และเนื้อหาที่เกี่ยวกับการเผยแพร่พุทธศาสนาเป็นจำนวนมาก ซึ่งเท่ากับว่าแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับพุทธศาสนาเพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้นผู้ที่สนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับพุทธศาสนาในปัจจุบัน ที่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับพุทธศาสนา เช่น พุทธประวัติ หรือหลักธรรมคำสั่งสอนของพุทธศาสนาจำนวนหนึ่งนั้น เปลี่ยนมาใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงพุทธศาสนามากขึ้น และมีการใช้กระดานถาม-ตอบ (Webboard) เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร และกระจายข่าวสารกัน นอกจากนี้ยังมีเครื่องมืออื่นบนอินเทอร์เน็ตที่อำนวยความสะดวกในการสื่อสารข้อมูลข่าวสารมากขึ้น รูปแบบของการเข้าถึงพุทธศาสนาเพิ่มช่องทางมากขึ้นกว่าเดิมต้องไปที่วัด หรือห้องสมุดใหญ่เท่านั้น ดังนั้น รูปแบบสังคมของผู้ที่สามารถเข้าถึงพุทธศาสนาของผู้ที่สามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้จึงเปลี่ยนแปลงไป คือเป็นสังคมที่สื่อสารกัน และค้นหาข้อมูลข่าวสารบนอินเทอร์เน็ตมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนดสังคม ที่ D.McQuail ได้เสนอลักษณะเด่นของการที่เทคโนโลยีเป็นตัวกำหนดสังคมไว้เมื่อปี ค.ศ. 1994 คือ

1. เทคโนโลยีการสื่อสารเป็นพื้นฐานของทุกสังคม
2. เทคโนโลยีแต่ละชนิดก็จะเหมาะสมกับรูปแบบโครงสร้างทางสังคมแต่ละอย่าง
3. ขั้นตอนการผลิตและการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารจะเป็นตัวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคม
4. การปฏิบัติเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการสื่อสารในแต่ละครั้งจะทำให้เกิดการปฏิบัติเปลี่ยนแปลงสังคมตามมาเสมอ

สังคมของการเผยแพร่และศึกษาพุทธศาสนาผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตนั้นก็มีคุณลักษณะตามที่ D.McQuail กล่าวถึง คือในปัจจุบันยังจำกัดอยู่ในสังคมที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ คือต้องมีปัจจัยพื้นฐานในการเข้าถึงสารสนเทศ แต่พื้นที่ที่ยังขาดปัจจัยพื้นฐานในการเข้าถึงสารสนเทศ เช่น สังคมชนบท หรือประเทศที่กำลังพัฒนา ยังคงใช้เทคโนโลยีเท่าที่มีในการเผยแพร่พุทธศาสนา เช่น โทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ รวมทั้งสื่อพื้นบ้าน และสื่อบุคคล และเมื่อเทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาขึ้น การการเผยแพร่พุทธศาสนาจะปรับเปลี่ยนไปโดยอาศัยเทคโนโลยีทางการสื่อสารที่เปลี่ยนไป ซึ่ง

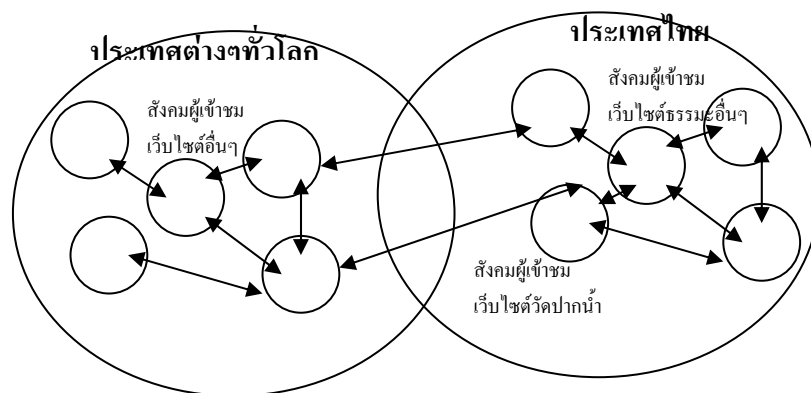
ลักษณะของการใช้อินเทอร์เน็ตในการเผยแผ่พุทธศาสนานั้นส่งผลกระทบต่อสังคมได้ดังแผนผังต่อไปนี้

ภาพที่ 14 แสดงการประยุกต์ใช้แบบจำลองตามทฤษฎีเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนดสังคม กับการใช้อินเทอร์เน็ตในการเผยแผ่พุทธศาสนา

จากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการสื่อสารที่ส่งผลต่อสังคมให้มีการเผยแพร่พุทธศาสนาผ่านอินเทอร์เน็ต ทำให้มีเว็บไซต์ที่เผยแพร่ และนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธศาสนาเป็นจำนวนมาก ซึ่งกระจายอยู่ในที่ต่างๆทั่วโลก แต่ด้วยคุณลักษณะของเทคโนโลยีการสื่อสารด้วยอินเทอร์เน็ตนั้น สามารถเชื่อมโยงข้อมูลของเว็บไซต์ต่างๆเหล่านั้นเข้าหากันได้ และสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านทางเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารต่างๆ บนอินเทอร์เน็ต ก่อให้เกิดมีการสร้างสังคมที่ติดต่อสื่อสารกันผ่านทางอินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับสังคมเครือข่าย (The Network Society) ที่ Manuel Castells เสนอไว้เมื่อปี 1996 ซึ่งแสดงลักษณะของสังคมเครือข่ายได้ดังนี้

ภาพที่ 15 แสดงลักษณะของเครือข่ายที่เชื่อมโยงเว็บไซต์วัดปากน้ำ ตามแนวคิดเกี่ยวกับสังคมเครือข่ายของ Manuel Castells 1996

ในการสร้างเป็นสังคมเครือข่ายนี้เป็นการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร ส่งถ่าย และแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน ซึ่งผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสื่อสารกัน อาจไม่ได้มีความรู้จักคุ้นเคยกันมาก่อน หรือไม่เคยแม้แต่เห็นตัวคนที่แท้จริงของกันและกัน ไม่มีการปฏิสัมพันธ์กันทางกายภาพ (Physical) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับชุมชนเสมือนจริง (Virtual Community) ที่ปฏิสัมพันธ์กันผ่านทางสื่อใหม่ ใน Cyberspace

จากผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าปัจจัยบางปัจจัยด้านสังคม และด้านครอบครัว ซึ่งเป็นตัวคนที่แท้จริงของผู้เข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำนั้น มีความสัมพันธ์กับปริมาณการเข้าชม และความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์ รวมถึงผลที่แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของผู้เข้าชมเว็บไซต์ กับการนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตจริง และผลที่ได้รับจากการเข้าชมเว็บไซต์ในเชิงการพัฒนาดตนเองมีความสัมพันธ์กัน นั้นแสดงให้เห็นว่า อิทธิพลของสังคม และครอบครัว นั้น มีผลต่อพฤติกรรมการสื่อสารของผู้เข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสังคม และวัฒนธรรม ที่มีต่อการสื่อสาร ที่กล่าวถึงบริบททางสังคมว่าเป็นพลังอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลเหนือการสื่อสาร เช่นตัวอย่างของผลที่ได้จากการวิจัยนี้พบว่า ผู้ที่ประสบกับปัญหาสังคมมาก เช่น ความไม่เป็นธรรม การขาดโอกาสในการแสดงความคิดเห็น หรือมี อุปสรรคต่างในการเข้าถึงพุทธศาสนา นั้นมีความคิดเห็นในเชิงบวกเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำน้อยกว่าผู้ที่ประสบปัญหาด้านสังคมน้อย

ในส่วนของผลการวิจัยที่ได้จากการสำรวจที่พบว่า การเปิดรับสื่อธรรมะผ่านอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา เนื่องจากการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนานั้นเป็นวัฒนธรรมในสังคมของผู้ที่เข้าชม ซึ่งมีอิทธิพลในการผลักดันให้ผู้เข้าชมนั้นแสดงออกถึงพฤติกรรมการสื่อสารอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามแนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสังคม และวัฒนธรรม ที่มีต่อการสื่อสาร เมื่อผู้ที่ประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา มาก ทำให้มีแรงขับเคลื่อนที่จะมีการสื่อสารที่เกี่ยวกับพุทธศาสนา มาก ประกอบกับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ที่มีความสะดวก รวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต ที่ทำให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่างๆ มากมายจากทั่วทุกมุมโลก รวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาเช่นกัน ซึ่งเทคโนโลยีทางการสื่อสารนี้ ได้เข้ามาปรับเปลี่ยนการเข้าถึงพุทธศาสนาให้สามารถเข้าถึงได้สะดวกจากทุกที่ที่มีอินเทอร์เน็ต จากเดิม

การเข้าถึงพุทธศาสนานั้นต้องไปที่วัด หรือห้องสมุด ดังนั้น วัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนานั้นจึงเป็นแรงขับเคลื่อนให้ผู้ปฏิบัติมีการแสดงออกในการสื่อสารทางด้านพุทธศาสนามากขึ้น โดยเลือกที่จะใช้อินเตอร์เน็ต เนื่องจากเป็นเทคโนโลยีการสื่อสารที่สะดวก

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสังคม กับการเข้าชมเว็บไซต์นั้นพบว่า การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับครอบครัว และ การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับสังคม มีความสัมพันธ์กับปริมาณการเข้าชมเว็บไซต์ แต่ปัญหาด้านครอบครัว และปัญหาด้านสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการเข้าชมเว็บไซต์ สถาบันครอบครัวนั้นเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม ดังนั้นความสัมพันธ์ภายในครอบครัวจึงส่งผลต่อสังคมด้วยเช่นกัน ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่จะสอนให้เรียนรู้วัฒนธรรมในสังคม ซึ่งหากครอบครัวมีการหล่อหลอมวัฒนธรรมที่ดีแล้ว สมาชิกในครอบครัวก็จะเป็นบุคลากรที่มีวัฒนธรรมที่ดีในสังคม ดังนั้นการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกันในครอบครัว และสังคมนั้น ก็เป็นแรงผลักดันให้สนใจที่จะศึกษา ค้นคว้า และเข้าถึงพุทธศาสนามากขึ้น และเว็บไซต์วัดปากน้ำเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถเข้าถึงพุทธศาสนาได้สะดวก ดังนั้นผู้ที่มีการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับครอบครัว และสังคมน่าจะมีแรงผลักดันให้สนใจที่จะศึกษาพุทธศาสนา หากประกอบกับการได้รับรู้เว็บไซต์วัดปากน้ำเป็นแหล่งหนึ่งที่จะเข้าถึงพุทธศาสนาได้ ก็จึงมีการเข้าชมกันมาก แต่ ปัญหาครอบครัว และปัญหาด้านสังคม อาจไม่ใช่ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้แสดงออกมาในรูปของปริมาณในการเข้าชมเว็บไซต์วัดปากน้ำ แต่พบว่าปัญหาด้านสังคมมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับความคิดเห็นในการเข้าชมเว็บไซต์ เนื่องจากผู้ที่ประสบปัญหาด้านสังคม จะส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้ที่ประสบปัญหา ทำให้มีทัศนคติในเชิงลบ คือ ไม่ไว้วางใจ หรือเชื่อในสิ่งหนึ่งสิ่งใดง่ายๆ ดังนั้นผู้ที่ประสบปัญหาด้านสังคมมาก ก็จะมีความคิดเห็นในเชิงบวกกับเว็บไซต์น้อยลง

ความสัมพันธ์ระหว่าง ความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำ การนำหลักธรรมไปใช้ และการพัฒนาตนเอง พบว่าปัจจัยทั้งสามมีความสัมพันธ์สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน และเป็นเหตุเป็นผลกัน โดยผู้ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์วัดปากน้ำไปในเชิงบวกนั้น แสดงว่ามีทัศนคติที่ดีต่อเว็บไซต์วัดปากน้ำ ซึ่งส่งผลให้เปิดใจรับ และเกิดความเลื่อมใสในคำสอน และหลักธรรมที่แสดงไว้ในเว็บไซต์ จึงนำไปปรับใช้มากกว่าคนที่มีความคิดเห็นในเชิงบวกน้อยกว่า เมื่อนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันมากจึงเปิดการพัฒนาตัวเองที่มากกว่าคนที่มีการนำไปใช้น้อยกว่า

ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

1. ในงานวิจัยนี้ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านศาสนา ครอบครัว และสังคม กับการเข้าชมเว็บไซต์ และความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์ โดยใช้ การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนา และการศึกษาพุทธศาสนาผ่านทางอินเทอร์เน็ต เป็นปัจจัยทางด้านศาสนา การประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับครอบครัว และปัญหาครอบครัว เป็นปัจจัยด้านครอบครัว และการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับสังคม และปัญหาด้านสังคม เป็นปัจจัยด้านสังคม ซึ่งในงานวิจัยครั้งต่อไป อาจพิจารณาโดยอาศัยปัจจัยอื่นในการหาความสัมพันธ์กับการเผยแพร่พุทธศาสนาทางอินเทอร์เน็ต เช่น ความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ความรู้ความเข้าใจในพุทธศาสนา หรือพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต เป็นต้น
2. ในงานวิจัยนี้ได้ศึกษารูปแบบ และเนื้อหาการเผยแพร่พุทธศาสนาผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการเผยแพร่พุทธศาสนาไปตามเทคโนโลยีการสื่อสารที่ใช้ในปัจจุบันและพบว่าเทคโนโลยีการสื่อสารได้เข้ามามีบทบาทต่อการเผยแพร่พุทธศานามากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งในงานวิจัยครั้งต่อไปอาจศึกษารูปแบบการเผยแพร่พุทธศาสนาผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารอื่น เช่น การใช้การสื่อสารผ่านดาวเทียม การใช้มัลติมีเดียผ่านอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เป็นต้น รวมถึงผลที่เกิดขึ้นกับการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเผยแพร่ผ่านทางสื่อใหม่เหล่านั้น เช่น การให้ความหมายของพุทธศาสนา การให้ความหมายของหลักธรรม ความเข้าใจ และความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับพุทธศาสนาจากเทคโนโลยีการสื่อสาร เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับเว็บมาสเตอร์ของวัด

1. ควรแก้ไขปรับปรุง (Update) เนื้อหาของเว็บไซต์อยู่เสมอเพื่อดึงดูดให้ผู้เข้าชมมีความสนใจที่จะเข้ามาชมซ้ำ ซึ่งจะก่อให้เกิดการสร้างเป็นชุมชนเสมือนขึ้นบนเว็บไซต์
2. ควรนำเสนอหลักธรรมในลักษณะที่ให้ผู้ชมทั่วไปสามารถเข้าใจได้ง่าย ให้มากขึ้น เช่น อาจนำเสนอในลักษณะของวิเคราะห์จากกรณีศึกษา หรือตัวอย่างที่เกิดขึ้นจริงในสังคม และให้เนื้อหาสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน
3. ควรใช้การสื่อสารบนกระดานถามตอบในการเผยแพร่ และให้ความเข้าใจในพุทธศาสนาให้มากขึ้น โดยอาจตั้งเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับความรู้ หรือหลักธรรมของพุทธศาสนา เพื่อให้ผู้เข้าชมได้แสดงความคิดเห็น แต่ต้องควบคุมการใช้ให้อยู่ในกรอบ หรือกฎเกณฑ์ที่ดี
4. ควรประชาสัมพันธ์ เผยแพร่เว็บไซต์วัดปากน้ำให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป โดยแนะนำให้ผู้ที่มาประกอบกิจกรรมต่างๆ ที่วัดได้รู้จัก และใช้การสร้างเครือข่ายโดยการแลกเปลี่ยนหัวข้อเชื่อมโยง (Links) กับเว็บไซต์อื่นๆ รวมถึงการประชาสัมพันธ์กับเว็บไซต์ที่เป็นลักษณะร่วมเว็บไซต์ เช่น Sanook.com เป็นต้น
5. ควรนำรูปแบบการสื่อสารใหม่ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงในการทำเว็บไซต์ มาใช้เพื่อดึงดูดให้ผู้เข้าชมมากขึ้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กาญจนา แก้วเทพ กิตติ กันภัย และปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโบล. **มองสื่อใหม่มองสังคมใหม่**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543

กาญจนา แก้วเทพ **สื่อสารมวลชน. ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545

ขวัญเรือน กิติวัฒน์. **พฤติกรรมการสื่อสาร เล่มที่ 1**. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช , 2542

ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. **พฤติกรรมการสื่อสาร**. จัดพิมพ์โดยโครงการเผยแพร่ความรู้ทางการสื่อสาร , 2527

วสิน อินทสระ. **ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาในประเทศอินเดียและประเทศไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บรรณาการ , 2525

มณฑล ใบบัว. **หลักและทฤษฎีการสื่อสาร**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์ , 2536

เดนิส แมคเคลว สเวน วินดาห์ล แปลโดย สวนิต ขมาภัย และ ระวีวรรณ ประกอบผล. **แบบจำลองการสื่อสารสำหรับการศึกษการสื่อสารมวลชน**. : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2528

พงษ์ศักดิ์ ไชยทิพย์. **เทคนิคการออกแบบงานกราฟิก**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น , 2544

เอกสารอื่นๆ

จรินพร ธนาศิลปกุล. “การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อเว็บไซต์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” 2545

ชาญวิทย์ เจริญกิจชัยชนะ. “บทบาทของโฮมเพจ "intercast.loxinfo" ในฐานะช่องทางใหม่ของการสื่อสารมวลชน” 2541

นวรรตน์ ลิขิตราพันธ์. “ประสิทธิผลของแผ่นป้ายโฆษณาบนอินเทอร์เน็ตต่อผู้ใช้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในกรุงเทพฯ” 2545

พระมหาสำรวย จารุณโณ. “ความล้มเหลวในการเปิดรับข่าวสารด้านพุทธธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และสังคม ณ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร” 2542

พระมหาอรุณ จิตตคุตโต. “กระบวนการสื่อสารเพื่อเผยแผ่พุทธธรรมของสวนโมกขดาราม” 2544

สุกัญญา สดุดบรรพต. “เอกสารประกอบการสอน วิชาเทคโนโลยีกับสังคมสารสนเทศ ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต” 2545

ภาษาอังกฤษ

Book

Douglas Schuler and Tom Stone. **New Community Networks : Wired for Change** : Addison-Wesley Pub Co , 1996.

James Beniger. **The Control Revolution** : Harvard University Press, 1986

J.C.R. Licklider and Robert Taylor. **The Computer as a Communication Device : Science and Technology** , 1968.

Manuel Castells. **The Rise of the Network Society Second Edition** : Blackwell Publishers , 1996.

M. Scott Peck. **The Different Drum** : Touchstone Books; Reprint edition , 1998.